八十卷本：第四十五卷至第四十八卷

大方广佛华严经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二二年五月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

起诵仪 ..... - 1 -
香赞 ..... - 1 -
开经偈 ..... - 1 -
大方广佛华严经卷第四十五 ..... - 2 -
阿僧祇品第三十 ..... - 2 -
寿量品第三十一 ..... - 19 -
诸菩萨住处品第三十二 ..... - 20 -
补阙真言 ..... - 24 -
举赞 ..... - 24 -
举字母赞 ..... - 24 -
华严字母 ..... - 25 -
回向偈 ..... - 26 -
大方广佛华严经卷第四十六 ..... - 27 -
佛不思议法品第三十三之一 ..... - 27 -
补阙真言 ..... - 48 -
举赞 ..... - 48 -
举字母赞 ..... - 48 -
华严字母 ..... - 49 -
回向偈 ..... - 50 -
大方广佛华严经卷第四十七 ..... - 51 -
佛不思议法品第三十三之二 ..... - 51 -
补阙真言 ..... - 76 -
举赞 ..... - 76 -
举字母赞 ..... - 76 -
华严字母 ..... - 77 -
回向偈 ..... - 78 -
大方广佛华严经卷第四十八 ..... - 79 -
如来十身相海品第三十四 ..... - 79 -
如来随好光明功德品第三十五 ..... - 99 -
补阙真言 ..... - 109 -
举赞 ..... - 109 -

举字母赞 ..... - 109 -
华严字母 ..... - 110 -
回向偈 ..... - 111 -

● 起诵仪

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇. 法界蒙薰. 诸佛海会悉遥闻. 随处
jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云. 诚意方殷. 诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ　bǎiqiānwàn jié nánzāo yù
无上甚深微妙法　百千万劫难遭遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí　yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持　愿解如来真实义

ná mó dà fāngguǎng fó huāyánjīng
南无大方 广 佛华严经（合掌三称）

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí wǔ

大方广佛华严经卷第四十五

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

ē sēng qí pǐn dì sān shí

阿僧祇品第三十

ěr shí xīn wáng pú sà bó fó yán shì zūn zhū fó rú lái

尔时，心王菩萨白佛言：“世尊！诸佛如来

yǎnshuō ē sēng qí wú liàng wú biān wú děng bù kě shǔ bù kě

演说阿僧祇无量、无边、无等、不可数、不可

chēng bù kě sī bù kě liàng bù kě shuō bù kě shuō bù kě shuō

称、不可思、不可量、不可说、不可说不可说。

shì zūn yún hé ē sēng qí nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō yé

世尊！云何阿僧祇乃至不可说不可说耶？”

fó gào xīn wáng pú sà yán shàn zāi shàn zāi shànnán zǐ rǔ

佛告心王菩萨言：“善哉善哉！善男子！汝

jīn wèi yù lìng zhū shì jiān rù fó suǒ zhī shù liàng zhī yì ér wèn rú lái

今为欲令诸世间入佛所知数量之义，而问如来、

yīng zhèngděng jué shànnán zǐ dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī

应、正等觉。善男子！谛听谛听！善思念之！

dāngwèi rǔ shuō

当为汝说。”

shí xīn wáng pú sà wěi rán shòujiào

时，心王菩萨唯然受教。

fó yán shànnán zǐ yī bǎi luò chāwéi yī jù zhī jù zhī

佛言：“善男子！一百洛叉为一俱胝，俱胝

jù zhī wéi yī ē yǔ duō ē yǔ duō ē yǔ duōwéi yī nà yóu tā nà

俱胝为一阿庾多，阿庾多阿庾多为一那由他，那

yóu tā nà yóu tā wéi yī pín pó luó pín pó luó pín pó luó wéi yī jīn jié

由他那由他为一频婆罗，频婆罗频婆罗为一矜羯

luó jīn jié luó jīn jié luó wéi yī ē qié luó ē qié luó ē qié luó wéi

罗，矜羯罗矜羯罗为一阿伽罗，阿伽罗阿伽罗为

yī zuì shèng zuì shèng zuì shèng wéi yī mó pó luó mó pó luó mó pó
一最胜，最胜最胜为一摩婆上声[1]罗，摩婆罗摩婆

luó wéi yī ē pó luó ē pó luó ē pó luó wéi yī duō pó luó duō
罗为一阿婆上声[2]罗，阿婆罗阿婆罗为一多婆上声[3]罗，多

pó luó duō pó luó wéi yī jiè fēn jiè fēn jiè fēn wéi yī pǔ mó pǔ mó
婆罗多婆罗为一界分，界分界分为一普摩，普摩

pǔ mó wéi yī mí mó mí mó mí mó wéi yī ē pó qián ē pó qián
普摩为一祢摩，祢摩祢摩为一阿婆上声[4]钤，阿婆钤

ē pó qián wéi yī mí qié pó mí qié pó mí qié pó wéi yī pí luó qié
阿婆钤为一弥伽上声[5]婆，弥伽婆弥伽婆为一毗攞伽，

pí luó qié pí luó qié wéi yī pí qié pó pí qié pó pí qié pó wéi yī
毗攞伽毗攞伽为一毗伽上声[6]婆，毗伽婆毗伽婆为一

sēng jié luó mó sēng jié luó mó sēng jié luó mó wéi yī pí sà luó pí sà
僧羯逻摩，僧羯逻摩僧羯逻摩为一毗萨罗，毗萨

luó pí sà luó wéi yī pí shàn pó pí shàn pó pí shàn pó wéi yī pí
罗毗萨罗为一毗赡婆，毗赡婆毗赡婆为一毗

shèng qié pí shèng qié pí shèng qié wéi yī pí sù tuó pí sù tuó pí sù
盛伽，毗盛伽毗盛伽为一毗素陀，毗素陀毗素

tuó wéi yī pí pó hē pí pó hē pí pó hē wéi yī pí bó dǐ pí bó
陀为一毗婆诃，毗婆诃毗婆诃为一毗薄底，毗薄

dǐ pí bó dǐ wéi yī pí qū dān pí qū dān pí qū dān wéi yī chēng
底毗薄底为一毗佉担，毗佉担毗佉担为一称

liàng chēngliàng chēngliàng wéi yī yī chí yī chí yī chí wéi yī yì lù
量，称量称量为一一持，一持一持为一异路，

yì lù yì lù wéi yī diāndǎo diāndǎo diāndǎo wéi yī sān mò yē sān
异路异路为一颠倒，颠倒颠倒为一三末耶，三

mò yē sān mò yē wéi yī pí dǔ luó pí dǔ luó pí dǔ luó wéi yī xī pó
末耶三末耶为一毗睹罗，毗睹罗毗睹罗为一奚婆

luó xī pó luó xī pó luó wéi yī sì chá sì chá sì chá wéi yī zhōu
上声[7]罗，奚婆罗奚婆罗为一伺察，伺察伺察为一周

guǎng zhōuguǎng zhōuguǎng wéi yī gāochū gāochū gāochū wéi yī zuì
广，周广周广为一高出，高出高出为一最

---

[1] 丽本：上声呼；永乐北藏本及龙藏本：上声
[2] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上声
[3] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上声
[4] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上声
[5] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上声
[6] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上声
[7] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上声

miào zuì miào zuì miàowéi yī ní luó pó ní luó pó ní luó pó wéi yī
妙，最妙最妙为一泥罗婆，泥罗婆泥罗婆为一

hē lǐ pó hē lǐ pó hē lǐ pó wéi yī yī dòng yī dòng yī dòngwéi
诃理婆，诃理婆诃理婆为一一动，一动一动为

yī hē lǐ pú hē lǐ pú hē lǐ pú wéi yī hē lǐ sān hē lǐ sān hē
一诃理蒲，诃理蒲诃理蒲为一诃理三，诃理三诃

lǐ sānwéi yī xī lǔ qié xī lǔ qié xī lǔ qié wéi yī dá luó bù tuó
理三为一奚鲁伽，奚鲁伽奚鲁伽为一达攞步陀，

dá luó bù tuó dá luó bù tuówéi yī hē lǔ nuó hē lǔ nuó hē lǔ nuówéi
达攞步陀达攞步陀为一诃鲁那，诃鲁那诃鲁那为

yī mó lǔ tuó mó lǔ tuó mó lǔ tuówéi yī chàn mù tuó chàn mù tuó
一摩鲁陀，摩鲁陀摩鲁陀为一忏慕陀，忏慕陀

chàn mù tuówéi yī yī luó tuó yī luó tuó yī luó tuówéi yī mó lǔ mó
忏慕陀为一鞮攞陀，鞮攞陀鞮攞陀为一摩鲁摩，

mó lǔ mó mó lǔ mówéi yī tiáo fú tiáo fú tiáo fú wéi yī lí jiāomàn
摩鲁摩摩鲁摩为一调伏，调伏调伏为一离憍慢，

lí jiāomàn lí jiāomànwéi yī bú dòng bú dòng bú dòngwéi yī jí liàng
离憍慢离憍慢为一不动，不动不动为一极量，

jí liàng jí liàngwéi yī ē mó dá luó ē mó dá luó ē mó dá luó wéi
极量极量为一阿麼怛罗，阿麼怛罗阿麼怛罗为

yī bó mó dá luó bó mó dá luó bó mó dá luó wéi yī qié mó dá luó
一勃麼怛罗，勃麼怛罗勃麼怛罗为一伽麼怛罗，

qié mó dá luó qié mó dá luó wéi yī nuómó dá luó nuómó dá luó nuómó
伽麼怛罗伽麼怛罗为一那麼怛罗，那麼怛罗那麼

dá luówéi yī xī mó dá luó xī mó dá luó xī mó dá luówéi yī pí mó
怛罗为一奚麼怛罗，奚麼怛罗奚麼怛罗为一鞞麼

dá luó pí mó dá luó pí mó dá luówéi yī bō luó mó dá luó bō luó
怛罗，鞞麼怛罗鞞麼怛罗为一钵罗麼怛罗，钵罗

mó dá luó bō luó mó dá luówéi yī shī pó mó dá luó shī pó mó dá luó
麼怛罗钵罗麼怛罗为一尸婆麼怛罗，尸婆麼怛罗

shī pó mó dá luówéi yī yì luó yì luó yì luówéi yī bì luó bì luó
尸婆麼怛罗为一翳罗，翳罗翳罗为一薜罗，薜罗

bì luówéi yī dì luó dì luó dì luówéi yī jì luó jì luó jì luówéi
薜罗为一谛罗，谛罗谛罗为一偈罗，偈罗偈罗为

yī sū bù luó sū bù luó sū bù luówéi yī ní luó ní luó ní luówéi
一窣步罗，窣步罗窣步罗为一泥罗，泥罗泥罗为

yī jì luó jì luó jì luówéi yī xì luó xì luó xì luówéi yī pì luó
一计罗，计罗计罗为一细罗，细罗细罗为一睥罗，

pì luó pì luó wéi yī mí luó mí luó mí luó wéi yī suō luó tú suō luó
睥罗睥罗为一谜罗，谜罗谜罗为一娑攞茶，娑攞

tú suō luó tú wéi yī mí lǔ tuó mí lǔ tuó mí lǔ tuó wéi yī qì lǔ tuó
茶娑攞茶为一谜鲁陀，谜鲁陀谜鲁陀为一契鲁陀，

qì lǔ tuó qì lǔ tuó wéi yī mó dǔ luó mó dǔ luó mó dǔ luó wéi yī suō
契鲁陀契鲁陀为一摩睹罗，摩睹罗摩睹罗为一娑

mǔ luó suō mǔ luó suō mǔ luó wéi yī ē yě suō ē yě suō ē yě suō
母罗，娑母罗娑母罗为一阿野娑，阿野娑阿野娑

wéi yī jiā mó luó jiā mó luó jiā mó luó wéi yī mó qié pó mó qié pó
为一迦麼罗，迦麼罗迦麼罗为一摩伽婆，摩伽婆

mó qié pó wéi yī ē dá luó ē dá luó ē dá luó wéi yī xī lǔ yē
摩伽婆为一阿怛罗，阿怛罗阿怛罗为一醯鲁耶，

xī lǔ yē xiān lǔ yē wéi yī bì lǔ pó bì lǔ pó bì lǔ pó wéi yī jié
醯鲁耶酰鲁耶为一薜鲁婆，薜鲁婆薜鲁婆为一羯

luó bō jié luó bō jié luó bō wéi yī hē pó pó hē pó pó hē pó pó
罗波，羯罗波羯罗波为一诃婆婆，诃婆婆诃婆婆

wéi yī pí pó luó pí pó luó pí pó luó wéi yī nuó pó luó nuó pó
为一毗婆[上8声]罗，毗婆罗毗婆罗为一那婆[上9声]罗，那婆

luó nuó pó luó wéi yī mó luó luó mó luó luó mó luó luó wéi yī suō pó
罗那婆罗为一摩攞罗，摩攞罗摩攞罗为一娑婆[上10声]

luó suō pó luó suō pó luó wéi yī mí luó pǔ mí luó pǔ mí luó pǔ wéi
罗，娑婆罗娑婆罗为一迷攞普，迷攞普迷攞普为

yī zhě mó luó zhě mó luó zhě mó luó wéi yī tuó mó luó tuó mó luó tuó
一者麼罗，者麼罗者麼罗为一驮麼罗，驮麼罗驮

mó luó wéi yī bō luó mó tuó bō luó mó tuó bō luó mó tuó wéi yī pí qié
麼罗为一钵攞麼陀，钵攞麼陀钵攞麼陀为一毗伽

mó pí qié mó pí qié mó wéi yī wū bō bá duō wū bō bá duō wū bō
摩，毗伽摩毗伽摩为一乌波跋多，乌波跋多乌波

bá duō wéi yī yǎnshuō yǎnshuō yǎnshuō wéi yī wú jìn wú jìn wú jìn
跋多为一演说，演说演说为一无尽，无尽无尽

wéi yī chūshēng chūshēng chūshēng wéi yī wú wǒ wú wǒ wú wǒ wéi
为一出生，出生出生为一无我，无我无我为

yī ē pànduō ē pànduō ē pànduō wéi yī qīngliánhuā qīngliánhuā
一阿畔多，阿畔多阿畔多为一青莲华，青莲华

---

[8] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上聲
[9] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上聲
[10] 丽本：上；永乐北藏本及龙藏本：上聲

qīnglián huā wéi yī bō tóu mó bō tóu mó bō tóu mó wéi yī sēng qí sēng
青莲华为一钵头摩，钵头摩钵头摩为一僧祇，僧
qí sēng qí wéi yī qù qù qù wéi yī zhì zhì zhì wéi yī ē sēng qí
祇僧祇为一趣，趣趣为一至，至至为一阿僧祇，
ē sēng qí ē sēng qí wéi yī ē sēng qí zhuǎn ē sēng qí zhuǎn ē
阿僧祇阿僧祇为一阿僧祇转，阿僧祇转阿
sēng qí zhuǎn wéi yī wú liàng wú liàng wú liàng wéi yī wú liàng zhuǎn wú
僧祇转为一无量，无量无量为一无量转，无
liàng zhuǎn wú liàng zhuǎn wéi yī wú biān wú biān wú biān wéi yī wú biān
量转无量转为一无边，无边无边为一无边
zhuǎn wú biān zhuǎn wú biān zhuǎn wéi yī wú děng wú děng wú děng wéi
转，无边转无边转为一无等，无等无等为
yī wú děng zhuǎn wú děng zhuǎn wú děng zhuǎn wéi yī bù kě shǔ bù
一无等转，无等转无等转为一不可数，不
kě shǔ bù kě shǔ wéi yī bù kě shǔ zhuǎn bù kě shǔ zhuǎn bù kě shǔ
可数不可数为一不可数转，不可数转不可数
zhuǎn wéi yī bù kě chēng bù kě chēng bù kě chēng wéi yī bù kě
转为一不可称，不可称不可称为一不可
chēng zhuǎn bù kě chēng zhuǎn bù kě chēng zhuǎn wéi yī bù kě sī
称转，不可称转不可称转为一不可思，
bù kě sī bù kě sī wéi yī bù kě sī zhuǎn bù kě sī zhuǎn bù kě
不可思不可思为一不可思转，不可思转不可
sī zhuǎn wéi yī bù kě liàng bù kě liàng bù kě liàng wéi yī bù kě liàng
思转为一不可量，不可量不可量为一不可量
zhuǎn bù kě liàng zhuǎn bù kě liàng zhuǎn wéi yī bù kě shuō bù kě
转，不可量转不可量转为一不可说，不可
shuō bù kě shuō wéi yī bù kě shuō zhuǎn bù kě shuō zhuǎn bù kě shuō
说不可说为一不可说转，不可说转不可说
zhuǎn wéi yī bù kě shuō bù kě shuō cǐ yòu bù kě shuō bù kě shuō wéi
转为一不可说不可说，此又不可说不可说为
yī bù kě shuō bù kě shuō zhuǎn
一不可说不可说转。”

ěr shí shì zūn wèi xīn wáng pú sà ér shuō sòng yán[11]：
尔时，世尊为心王菩萨而说颂言[11]：

bù kě yán shuō bù kě shuō chōng mǎn yī qiè bù kě shuō
不可言说不可说　充满一切不可说

[11] 丽本：曰；永乐北藏本及龙藏本：言

bù kě yán shuō zhū jié zhōng
不可言说诸劫中

shuō bù kě shuō bù kě jìn
说不可说不可尽

bù kě yán shuō zhū fó chà
不可言说诸佛刹

jiē xī suì mò wéi wēi chén
皆悉碎末为微尘

yī chén zhōng chà bù kě shuō
一尘中刹不可说

rú yī yī qiè jiē rú shì
如一一切皆如是

cǐ bù kě shuō zhū fó chà
此不可说诸佛刹

yī niàn suì chén bù kě shuō
一念碎尘不可说

niàn niàn suǒ suì xī yì rán
念念所碎悉亦然

jìn bù kě shuō jié héng ěr
尽不可说劫恒尔

cǐ chén yǒu chà bù kě shuō
此尘有刹不可说

cǐ chà wéi chén shuō gèng nán
此刹为尘说更难

yǐ bù kě shuō suàn shǔ fǎ
以不可说算数法

bù kě shuō jié rú shì shù
不可说劫如是数

yǐ cǐ zhū chén shù zhū jié
以此诸尘数诸劫

yī chén shí wàn bù kě shuō
一尘十万不可说

ěr jié chēng zàn yī pǔ xián
尔劫称赞一普贤

wú néng jìn qí gōng dé liàng
无能尽其功德量

yú yī wēi xì máo duān chù
于一微细毛端处

yǒu bù kě shuō zhū pǔ xián
有不可说诸普贤

yī qiè máo duān xī yì ěr
一切毛端悉亦尔

rú shì nǎi zhì biàn fǎ jiè
如是乃至遍法界

yī máo duān chù suǒ yǒu chà
一毛端处所有刹

qí shù wú liàng bù kě shuō
其数无量不可说

jìn xū kōng liàng zhū máo duān
尽虚空量诸毛端

yī yī chù chà xī rú shì
一一处刹悉如是

bǐ máo duān chù zhū guó tǔ
彼毛端处诸国土

wú liàng zhǒng lèi chā bié zhù
无量种类差别住

yǒu bù kě shuō yì lèi chà
有不可说异类刹

yǒu bù kě shuō tóng lèi chà
有不可说同类刹

bù kě yán shuō máo duān chù
不可言说毛端处

jiē yǒu jìng chà bù kě shuō
皆有净刹不可说

zhǒng zhǒng zhuāng yán bù kě shuō
种种庄严不可说

zhǒng zhǒng qí miào bù kě shuō
种种奇妙不可说

yú bǐ yī yī máo duān chù
于彼一一毛端处

yǎn bù kě shuō zhū fó míng
演不可说诸佛名

yī yī míng yǒu zhū rú lái
一一名有诸如来

jiē bù kě shuō bù kě shuō
皆不可说不可说

yī yī zhū fó yú shēn shàng
一一诸佛于身上

yú bǐ yī yī máo kǒng zhōng
于彼一一毛孔中

bù kě yán shuō zhū máo kǒng
不可言说诸毛孔

yú bǐ yī yī guāng míng zhōng
于彼一一光明中

yú bǐ yī yī lián huā nèi
于彼一一莲华内

bù kě shuō huā zhòng yè zhōng
不可说华众叶中

bǐ bù kě shuō zhū sè nèi
彼不可说诸色内

yè zhōng guāng míng bù kě shuō
叶中光明不可说

cǐ bù kě shuō sè xiàng zhōng
此不可说色相中

guāng zhōng xiàn yuè bù kě shuō
光中现月不可说

yú bù kě shuō zhū yuè zhōng
于不可说诸月中

yú bǐ yī yī guāng míng nèi
于彼一一光明内

yú bù kě shuō zhū rì zhōng
于不可说诸日中

yú bǐ yī yī zhū sè nèi
于彼一一诸色内

yú bǐ yī yī guāng míng nèi
于彼一一光明内

yī yī yán jù bù kě shuō
一一严具不可说

guāng zhōng miào sè bù kě shuō
光中妙色不可说

yú bǐ yī yī jìng guāng nèi
于彼一一净光内

cǐ guāng fù xiànzhǒngzhǒngguāng
此光复现种种光

xiàn bù kě shuō zhū máo kǒng
现不可说诸毛孔

xiàn zhòng sè xiàng bù kě shuō
现众色相不可说

xián fàng guāng míng bù kě shuō
咸放光明不可说

xī xiàn lián huā bù kě shuō
悉现莲华不可说

xī yǒu zhòng yè bù kě shuō
悉有众叶不可说

gè xiàn sè xiàng bù kě shuō
各现色相不可说

fù xiàn zhòng yè bù kě shuō
复现众叶不可说

guāng zhōng sè xiàng bù kě shuō
光中色相不可说

yī yī xiàn guāng bù kě shuō
一一现光不可说

yuè fù xiàn yuè bù kě shuō
月复现月不可说

yī yī xiàn guāng bù kě shuō
一一现光不可说

fù xiàn yú rì bù kě shuō
复现于日不可说

yī yī xiàn sè bù kě shuō
一一现色不可说

yòu xiàn guāng míng bù kě shuō
又现光明不可说

xiàn bù kě shuō shī zǐ zuò
现不可说师子座

yī yī guāng míng bù kě shuō
一一光明不可说

guāng zhōng jìng guāng bù kě shuō
光中净光不可说

fù xiànzhǒngzhǒngmiàoguāngmíng
复现种种妙光明

bù kě yán shuō bù kě shuō
不可言说不可说

rú shì zhǒng zhǒng guāng míng nèi
如是种种光明内
yī yī guāng zhōng suǒ xiàn bǎo
一一光中所现宝
bǐ rú xū mí yī miào bǎo
彼如须弥一妙宝
jìn xū mí bǎo wú yǒu yú
尽须弥宝无有余
yǐ yī chà tǔ mò wéi chén
以一刹土末为尘
zhòng chà wéi chén chén yǒu xiàng
众刹为尘尘有相
rú shì zhǒng zhǒng zhū chén xiàng
如是种种诸尘相
guāng zhōng xiàn fó bù kě shuō
光中现佛不可说
fǎ zhōng miào jì bù kě shuō
法中妙偈不可说
bù kě shuō jiě niàn niàn zhōng
不可说解念念中
shì xiàn wèi lái yī qiè fó
示现未来一切佛
yī yī fó fǎ bù kě shuō
一一佛法不可说
chū miào yīn shēng bù kě shuō
出妙音声不可说
yú bǐ yī yī fǎ lún zhōng
于彼一一法轮中
yú bǐ yī yī xiū duō luó
于彼一一修多罗
yú bǐ yī yī fǎ mén zhōng
于彼一一法门中
yú bǐ yī yī zhū fǎ zhōng
于彼一一诸法中
huò fù yú yī máo duān chù
或复于一毛端处
rú yī máo duān yú xī rán
如一毛端余悉然

gè xiàn miào bǎo rú xū mí
各现妙宝如须弥
bù kě yán shuō bù kě shuō
不可言说不可说
xiàn zhòng chà tǔ bù kě shuō
现众刹土不可说
shì xiàn chà tǔ jiē rú shì
示现刹土皆如是
yī chén sè xiàng bù kě shuō
一尘色相不可说
bù kě yán shuō bù kě shuō
不可言说不可说
jiē chū guāng míng bù kě shuō
皆出光明不可说
fó suǒ shuō fǎ bù kě shuō
佛所说法不可说
wén jì dé jiě bù kě shuō
闻偈得解不可说
xiǎn liǎo zhēn dì bù kě shuō
显了真谛不可说
cháng yǎn shuō fǎ wú qióng jìn
常演说法无穷尽
zhǒng zhǒng qīng jìng bù kě shuō
种种清净不可说
zhuàn zhèng fǎ lún bù kě shuō
转正法轮不可说
yǎn xiū duō luó bù kě shuō
演修多罗不可说
fēn bié fǎ mén bù kě shuō
分别法门不可说
yòu shuō zhū fǎ bù kě shuō
又说诸法不可说
tiáo fú zhòng shēng bù kě shuō
调伏众生不可说
bù kě shuō jié cháng ān zhù
不可说劫常安住
suǒ zhù jié shù jiē rú shì
所住劫数皆如是

qí xīn wú ài bù kě shuō
其心无碍不可说

yī yī biàn huà zhū rú lái
一一变化诸如来

bǐ fó fǎ shēn bù kě shuō
彼佛法身不可说

zhuāng yán wú liàng bù kě shuō
庄严无量不可说

zhōu xíng guó tǔ bù kě shuō
周行国土不可说

qīng jìng zhòng shēng bù kě shuō
清净众生不可说

bǐ zhū zhuāng yán bù kě shuō
彼诸庄严不可说

bǐ zhū zì zài bù kě shuō
彼诸自在不可说

suǒ yǒu shén tōng bù kě shuō
所有神通不可说

suǒ yǒu jiā chí bù kě shuō
所有加持不可说

qīng jìng shí xiàng bù kě shuō
清净实相不可说

yú bǐ yī yī xiū duō luó
于彼一一修多罗

yú bǐ yī yī fǎ mén zhōng
于彼一一法门中

yú bǐ yī yī zhū fǎ zhōng
于彼一一诸法中

yú bǐ yī yī jué dìng zhōng
于彼一一决定中

bù kě yán shuō tóng lèi fǎ
不可言说同类法

bù kě yán shuō yì lèi fǎ
不可言说异类法

bù kě yán shuō yì lèi gēn
不可言说异类根

niàn niàn yú zhū suǒ xíng chù
念念于诸所行处

biàn huà zhū fó bù kě shuō
变化诸佛不可说

fù xiàn yú huà bù kě shuō
复现于化不可说

bǐ fó fēn shēn bù kě shuō
彼佛分身不可说

wǎng yì shí fāng bù kě shuō
往诣十方不可说

guān chá zhòng shēng bù kě shuō
观察众生不可说

tiáo fú zhòng shēng bù kě shuō
调伏众生不可说

bǐ zhū shén lì bù kě shuō
彼诸神力不可说

bǐ zhū shén biàn bù kě shuō
彼诸神变不可说

suǒ yǒu jìng jiè bù kě shuō
所有境界不可说

suǒ zhù shì jiān bù kě shuō
所住世间不可说

shuō xiū duō luó bù kě shuō
说修多罗不可说

yǎn shuō fǎ mén bù kě shuō
演说法门不可说

yòu shuō zhū fǎ bù kě shuō
又说诸法不可说

suǒ yǒu jué dìng bù kě shuō
所有决定不可说

tiáo fú zhòng shēng bù kě shuō
调伏众生不可说

bù kě yán shuō tóng lèi xīn
不可言说同类心

bù kě yán shuō yì lèi xīn
不可言说异类心

bù kě yán shuō yì lèi yǔ
不可言说异类语

tiáo fú zhòng shēng bù kě shuō
调伏众生不可说

suǒ yǒu shén biàn bù kě shuō
所有神变不可说

yú zhōng shí jié bù kě shuō
于中时劫不可说

pú sà xī néng fēn bié shuō
菩萨悉能分别说

yī máo duān chù dà xiǎo chà
一毛端处大小刹

rú shì yī qiè bù kě shuō
如是一切不可说

yǐ yī guó tǔ suì wéi chén
以一国土碎为尘

rú shì chén shù wú biān chà
如是尘数无边刹

cǐ zhū guó tǔ bù kě shuō
此诸国土不可说

bù shǐ máo duān yǒu zēng dà
不使毛端有增大

yú zhōng suǒ yǒu zhū guó tǔ
于中所有诸国土

rú yī guó tǔ bú luàn yú
如一国土不乱余

xū kōng jìng jiè wú biān jì
虚空境界无边际

rú shì máo duān zhū guó tǔ
如是毛端诸国土

yú yī wēi xì máo kǒng zhōng
于一微细毛孔中

máo kǒng néng shòu bǐ zhū chà
毛孔能受彼诸刹

rù shí jié shù bù kě shuō
入时劫数不可说

yú cǐ háng liè ān zhù shí
于此行列安住时

rú shì shè shòu ān zhù yǐ
如是摄受安住已

rù shí fāng biàn bù kě shuō
入时方便不可说

suǒ yǒu shì xiàn bù kě shuō
所有示现不可说

yú zhōng chā bié bù kě shuō
于中差别不可说

zhū míng suàn zhě mò néng biàn
诸明算者莫能辨

zá rǎn qīng jìng cū xì chà
杂染清净粗细刹

yī yī míng liǎo kě fēn bié
一一明了可分别

qí chén wú liàng bù kě shuō
其尘无量不可说

jù lái gòng jí yī máo duān
俱来共集一毛端

gòng jí máo duān wú pò ài
共集毛端无迫隘

ér bǐ guó tǔ jù lái jí
而彼国土俱来集

xíng xiàng rú běn wú zá luàn
形相如本无杂乱

yī qiè guó tǔ jiē rú shì
一切国土皆如是

xī bù máo duān shǐ chōng mǎn
悉布毛端使充满

pú sà yī niàn jiē néng shuō
菩萨一念皆能说

bù kě shuō chà cì dì rù
不可说刹次第入

zhū chà bù néng biàn máo kǒng
诸刹不能遍毛孔

shòu shí jié shù bù kě shuō
受时劫数不可说

yī qiè zhū jié wú néng shuō
一切诸劫无能说

suǒ yǒu jìng jiè bù kě shuō
所有境界不可说

rù yǐ suǒ zuò bù kě shuō
入已所作不可说

yì gēn míng liǎo bù kě shuō
意根明了不可说

yóu lì zhū fāng bù kě shuō
游历诸方不可说

yǒng měng jīng jìn bù kě shuō
勇猛精进不可说

zì zài shén biàn bù kě shuō
自在神变不可说

suǒ yǒu sī wéi bù kě shuō
所有思惟不可说

suǒ yǒu dà yuàn bù kě shuō
所有大愿不可说

suǒ yǒu jìng jiè bù kě shuō
所有境界不可说

yī qiè tōng dá bù kě shuō
一切通达不可说

shēn yè qīng jìng bù kě shuō
身业清净不可说

yǔ yè qīng jìng bù kě shuō
语业清净不可说

yì yè qīng jìng bù kě shuō
意业清净不可说

xìn jiě qīng jìng bù kě shuō
信解清净不可说

miào zhì qīng jìng bù kě shuō
妙智清净不可说

miào huì qīng jìng bù kě shuō
妙慧清净不可说

liǎo zhū shí xiàng bù kě shuō
了诸实相不可说

duàn zhū yí huò bù kě shuō
断诸疑惑不可说

chū lí shēng sǐ bù kě shuō
出离生死不可说

chāo shēng zhèng wèi bù kě shuō
超升[12]正位不可说

shèn shēn sān mèi bù kě shuō
甚深三昧不可说

liǎo dá yī qiè bù kě shuō
了达一切不可说

yī qiè zhòng shēng bù kě shuō
一切众生不可说

yī qiè fó chà bù kě shuō
一切佛刹不可说

zhī zhòng shēng shēn bù kě shuō
知众生身不可说

zhī qí xīn yào bù kě shuō
知其心乐不可说

zhī qí yè guǒ bù kě shuō
知其业果不可说

zhī qí yì jiě bù kě shuō
知其意解不可说

zhī qí pǐn lèi bù kě shuō
知其品类不可说

zhī qí zhǒng xìng bù kě shuō
知其种性不可说

zhī qí shòu shēn bù kě shuō
知其受身不可说

zhī qí shēng chù bù kě shuō
知其生处不可说

zhī qí zhèng shēng bù kě shuō
知其正生不可说

zhī qí shēng yǐ bù kě shuō
知其生已不可说

zhī qí jiě liǎo bù kě shuō
知其解了不可说

zhī qí qù xiàng bù kě shuō
知其趣向不可说

zhī qí yán yǔ bù kě shuō
知其言语不可说

zhī qí zuò yè bù kě shuō
知其作业不可说

[12] 丽本：昇；永乐北藏本及龙藏本：升

pú sà rú shì dà cí bēi
菩 萨 如 是 大 慈 悲

lì yì yī qiè zhū shì jiān
利 益 一 切 诸 世 间

pǔ xiàn qí shēn bù kě shuō
普 现 其 身 不 可 说

rù zhū fó chà bù kě shuō
入 诸 佛 刹 不 可 说

jiàn zhū pú sà bù kě shuō
见 诸 菩 萨 不 可 说

fā shēng zhì huì bù kě shuō
发 生 智 慧 不 可 说

qǐng wèn zhèng fǎ bù kě shuō
请 问 正 法 不 可 说

fū yáng fó jiào bù kě shuō
敷 扬 佛 教 不 可 说

xiàn zhǒng zhǒng shēn bù kě shuō
现 种 种 身 不 可 说

yì zhū guó tǔ bù kě shuō
诣 诸 国 土 不 可 说

shì xiàn shén tōng bù kě shuō
示 现 神 通 不 可 说

pǔ biàn shí fāng bù kě shuō
普 遍 十 方 不 可 说

chù chù fēn shēn bù kě shuō
处 处 分 身 不 可 说

qīn jìn zhū fó bù kě shuō
亲 近 诸 佛 不 可 说

zuò zhū gòng jù bù kě shuō
作 诸 供 具 不 可 说

zhǒng zhǒng wú liàng bù kě shuō
种 种 无 量 不 可 说

qīng jìng zhòng bǎo bù kě shuō
清 净 众 宝 不 可 说

shàng miào lián huā bù kě shuō
上 妙 莲 华 不 可 说

zuì shèng xiāng mán bù kě shuō
最 胜 香 鬘 不 可 说

gòng yǎng rú lái bù kě shuō
供 养 如 来 不 可 说

qīng jìng xìn xīn bù kě shuō
清 净 信 心 不 可 说

zuì shèng wù jiě bù kě shuō
最 胜 悟 解 不 可 说

zēng shàng zhì yào bù kě shuō
增 上 志 乐 不 可 说

gōng jìng zhū fó bù kě shuō
恭 敬 诸 佛 不 可 说

xiū xíng yú shī bù kě shuō
修 行 于 施 不 可 说

qí xīn guò qù bù kě shuō
其 心 过 去 不 可 说

yǒu qiú jiē shī bù kě shuō
有 求 皆 施 不 可 说

yī qiè xī shī bù kě shuō
一 切 悉 施 不 可 说

chí jiè qīng jìng bù kě shuō
持 戒 清 净 不 可 说

xīn yì qīng jìng bù kě shuō
心 意 清 净 不 可 说

zàn tàn zhū fó bù kě shuō
赞 叹 诸 佛 不 可 说

ài yào zhèng fǎ bù kě shuō
爱 乐 正 法 不 可 说

chéng jiù zhū rěn bù kě shuō
成 就 诸 忍 不 可 说

wú shēng fǎ rěn bù kě shuō
无 生 法 忍 不 可 说

jù zú jì jìng bù kě shuō
具 足 寂 静 不 可 说

zhù jì jìng dì bù kě shuō
住 寂 静 地 不 可 说

qǐ dà jīng jìn bù kě shuō
起 大 精 进 不 可 说

qí xīn guò qù bù kě shuō
其 心 过 去 不 可 说

bú tuì zhuǎn xīn bù kě shuō
不退转心不可说

bù qīng dòng xīn bù kě shuō
不倾动心不可说

yī qiè dìng zàng bù kě shuō
一切定藏不可说

guān chá zhū fǎ bù kě shuō
观察诸法不可说

jì rán zài dìng bù kě shuō
寂然在定不可说

liǎo dá zhū chán bù kě shuō
了达诸禅不可说

zhì huì tōng dá bù kě shuō
智慧通达不可说

sān mèi zì zài bù kě shuō
三昧自在不可说

liǎo dá zhū fǎ bù kě shuō
了达诸法不可说

míng jiàn zhū fó bù kě shuō
明见诸佛不可说

xiū wú liàng hèng bù kě shuō
修无量行不可说

fā guǎng dà yuàn bù kě shuō
发广大愿不可说

shèn shēn jìng jiè bù kě shuō
甚深境界不可说

qīng jìng fǎ mén bù kě shuō
清净法门不可说

pú sà fǎ lì bù kě shuō
菩萨法力不可说

pú sà fǎ zhù bù kě shuō
菩萨法住不可说

bǐ zhū zhèng niàn bù kě shuō
彼诸正念不可说

bǐ zhū fǎ jiè bù kě shuō
彼诸法界不可说

xiū fāng biàn zhì bù kě shuō
修方便智不可说

xué shèn shēn zhì bù kě shuō
学甚深智不可说

wú liàng zhì huì bù kě shuō
无量智慧不可说

jiū jìng zhì huì bù kě shuō
究竟智慧不可说

bǐ zhū fǎ zhì bù kě shuō
彼诸法智不可说

bǐ jìng fǎ lún bù kě shuō
彼净法轮不可说

bǐ dà fǎ yún bù kě shuō
彼大法云不可说

bǐ dà fǎ yǔ bù kě shuō
彼大法雨不可说

bǐ zhū shén lì bù kě shuō
彼诸神力不可说

bǐ zhū fāng biàn bù kě shuō
彼诸方便不可说

rù kōng jì zhì bù kě shuō
入空寂智不可说

niàn niàn xiāng xù bù kě shuō
念念相续不可说

wú liàng hèng mén bù kě shuō
无量行门不可说

niàn niàn héng zhù bù kě shuō
念念恒住不可说

zhū fó chà hǎi bù kě shuō
诸佛刹海不可说

xī néng wǎng yì bù kě shuō
悉能往诣不可说

zhū chà chā bié bù kě shuō
诸刹差别不可说

zhǒng zhǒng qīng jìng bù kě shuō
种种清净不可说

chā bié zhuāng yán bù kě shuō
差别庄严不可说

wú biān sè xiàng bù kě shuō
无边色相不可说

zhǒng zhǒng jiàn cuò bù kě shuō
种 种 间 错 不 可 说

zhǒng zhǒng miào hǎo bù kě shuō
种 种 妙 好 不 可 说

qīng jìng fó tǔ bù kě shuō
清 净 佛 土 不 可 说

zá rǎn shì jiè bù kě shuō
杂 染 世 界 不 可 说

liǎo zhī zhòng shēng bù kě shuō
了 知 众 生 不 可 说

zhī qí zhǒng xìng bù kě shuō
知 其 种 性 不 可 说

zhī qí yè bào bù kě shuō
知 其 业 报 不 可 说

zhī qí xīn xíng bù kě shuō
知 其 心 行 不 可 说

zhī qí gēn xìng bù kě shuō
知 其 根 性 不 可 说

zhī qí jiě yù bù kě shuō
知 其 解 欲 不 可 说

zá rǎn qīng jìng bù kě shuō
杂 染 清 净 不 可 说

guān chá tiáo fú bù kě shuō
观 察 调 伏 不 可 说

biàn huà zì zài bù kě shuō
变 化 自 在 不 可 说

xiàn zhǒng zhǒng shēn bù kě shuō
现 种 种 身 不 可 说

xiū xíng jīng jìn bù kě shuō
修 行 精 进 不 可 说

dù tuō zhòng shēng bù kě shuō
度 脱 众 生 不 可 说

shì xiàn shén biàn bù kě shuō
示 现 神 变 不 可 说

fàng dà guāng míng bù kě shuō
放 大 光 明 不 可 说

zhǒng zhǒng sè xiàng bù kě shuō
种 种 色 相 不 可 说

lìng zhòng shēng jìng bù kě shuō
令 众 生 净 不 可 说

yī yī máo kǒng bù kě shuō
一 一 毛 孔 不 可 说

fàng guāng míng wǎng bù kě shuō
放 光 明 网 不 可 说

guāng wǎng xiàn sè bù kě shuō
光 网 现 色 不 可 说

pǔ zhào fó chà bù kě shuō
普 照 佛 刹 不 可 说

yǒng měng wú wèi bù kě shuō
勇 猛 无 畏 不 可 说

fāng biàn shàn qiǎo bù kě shuō
方 便 善 巧 不 可 说

tiáo fú zhòng shēng bù kě shuō
调 伏 众 生 不 可 说

lìng chū shēng sǐ bù kě shuō
令 出 生 死 不 可 说

qīng jìng shēn yè bù kě shuō
清 净 身 业 不 可 说

qīng jìng yǔ yè bù kě shuō
清 净 语 业 不 可 说

wú biān yì yè bù kě shuō
无 边 意 业 不 可 说

shū shèng miào hèng bù kě shuō
殊 胜 妙 行 不 可 说

chéng jiù zhì bǎo bù kě shuō
成 就 智 宝 不 可 说

shēn rù fǎ jiè bù kě shuō
深 入 法 界 不 可 说

pú sà zǒng chí bù kě shuō
菩 萨 总 持 不 可 说

shàn néng xiū xué bù kě shuō
善 能 修 学 不 可 说

zhì zhě yīn shēng bù kě shuō
智 者 音 声 不 可 说

yīn shēng qīng jìng bù kě shuō
音 声 清 净 不 可 说

zhèng niàn zhēn shí bù kě shuō
正 念 真 实 不 可 说

jù zú wēi yí bù kě shuō
具 足 威 仪 不 可 说

chéng jiù wú wèi bù kě shuō
成 就 无 畏 不 可 说

zhū fó zǐ zhòng bù kě shuō
诸 佛 子 众 不 可 说

chēng tàn zhū fó bù kě shuō
称 叹 诸 佛 不 可 说

shì jiān dǎo shī bù kě shuō
世 间 导 师 不 可 说

bǐ zhū pú sà bù kě shuō
彼 诸 菩 萨 不 可 说

bǐ zhū biān jì bù kě shuō
彼 诸 边 际 不 可 说

zhù zhōng zhì huì bù kě shuō
住 中 智 慧 不 可 说

xīn yào zhū fó bù kě shuō
欣 乐 诸 佛 不 可 说

shàn rù zhū fǎ bù kě shuō
善 入 诸 法 不 可 说

sān shì rú kōng bù kě shuō
三 世 如 空 不 可 说

liǎo dá sān shì bù kě shuō
了 达 三 世 不 可 说

shū shèng miào hèng bù kě shuō
殊 胜 妙 行 不 可 说

qīng jìng dà yuàn bù kě shuō
清 净 大 愿 不 可 说

zhū fó pú tí bù kě shuō
诸 佛 菩 提 不 可 说

fēn bié yì lǐ bù kě shuō
分 别 义 理 不 可 说

yán jìng fó chà bù kě shuō
严 净 佛 刹 不 可 说

cháng shí xiū xí bù kě shuō
长 时 修 习 不 可 说

kāi wù zhòng shēng bù kě shuō
开 悟 众 生 不 可 说

qīng jìng xiū xíng bù kě shuō
清 净 修 行 不 可 说

tiáo fú shì jiān bù kě shuō
调 伏 世 间 不 可 说

qīng jìng shèng xíng bù kě shuō
清 净 胜 行 不 可 说

zàn yáng wú jìn bù kě shuō
赞 扬 无 尽 不 可 说

yǎn shuō zàn tàn bù kě shuō
演 说 赞 叹 不 可 说

qīng jìng gōng dé bù kě shuō
清 净 功 德 不 可 说

néng zhù qí zhōng bù kě shuō
能 住 其 中 不 可 说

jìn zhū jié zhù wú néng shuō
尽 诸 劫 住 无 能 说

zhì huì píng děng bù kě shuō
智 慧 平 等 不 可 说

yú fǎ wú ài bù kě shuō
于 法 无 碍 不 可 说

sān shì zhì huì bù kě shuō
三 世 智 慧 不 可 说

zhù yú zhì huì bù kě shuō
住 于 智 慧 不 可 说

wú liàng dà yuàn bù kě shuō
无 量 大 愿 不 可 说

chéng jiù pú tí bù kě shuō
成 就 菩 提 不 可 说

fā shēng zhì huì bù kě shuō
发 生 智 慧 不 可 说

zhī yī qiè fǎ bù kě shuō
知 一 切 法 不 可 说

xiū xíng zhū lì bù kě shuō
修 行 诸 力 不 可 说

yī niàn wù jiě bù kě shuō
一 念 悟 解 不 可 说

zhū fó zì zài bù kě shuō
诸佛自在不可说

guǎng yǎn zhèng fǎ bù kě shuō
广演正法不可说

zhǒng zhǒng shén lì bù kě shuō
种种神力不可说

shì xiàn shì jiān bù kě shuō
示现世间不可说

qīng jìng fǎ lún bù kě shuō
清净法轮不可说

yǒng měng néng zhuàn bù kě shuō
勇猛能转不可说

zhǒng zhǒng kāi yǎn bù kě shuō
种种开演不可说

āi mǐn shì jiān bù kě shuō
哀愍世间不可说

bù kě yán shuō yī qiè jié
不可言说一切劫

zàn bù kě shuō zhū gōng dé
赞不可说诸功德

bù kě shuō jié yóu kě jìn
不可说劫犹可尽

bù kě shuō dé bù kě jìn
不可说德不可尽

bù kě yán shuō zhū rú lái
不可言说诸如来

bù kě yán shuō zhū shé gēn
不可言说诸舌根

tàn fó bù kě yán shuō dé
叹佛不可言说德

bù kě shuō jié wú néng jìn
不可说劫无能尽

shí fāng suǒ yǒu zhū zhòng shēng
十方所有诸众生

yī qiè tóng shí chéng zhèng jué
一切同时成正觉

yú zhōng yī fó pǔ néng xiàn
于中一佛普能现

bù kě yán shuō yī qiè shēn
不可言说一切身

cǐ bù kě shuō zhōng yī shēn
此不可说中一身

shì xiàn yú tóu bù kě shuō
示现于头不可说

cǐ bù kě shuō zhōng yī tóu
此不可说中一头

shì xiàn yú shé bù kě shuō
示现于舌不可说

cǐ bù kě shuō zhōng yī shé
此不可说中一舌

shì xiàn yú shēng bù kě shuō
示现于声不可说

cǐ bù kě shuō zhōng yī shēng
此不可说中一声

jīng yú jié zhù bù kě shuō
经于劫住不可说

rú yī rú shì yī qiè fó
如一如是一切佛

rú yī rú shì yī qiè shēn
如一如是一切身

rú yī rú shì yī qiè tóu
如一如是一切头

rú yī rú shì yī qiè shé
如一如是一切舌

rú yī rú shì yī qiè shēng
如一如是一切声

bù kě shuō jié héng zàn fó
不可说劫恒赞佛

bù kě shuō jié yóu kě jìn
不可说劫犹可尽

tàn fó gōng dé wú néng jìn
叹佛功德无能尽

yī wēi chén zhōng néng xī yǒu
一微尘中能悉有

bù kě yán shuō lián huā jiè
不可言说莲华界

yī yī lián huā shì jiè zhōng
一 一 莲 华 世 界 中

xián shǒu rú lái bù kě shuō
贤 首 如 来 不 可 说

nǎi zhì fǎ jiè xī zhōu biàn
乃 至 法 界 悉 周 遍

qí zhōng suǒ yǒu zhū wēi chén
其 中 所 有 诸 微 尘

shì jiè ruò chéng ruò zhù huài
世 界 若 成 若 住 坏

qí shù wú liàng bù kě shuō
其 数 无 量 不 可 说

yī wēi chén chù wú biān jì
一 微 尘 处 无 边 际

wú liàng zhū chà pǔ rù lái [13]
无 量 诸 刹 普 入 来

shí fāng chā bié bù kě shuō
十 方 差 别 不 可 说

chà hǎi fēn bù bù kě shuō
刹 海 分 布 不 可 说

yī yī chà zhōng yǒu rú lái
一 一 刹 中 有 如 来

shòu mìng jié shù bù kě shuō
寿 命 劫 数 不 可 说

zhū fó suǒ xíng bù kě shuō
诸 佛 所 行 不 可 说

shèn shēn miào fǎ bù kě shuō
甚 深 妙 法 不 可 说

shén tōng dà lì bù kě shuō
神 通 大 力 不 可 说

wú zhàng ài zhì bù kě shuō
无 障 碍 智 不 可 说

rù yú máo kǒng bù kě shuō
入 于 毛 孔 不 可 说

máo kǒng yīn yuán bù kě shuō
毛 孔 因 缘 不 可 说

chéng jiù shí lì bù kě shuō
成 就 十 力 不 可 说

jué wù pú tí bù kě shuō
觉 悟 菩 提 不 可 说

rù jìng fǎ jiè bù kě shuō
入 净 法 界 不 可 说

huò shēn zhì zàng bù kě shuō
获 深 智 藏 不 可 说

zhǒng zhǒng shù liàng bù kě shuō
种 种 数 量 不 可 说

rú qí yī qiè xī liǎo zhī
如 其 一 切 悉 了 知

zhǒng zhǒng xíng liàng bù kě shuō
种 种 形 量 不 可 说

yú cǐ mǐ bù jiē tōng dá
于 此 靡 不 皆 通 达

zhǒng zhǒng sān mèi bù kě shuō
种 种 三 昧 不 可 说

xī néng jīng jié yú zhōng zhù
悉 能 经 劫 于 中 住

yú bù kě shuō zhū fó suǒ
于 不 可 说 诸 佛 所

suǒ xíng qīng jìng bù kě shuō
所 行 清 净 不 可 说

dé bù kě shuō wú ài xīn
得 不 可 说 无 碍 心

wǎng yì shí fāng bù kě shuō
往 诣 十 方 不 可 说

shén lì shì xiàn bù kě shuō
神 力 示 现 不 可 说

suǒ xíng wú jì bù kě shuō
所 行 无 际 不 可 说

wǎng yì zhòng chà bù kě shuō
往 诣 众 刹 不 可 说

liǎo dá zhū fó bù kě shuō
了 达 诸 佛 不 可 说

[13] 丽本：來入；永乐北藏本及龙藏本：入來

jīng jìn yǒng měng bù kě shuō
精进勇猛不可说
zhì huì tōng dá bù kě shuō
智慧通达不可说

yú fǎ fēi xíng fēi bù xíng
于法非行非不行
rù zhū jìng jiè bù kě shuō
入诸境界不可说

bù kě chēng shuō zhū dà jié
不可称说诸大劫
héng yóu shí fāng bù kě shuō
恒游十方不可说

fāng biàn zhì huì bù kě shuō
方便智慧不可说
zhēn shí zhì huì bù kě shuō
真实智慧不可说

shén tōng zhì huì bù kě shuō
神通智慧不可说
niàn niàn shì xiàn bù kě shuō
念念示现不可说

yú bù kě shuō zhū fó fǎ
于不可说诸佛法
yī yī liǎo zhī bù kě shuō
一一了知不可说

néng yú yī shí zhèng pú tí
能于一时证菩提
huò zhǒng zhǒng shí ér zhèng rù
或种种时而证入

máo duān fó chà bù kě shuō
毛端佛刹不可说
chén zhōng fó chà bù kě shuō
尘中佛刹不可说

rú shì fó chà jiē wǎng yì
如是佛刹皆往诣
jiàn zhū rú lái bù kě shuō
见诸如来不可说

tōng dá yī shí bù kě shuō
通达一实不可说
shàn rù fó zhǒng bù kě shuō
善入佛种不可说

zhū fó guó tǔ bù kě shuō
诸佛国土不可说
xī néng wǎng yì chéng pú tí
悉能往诣成菩提

guó tǔ zhòng shēng jí zhū fó
国土众生及诸佛
tǐ xìng chā bié bù kě shuō
体性差别不可说

rú shì sān shì wú yǒu biān
如是三世无有边
pú sà yī qiè jiē míng jiàn
菩萨一切皆明见

shòuliàng pǐn dì sān shí yī
寿量品第三十一

ěr shí xīn wáng pú sà mó hē sà yú zhòng huì zhōnggào zhū pú
尔时，心王菩萨摩诃萨于众会中告诸菩

sà yán fó zǐ cǐ suō pó shì jiè shì jiā móu ní fó chà yī jié
萨言：“佛子！此娑婆世界释迦牟尼佛刹一劫，

yú jí lè shì jiè ē mí tuó fó chàwéi yī rì yī yè jí lè shì jiè yī
于极乐世界阿弥陀佛刹为一日一夜；极乐世界一

jié yú jiā shāchuáng shì jiè jīn gāngjiān fó chàwéi yī rì yī yè jiā
劫，于袈裟 幢 世界金刚坚佛刹为一日一夜；袈

shā chuáng shì jiè yī jié yú bú tuì zhuǎn yīn shēng lún shì jiè shànshèng
裟 幢 世界一劫，于不退 转 音 声 轮世界善 胜
guāngmíng lián huā kāi fū fó shā wéi yī rì yī yè bú tuì zhuǎn yīn shēng
光 明莲华开敷佛刹为一日一夜；不退 转 音 声
lún shì jiè yī jié yú lí gòu shì jiè fǎ chuáng fó chà wéi yī rì yī yè
轮世界一劫，于离垢世界法 幢 佛刹为一日一夜；
lí gòu shì jiè yī jié yú shàndēng shì jiè shī zǐ fó chà wéi yī rì yī
离垢世界一劫，于善 灯 世界师子佛刹为一日一
yè shàndēng shì jiè yī jié yú miàoguāngmíng shì jiè guāngmíngzàng
夜；善 灯 世界一劫，于妙 光 明世界 光 明藏
fó chà wéi yī rì yī yè miàoguāngmíng shì jiè yī jié yú nánchāo
佛刹为一日一夜；妙 光 明世界一劫，于难 超
guò shì jiè fǎ guāngmíng lián huā kāi fū fó chà wéi yī rì yī yè nán
过世界法 光 明莲华开敷佛刹为一日一夜；难
chāoguò shì jiè yī jié yú zhuāngyán huì shì jiè yī qiè shéntōngguāng
超过世界一劫，于 庄 严慧世界一切神通 光
míng fó chà wéi yī rì yī yè zhuāngyán huì shì jiè yī jié yú jìng
明佛刹为一日一夜； 庄 严慧世界一劫，于镜
guāngmíng shì jiè yuè zhì fó chà wéi yī rì yī yè fó zǐ rú shì cì
光 明世界月智佛刹为一日一夜。佛子！如是次
dì nǎi zhì guò bǎi wàn ē sēng qí shì jiè zuì hòu shì jiè yī jié yú
第，乃至过百万阿僧祇世界，最后世界一劫，于
shèng lián huā shì jiè xiánshèng fó chà wéi yī rì yī yè pǔ xián pú sà
胜 莲华世界贤 胜 佛刹为一日一夜，普贤菩萨
jí zhū tóngxíng dà pú sà děngchōngmǎn qí zhōng
及诸同行大菩萨等 充 满其 中 。”

zhū pú sà zhù chù pǐn dì sān shí èr
诸菩萨住处品第三十二

ěr shí xīn wáng pú sà mó hē sà yú zhòng huì zhōnggào zhū pú
尔时，心 王 菩萨摩诃萨于 众 会 中 告诸菩
sà yán fó zǐ dōngfāng yǒu chù míngxiān rén shān cóng xī yǐ
萨言：“佛子！ 东 方有处，名 仙人山，从 昔已
lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míng jīn gāng
来，诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名 金 刚
shèng yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòngsān bǎi rén jù cháng zài qí
胜，与其眷属、诸菩萨 众 三百人俱， 常 在其

zhōng ér yǎnshuō fǎ nánfāngyǒuchù míngshèngfēngshān cóng xī yǐ
中 而演说法。南方有处，名 胜 峰 山，从 昔已
lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngyuē fǎ huì
来，诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名曰法慧，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòng wǔ bǎi rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 五百人俱， 常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ xī fāngyǒuchù míng jīn gāngyànshān cóng xī yǐ lái
演说法。西方有处，名金刚焰山，从 昔已来，
zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míng jīng jìn wú wèixíng
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名精进无畏行，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòngsān bǎi rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 三百人俱， 常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ běifāngyǒuchù míngxiāng jī shān cóng xī yǐ lái
演说法。北方有处， 名 香 积 山， 从 昔已来，
zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngyuēxiāngxiàng
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名曰香 象，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòngsān qiān rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 三千人俱， 常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ dōngběifāngyǒuchù míngqīngliángshān cóng xī yǐ lái
演说法。东北方有处，名清凉山，从 昔已来，
zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngwénshū shī lì
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名文殊师利，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòng yī wàn rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 一万人俱， 常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ hǎi zhōngyǒuchù míng jīn gāngshān cóng xī yǐ lái
演说法。海 中 有处，名金刚 山，从 昔已来，
zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngyuē fǎ qǐ yǔ
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名曰法起，与
qí juànshǔ zhū pú sà zhòngqiān èr bǎi rén jù cháng zài qí zhōng ér
其眷属、诸菩萨 众 千二百人俱， 常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ dōngnánfāngyǒuchù míng zhī tí shān cóng xī yǐ lái
演说法。东南方有处，名支提山，从 昔已来，
zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngyuētiānguān
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名曰天冠，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòng yī qiān rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 一千人俱， 常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ xī nánfāngyǒuchù míngguāngmíngshān cóng xī yǐ lái
演说法。西南方有处，名 光 明 山，从 昔已来，

zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngyuēxiánshèng
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名曰贤 胜，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòngsān qiān rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 三千人俱，常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ xī běi fāngyǒuchù míngxiāngfēngshān cóng xī yǐ lái
演说法。西北方有处，名 香 风山，从 昔已来，
zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù xiànyǒu pú sà míngyuēxiāngguāng
诸菩萨 众 于 中 止住；现有菩萨，名曰香 光，
yǔ qí juànshǔ zhū pú sà zhòng wǔ qiān rén jù cháng zài qí zhōng ér
与其眷属、诸菩萨 众 五千人俱，常 在其 中 而
yǎnshuō fǎ
演说法。

dà hǎi zhī zhōng fù yǒuzhù chù míngzhuāngyán kū cóng xī
“大海之 中 复有住处，名 庄 严窟，从 昔
yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù pí shè lí nányǒu yī zhù chù
已来，诸菩萨 众 于 中 止住。毗舍离南有一住处，
míngshànzhùgēn cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù
名 善 住根，从 昔已来，诸菩萨 众 于 中 止住。
mó dù luó chéngyǒu yī zhù chù míngmǎn zú kū cóng xī yǐ lái zhū
摩度罗 城 有一住处，名 满足窟，从 昔已来，诸
pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù jù zhēnnuóchéngyǒu yī zhù chù míngyuē
菩萨 众 于 中 止住。俱珍那 城 有一住处，名曰
fǎ zuò cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù qīngjìng bǐ
法座，从 昔已来，诸菩萨 众 于 中 止住。清净彼
àn chéngyǒu yī zhù chù míng mù zhēn lín tuó kū cóng xī yǐ lái zhū
岸 城 有一住处，名目真邻陀窟，从 昔已来，诸
pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù mó lán tuó guóyǒu yī zhù chù míng wú ài
菩萨 众 于 中 止住。摩兰陀国有一住处，名无碍
lóngwángjiàn lì cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù
龙 王 建立，从 昔已来，诸菩萨 众 于 中 止住。
gān pú zhēguóyǒu yī zhù chù míngchūshēng cí cóng xī yǐ lái zhū
甘菩遮国有一住处，名出 生 慈，从 昔已来，诸
pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù zhèndànguóyǒu yī zhù chù míng nà luó
菩萨 众 于 中 止住。震 旦国有一住处，名那罗
yán kū cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù shū lè guó
延窟，从 昔已来，诸菩萨 众 于 中 止住。疏勒国
yǒu yī zhù chù míng niú tóu shān cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú
有一住处，名牛头山，从 昔已来，诸菩萨 众 于

zhōng zhǐ zhù jiā shè mí luó guóyǒu yī zhù chù míngyuē cì dì cóng
中 止住。迦叶弥罗国有一住处，名曰次第，从
xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù zēngzhǎnghuān xǐ chéng
昔已来，诸菩萨 众 于 中 止住。增 长 欢 喜 城
yǒu yī zhù chù míng zūn zhě kū cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú
有一住处，名 尊者窟，从 昔已来，诸菩萨 众 于
zhōng zhǐ zhù ān fú lí mó guóyǒu yī zhù chù míngjiàn yì zàngguāng
中 止住。菴浮梨摩国有一住处，名 见亿 藏 光
míng cóng xī yǐ lái zhū pú sà zhòng yú zhōng zhǐ zhù qián tuó luó
明，从 昔已来，诸菩萨 众 于 中 止住。乾陀罗
guóyǒu yī zhù chù míngshān pó luó kū cóng xī yǐ lái zhū pú sà
国有一住处，名 苫婆罗窟，从 昔已来，诸菩萨
zhòng yú zhōng zhǐ zhù
众 于 中 止住。”

大方广佛华严经卷第四十五

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

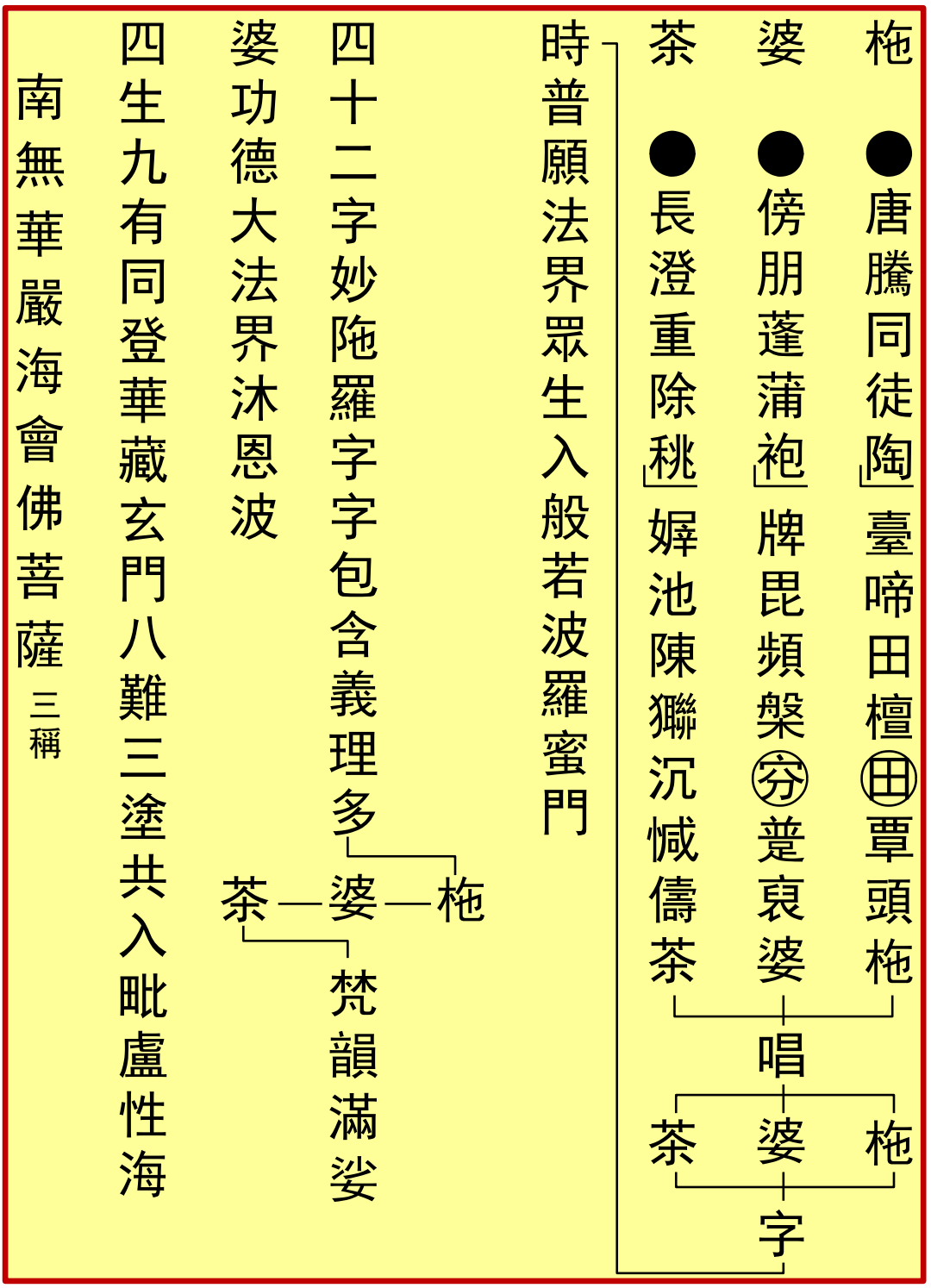

tao tang teng tong tu tao tai ti tin tan tin tan tou tao

7. 栲 唐 騰 同 徒 陶 臺 啼 田 檀 田 覃 頭 栲

chàngtao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 栲字时. 普 愿 法界 众 生. 入般若波罗蜜

mén

门.

pao bang peng pong pu pao pai pi pin pan pin pan pou pao
8. 婆 傍 朋 蓬 蒲 袍 牌 毘 頻 槃 穷 萹 裒 婆

changpao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 婆字时. 普愿法界众 生 . 入般若波罗蜜

mén
门.

chao chang cheng chong chu chao chai chi chin chan chin chan
9. 茶 長 澄 重 除 秏 婇 池 陳 獑 沉 憾

chouchao chàngchao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
儔 茶 唱 茶字时. 普愿法界众 生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō tao pao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 椸. 婆.

chao fàn yùnmǎnsuō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
茶. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四 生 九有. 同 登 华藏 玄 门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí liù

大方广佛华严经卷第四十六

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

fó bù sī yì fǎ pǐn dì sān shí sān zhī yī

佛不思议法品第三十三之一

ěr shí dà huì zhōngyǒuzhū pú sà zuò shì niàn zhū fó guó

尔时，大会 中 有诸菩萨作是念：“诸佛国

tǔ yún hé bù sī yì zhū fó běnyuànyún hé bù sī yì zhū fó

土云何不思议？诸佛本 愿 云何不思议？诸佛

zhǒngxìngyún hé bù sī yì zhū fó chūxiànyún hé bù sī yì zhū

种 性云何不思议？诸佛出现云何不思议？诸

fó shēnyún hé bù sī yì zhū fó yīn shēngyún hé bù sī yì zhū

佛身云何不思议？诸佛音 声 云何不思议？诸

fó zhì huì yún hé bù sī yì zhū fó zì zài yún hé bù sī yì zhū

佛智慧云何不思议？诸佛自在云何不思议？诸

fó wú ài yún hé bù sī yì zhū fó jiě tuō yún hé bù sī yì

佛无碍云何不思议？诸佛解脱云何不思议？”

ěr shí shì zūn zhī zhū pú sà xīn zhī suǒniàn zé yǐ shén lì jiā

尔时，世尊知诸菩萨心之所念，则以神力加

chí zhì huì shè shòu guāngmíngzhàoyào wēi shì chōngmǎn lìng

持，智慧摄受，光 明 照耀[14]，威势 充 满，令

qīngliánhuāzàng pú sà zhù fó wú wèi rù fó fǎ jiè huò fó wēi dé

青莲华藏菩萨住佛无畏，入佛法界，获佛威德，

shéntōng zì zài dé fó wú ài guǎng dà guānchá zhī yī qiè fó zhǒng

神 通自在，得佛无碍 广 大观 察，知一切佛 种

xìng cì dì zhù bù kě shuō fó fǎ fāngbiàn

性次第，住不可说佛法方 便。

ěr shí qīngliánhuāzàng pú sà zé néngtōng dá wú ài fǎ jiè

尔时，青莲华藏菩萨则 能 通达无碍法界，

zé néng ān zhù lí zhàngshēnxíng zé néngchéngmǎn pǔ xián dà yuàn

则 能 安住离 障 深行，则 能 成 满普贤大愿，

[14] 丽本：曜；永乐北藏本及龙藏本：耀

zé néng zhī jiàn yī qiè fó fǎ yǐ dà bēi xīn guāncházhòngshēng yù
则能知见一切佛法，以大悲心观察众生，欲
lìng qīng jìng jīng qín xiū xí wú yǒuyàn dài shòuxíng yī qiè zhū pú sà fǎ
令清净精勤修习无有厌怠，受行一切诸菩萨法，
yú yī niànzhōng chūshēng fó zhì jiě liǎo yī qiè wú jìn zhì mén zǒng
于一念中出生佛智，解了一切无尽智门，总
chí biàn cái jiē xī jù zú chéng fó shén lì gàolián huāzàng pú sà
持、辩才皆悉具足；承佛神力，告莲华藏菩萨
yán fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu wú liàng zhù suǒ wèi cháng zhù
言：“佛子！诸佛世尊有无量住，所谓常住、
dà bēi zhù zhǒng zhǒng shēn zuò zhū fó shì zhù píngděng yì zhuàn jìng fǎ
大悲住、种种身作诸佛事住、平等意转净法
lún zhù sì biàn cái shuō wú liàng fǎ zhù bù sī yì yī qiè fó fǎ zhù
轮住、四辩才说无量法住、不思议一切佛法住、
qīng jìng yīn biàn wú liàng tǔ zhù bù kě shuōshènshēn fǎ jiè zhù xiàn yī
清净音遍无量土住、不可说甚深法界住、现一
qiè zuì shèngshéntōng zhù néng kāi shì wú yǒuzhàng ài jiū jìng zhī fǎ
切最胜神通住，能开示无有障碍究竟之法。
fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng fǎ pǔ biàn wú liàng wú
“佛子！诸佛世尊有十种法，普遍无量无
biān fǎ jiè hé děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yǒu wú biān jì shēn
边法界。何等为十？所谓一切诸佛有无边际身，
sè xiàng qīng jìng pǔ rù zhū qù ér wú rǎn zhuó yī qiè zhū fó yǒu wú
色相清净，普入诸趣而无染著；一切诸佛有无
biān jì wú zhàng ài yǎn yú yī qiè fǎ xī néng míng jiàn yī qiè zhū fó
边际无障碍眼，于一切法悉能明见；一切诸佛
yǒu wú biān jì wú zhàng ài ěr xī néng jiě liǎo yī qiè yīn shēng yī qiè
有无边际无障碍耳，悉能解了一切音声；一切
zhū fó yǒu wú biān jì bí néngdào zhū fó zì zài bǐ àn yī qiè zhū fó
诸佛有无边际鼻，能到诸佛自在彼岸；一切诸佛
yǒu guǎng cháng shé chūmiào yīn shēng zhōubiàn fǎ jiè yī qiè zhū fó
有广长舌，出妙音声周遍法界；一切诸佛
yǒu wú biān jì shēn yìngzhòngshēng xīn xián lìng dé jiàn yī qiè zhū fó
有无边际身，应众生心，咸令得见；一切诸佛
yǒu wú biān jì yì zhù yú wú ài píngděng fǎ shēn yī qiè zhū fó yǒu
有无边际意，住于无碍平等法身；一切诸佛有
wú biān jì wú ài jiě tuō shì xiàn wú jìn dà shéntōng lì yī qiè zhū
无边际无碍解脱，示现无尽大神通力；一切诸

fó yǒu wú biān jì qīngjìng shì jiè suí zhòngshēngyàoxiànzhòng fó tǔ
佛有无边际清净世界，随众生乐现众佛土，

jù zú wú liàngzhǒngzhǒngzhuāngyán ér yú qí zhōng bù shēngrǎnzhuó
具足无量种种庄严，而于其中不生染著；

yī qiè zhū fó yǒu wú biān jì pú sà hèngyuàn dé yuánmǎn zhì yóu xì
一切诸佛有无边际菩萨行愿，得圆满智，游戏

zì zài xī néngtōng dá yī qiè fó fǎ fó zǐ shì wéi rú lái yīng
自在，悉能通达一切佛法。佛子！是为如来、应、

zhèngděng jué pǔ biàn fǎ jiè wú biān jì shí zhǒng fó fǎ
正等觉普遍法界无边际十种佛法。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒngniànniànchūshēng zhì
“佛子！诸佛世尊有十种念念出生智。

hé děngwéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néng shì
何等为十？所谓一切诸佛于一念中，悉能示

xiàn wú liàng shì jiè cóngtiān lái xià yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī
现无量世界从天来下；一切诸佛于一念中，悉

néng shì xiàn wú liàng shì jiè pú sà shòushēng yī qiè zhū fó yú yī niàn
能示现无量世界菩萨受生；一切诸佛于一念

zhōng xī néng shì xiàn wú liàng shì jiè chū jiā xuédào yī qiè zhū fó yú
中，悉能示现无量世界出家学道；一切诸佛于

yī niànzhōng xī néng shì xiàn wú liàng shì jiè pú tí shù xià chéngděng
一念中，悉能示现无量世界菩提树下成等

zhèng jué yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néng shì xiàn wú liàng shì
正觉；一切诸佛于一念中，悉能示现无量世

jiè zhuànmiào fǎ lún yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néng shì xiàn
界转妙法轮；一切诸佛于一念中，悉能示现

wú liàng shì jiè jiàohuàzhòngshēnggòngyǎngzhū fó yī qiè zhū fó yú yī
无量世界教化众生供养诸佛；一切诸佛于一

niànzhōng xī néng shì xiàn wú liàng shì jiè bù kě yánshuōzhǒngzhǒng fó
念中，悉能示现无量世界不可言说种种佛

shēn yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néng shì xiàn wú liàng shì jiè
身；一切诸佛于一念中，悉能示现无量世界

zhǒngzhǒngzhuāngyán wú shùzhuāngyán rú lái zì zài yī qiè zhì zàng
种种庄严、无数庄严、如来自在一切智藏；

yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néng shì xiàn wú liàng shì jiè wú liàng
一切诸佛于一念中，悉能示现无量世界无量

wú shù qīngjìng zhòngshēng yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néng shì
无数清净众生；一切诸佛于一念中，悉能示

xiàn wú liàng shì jiè sān shì zhū fó zhǒngzhǒnggēnxìng zhǒngzhǒng jīng jìn
现无量世界三世诸佛种 种根性、种 种精进、
zhǒngzhǒngxíng jiě yú sān shì zhōng chéngděngzhèng jué shì wéi shí
种 种行解，于三世 中 成 等 正 觉。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng bù shī shí hé děng wéi
“佛子！诸佛世尊有十 种 不失时。何 等 为
shí suǒ wèi yī qiè zhū fó chéngděngzhèng jué bù shī shí yī qiè zhū
十？所谓一切诸佛 成 等 正 觉不失时；一切诸
fó chéng shú yǒu yuán bù shī shí yī qiè zhū fó shòu pú sà jì bù shī
佛 成 熟有 缘 不失时；一切诸佛 授 菩萨记不失
shí yī qiè zhū fó suí zhòngshēng xīn shì xiànshén lì bù shī shí yī qiè
时；一切诸佛随 众 生 心示现 神 力不失时；一切
zhū fó suí zhòngshēng jiě shì xiàn fó shēn bù shī shí yī qiè zhū fó zhù
诸佛随 众 生 解示现佛 身 不失时；一切诸佛住
yú dà shě bù shī shí yī qiè zhū fó rù zhū jù luò bù shī shí yī qiè
于大舍不失时；一切诸佛入诸聚落不失时；一切
zhū fó shè zhū jìng xìn bù shī shí yī qiè zhū fó tiáo è zhòngshēng bù shī
诸佛摄诸净信不失时；一切诸佛调恶 众 生 不失
shí yī qiè zhū fó xiàn bú sī yì zhū fó shéntōng bù shī shí shì wéi
时；一切诸佛现不思议诸佛 神 通不失时。是为
shí
十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng wú bǐ bù sī yì jìng jiè
“佛子！诸佛世尊有十 种 无比不思议境界。
hé děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yī jiā[15] fū zuò biànmǎn shí
何 等 为十？所谓一切诸佛一加跌坐，遍 满十
fāng wú liàng shì jiè yī qiè zhū fó shuō yī yì jù xī néng kāi shì yī
方无量世界；一切诸佛说一义句，悉 能 开示一
qiè fó fǎ yī qiè zhū fó fàng yī guāngmíng xī néngbiànzhào yī qiè
切佛法；一切诸佛放一 光 明，悉 能 遍 照一切
shì jiè yī qiè zhū fó yú yī shēnzhōng xī néng shì xiàn yī qiè zhū shēn
世界；一切诸佛于一 身 中，悉 能 示现一切诸 身；
yī qiè zhū fó yú yī chùzhōng xī néng shì xiàn yī qiè shì jiè yī qiè
一切诸佛于一处 中，悉 能 示现一切世界；一切
zhū fó yú yī zhì zhōng xī néng jué liǎo yī qiè zhū fǎ wú suǒguà ài
诸佛于一智 中，悉 能 决了一切诸法无所罣碍；

[15] 丽本：跏；永乐北藏本及龙藏本：加

yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī néngbiànwǎng shí fāng shì jiè yī
一切诸佛于一念 中，悉能遍 往十方世界；一
qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī xiàn rú lái wú liàngwēi dé yī qiè zhū
切诸佛于一念 中，悉现如来无量威德；一切诸
fó yú yī niànzhōng pǔ yuánsān shì fó jí zhòngshēng xīn wú zá luàn
佛于一念 中，普缘三世佛及众 生，心无杂乱；
yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng yǔ qù lái jīn yī qiè zhū fó tǐ
一切诸佛于一念 中，与去、来、今一切诸佛体
tóng wú èr shì wéi shí
同无二。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn néngchūshēng shí zhǒng zhì hé zhě
“佛子！诸佛世尊能出生十种智。何者
wéi shí suǒwèi yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ wú suǒ qù xiàng ér néng
为十？所谓一切诸佛知一切法无所趣向，而能
chūshēng huí xiàngyuàn zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ jiē wú yǒushēn
出生回向愿智；一切诸佛知一切法皆无有身，
ér néngchūshēngqīng jìng shēn zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ běn lái
而能出生清净身智；一切诸佛知一切法本来
wú èr ér néngchūshēngnéng jué wù zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ
无二，而能出生能觉悟智；一切诸佛知一切法
wú wǒ wú zhòngshēng ér néngchūshēngtiáozhòngshēng zhì yī qiè zhū
无我无众生，而能出生调众生智；一切诸
fó zhī yī qiè fǎ běn lái wú xiàng ér néngchūshēngliǎo zhūxiàng zhì
佛知一切法本来无相，而能出生了诸相智；
yī qiè zhū fó zhī yī qiè shì jiè wú yǒu chénghuài ér néngchūshēngliǎo
一切诸佛知一切世界无有成坏，而能出生了
chénghuài zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ wú yǒuzàozuò ér néngchū
成坏智；一切诸佛知一切法无有造作，而能出
shēng zhī yè guǒ zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ wú yǒuyánshuō ér
生知业果智；一切诸佛知一切法无有言说，而
néngchūshēngliǎoyánshuō zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ wú yǒu rǎn jìng
能出生了言说智；一切诸佛知一切法无有染净，
ér néngchūshēng zhī rǎn jìng zhì yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ wú yǒu
而能出生知染净智；一切诸佛知一切法无有
shēngmiè ér néngchūshēngliǎoshēngmiè zhì shì wéi shí
生灭，而能出生了生灭智。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng pǔ rù fǎ hé děngwéi
“佛子！诸佛世尊有十种普入法。何等为

shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yǒu jìng miào shēn pǔ rù sān shì yī qiè zhū
十？所谓一切诸佛有净妙身，普入三世；一切诸

fó jiē xī jù zú sān zhǒng zì zài pǔ huà zhòng shēng yī qiè zhū fó
佛皆悉具足三种自在，普化众生；一切诸佛

jiē xī jù zú zhū tuó luó ní pǔ néng shòu chí yī qiè fó fǎ yī qiè zhū
皆悉具足诸陀罗尼，普能受持一切佛法；一切诸

fó jiē xī jù zú sì zhǒng biàn cái pǔ zhuàn yī qiè qīng jìng fǎ lún yī
佛皆悉具足四种辩才，普转一切清净法轮；一

qiè zhū fó jiē xī jù zú píng děng dà bēi héng bù shě lí yī qiè zhòng
切诸佛皆悉具足平等大悲，恒不舍离一切众

shēng yī qiè zhū fó jiē xī jù zú shèn shēn chán dìng héng pǔ guān chá
生；一切诸佛皆悉具足甚深禅定，恒普观察

yī qiè zhòng shēng yī qiè zhū fó jiē xī jù zú lì tā shàn gēn tiáo fú
一切众生；一切诸佛皆悉具足利他善根，调伏

zhòng shēng wú yǒu xiū xī yī qiè zhū fó jiē xī jù zú wú suǒ ài xīn
众生无有休息；一切诸佛皆悉具足无所碍心，

pǔ néng ān zhù yī qiè fǎ jiè yī qiè zhū fó jiē xī jù zú wú ài shén
普能安住一切法界；一切诸佛皆悉具足无碍神

lì yī niàn pǔ xiàn sān shì zhū fó yī qiè zhū fó jiē xī jù zú wú ài
力，一念普现三世诸佛；一切诸佛皆悉具足无碍

zhì huì yī niàn pǔ lì sān shì jié shù shì wéi shí
智慧，一念普立三世劫数。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng nán xìn shòu guǎng dà fǎ
“佛子！诸佛世尊有十种难信受广大法。

hé děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó xī néng cuī miè yī qiè zhū mó
何等为十？所谓一切诸佛悉能摧灭一切诸魔；

yī qiè zhū fó xī néng xiáng fú yī qiè wài dào yī qiè zhū fó xī néng
一切诸佛悉能降伏一切外道；一切诸佛悉能

tiáo fú yī qiè zhòng shēng xián lìng huān yuè yī qiè zhū fó xī néng wǎng
调伏一切众生咸令欢悦；一切诸佛悉能往

yì yī qiè shì jiè huà dǎo qún pǐn yī qiè zhū fó xī néng zhì zhèng shèn
诣一切世界化导群品；一切诸佛悉能智证甚

shēn fǎ jiè yī qiè zhū fó xī jiē néng yǐ wú èr zhī shēn xiàn zhǒng zhǒng
深法界；一切诸佛悉皆能以无二之身现种种

shēn chōng mǎn shì jiè yī qiè zhū fó xī jiē néng yǐ qīng jìng yīn shēng qǐ
身充满世界；一切诸佛悉皆能以清净音声起

sì biàn cái shuō fǎ wú duàn fán yǒu xìn shòu gōng bù táng juān yī qiè
四辩才说法无断，凡有信受功不唐捐；一切

zhū fó jiē xī néng yú yī máokǒngzhōngchūxiànzhū fó yǔ yī qiè shì
诸佛皆悉能于一毛孔中出现诸佛，与一切世
jiè wēichénshù děng wú yǒuduànjué yī qiè zhū fó jiē xī néng yú yī
界微尘数等，无有断绝；一切诸佛皆悉能于一
wēichénzhōng shì xiànzhòngchà yǔ yī qiè shì jiè wēichénshù děng jù
微尘中示现众刹，与一切世界微尘数等，具
zú zhǒngzhǒngshàngmiàozhuāngyán héng yú qí zhōngzhuànmiào fǎ lún
足种种上妙庄严，恒于其中转妙法轮
jiàohuàzhòngshēng ér wēichén bú dà shì jiè bù xiǎo cháng yǐ zhèng
教化众生，而微尘不大、世界不小，常以证
zhì ān zhù fǎ jiè yī qiè zhū fó jiē xī liǎo dá qīngjìng fǎ jiè yǐ zhì
智安住法界；一切诸佛皆悉了达清净法界，以智
guāngmíng pò shì chī àn lìng yú fó fǎ xī dé kāi xiǎo suí zhú rú lái
光明破世痴暗，令于佛法悉得开晓，随逐如来
zhù shí lì zhōng shì wéi shí
住十力中。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng dà gōng dé lí guòqīng
“佛子！诸佛世尊有十种大功德，离过清
jìng hé děngwéi shí suǒwèi yī qiè zhū fó jù dà wēi dé lí guòqīng
净。何等为十？所谓一切诸佛具大威德，离过清
jìng yī qiè zhū fó xī yú sān shì rú lái jiā shēng zhǒng zú tiáoshàn
净；一切诸佛悉于三世如来家生，种族调善，
lí guòqīngjìng yī qiè zhū fó jìn wèi lái jì xīn wú suǒ zhù lí guòqīng
离过清净；一切诸佛尽未来际心无所住，离过清
jìng yī qiè zhū fó yú sān shì fǎ jiē wú suǒzhuó lí guòqīngjìng yī
净；一切诸佛于三世法皆无所著，离过清净；一
qiè zhū fó zhī zhǒngzhǒngxìng jiē shì yī xìng wú suǒcóng lái lí guòqīng
切诸佛知种种性皆是一性，无所从来，离过清
jìng yī qiè zhū fó qián jì hòu jì fú dé wú jìn děng yú fǎ jiè
净；一切诸佛前际、后际福德无尽，等于法界，
lí guòqīngjìng yī qiè zhū fó wú biānshēnxiàngbiàn shí fāngchà suí shí
离过清净；一切诸佛无边身相遍十方刹，随时
tiáo fú yī qiè zhòngshēng lí guòqīngjìng yī qiè zhū fó huò sì wú wèi
调伏一切众生，离过清净；一切诸佛获四无畏，
lí zhūkǒng bù yú zhòng huì zhōng dà shī zǐ hǒu míngliǎo fēn bié yī
离诸恐怖，于众会中大师子吼，明了分别一
qiè zhū fǎ lí guòqīngjìng yī qiè zhū fó yú bù kě shuō bù kě shuō jié
切诸法，离过清净；一切诸佛于不可说不可说劫

rù bō niè pán zhòngshēngwénmínghuò wú liàng fú rú fó xiàn zài gōng
入般涅槃，众生闻名获无量福，如佛现在功
dé wú yì lí guòqīngjìng yī qiè zhū fó yuǎn zài bù kě shuō bù kě
德无异，离过清净；一切诸佛远在不可说不可
shuō shì jiè zhōng ruò yǒuzhòngshēng yī xīn zhèngniàn zé jiē dé jiàn lí
说世界中，若有众生一心正念则皆得见，离
guòqīngjìng shì wéi shí
过清净。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng jiū jìng qīngjìng hé děng
“佛子！诸佛世尊有十种究竟清净。何等
wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó wǎng xī dà yuàn jiū jìng qīngjìng yī qiè
为十？所谓一切诸佛往昔大愿究竟清净；一切
zhū fó suǒ chí fànhèng jiū jìng qīngjìng yī qiè zhū fó lí shì zhònghuò jiū
诸佛所持梵行究竟清净；一切诸佛离世众惑究
jìng qīngjìng yī qiè zhū fó zhuāngyánguó tǔ jiū jìng qīngjìng yī qiè zhū
竟清净；一切诸佛庄严国土究竟清净；一切诸
fó suǒ yǒujuàn shǔ jiū jìng qīngjìng yī qiè zhū fó suǒ yǒuzhǒng zú jiū jìng
佛所有眷属究竟清净；一切诸佛所有种族究竟
qīngjìng yī qiè zhū fó sè shēnxiànghǎo jiū jìng qīngjìng yī qiè zhū fó
清净；一切诸佛色身相好究竟清净；一切诸佛
fǎ shēn wú rǎn jiū jìng qīngjìng yī qiè zhū fó yī qiè zhì zhì wú yǒuzhàng
法身无染究竟清净；一切诸佛一切智智无有障
ài jiū jìng qīngjìng yī qiè zhū fó jiě tuō zì zài suǒ zuò yǐ bàn dào
碍究竟清净；一切诸佛解脱自在，所作已办[16]，到
yú bǐ àn jiū jìng qīngjìng shì wéi shí
于彼岸，究竟清净。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yú yī qiè shì jiè yī qiè shí yǒu
“佛子！诸佛世尊于一切世界、一切时，有
shí zhǒng fó shì hé děng wéi shí yī zhě ruò yǒuzhòngshēngzhuān xīn
十种佛事。何等为十？一者，若有众生专心
yì niàn zé xiàn qí qián èr zhě ruò yǒuzhòngshēng xīn bù tiáoshùn
忆念，则现其前；二者，若有众生心不调顺，
zé wèishuō fǎ sān zhě ruò yǒuzhòngshēngnéngshēng jìng xìn bì lìng
则为说法；三者，若有众生能生净信，必令
huò dé wú liàngshàngēn sì zhě ruò yǒuzhòngshēngnéng rù fǎ wèi
获得无量善根；四者，若有众生能入法位，

[16] 丽本：辨；永乐北藏本及龙藏本：辦

xī jiē xiànzhèng wú bù liǎo zhī wǔ zhě jiàohuàzhòngshēng wú yǒu
悉皆现证，无不了知；五者，教化众生无有
pí yàn liù zhě yóuzhū fó chà wǎng lái wú ài qī zhě dà bēi
疲厌；六者，游诸佛刹，往来无碍；七者，大悲
bù shě yī qiè zhòngshēng bā zhě xiànbiànhuàshēn héng bú duàn jué
不舍一切众生；八者，现变化身，恒不断绝；
jiǔ zhě shéntōng zì zài wèi cháng xiū xī shí zhě ān zhù fǎ jiè
九者，神通自在，未尝休息；十者，安住法界，
néngbiànguānchá shì wéi shí
能遍观察。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒng wú jìn zhì hǎi fǎ hé
“佛子！诸佛世尊有十种无尽智海法。何
děngwéi shí suǒwèi yī qiè zhū fó wú biān fǎ shēn wú jìn zhì hǎi fǎ
等为十？所谓一切诸佛无边法身无尽智海法；
yī qiè zhū fó wú liàng fó shì wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū fó fó yǎn
一切诸佛无量佛事无尽智海法；一切诸佛佛眼
jìng jiè wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū fó wú liàng wú shù nán sī shàngēn
境界无尽智海法；一切诸佛无量无数难思善根
wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū fó pǔ yù yī qiè gān lù miào fǎ wú jìn
无尽智海法；一切诸佛普雨一切甘露妙法无尽
zhì hǎi fǎ yī qiè zhū fó zàn fó gōng dé wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū
智海法；一切诸佛赞佛功德无尽智海法；一切诸
fó wǎng xī suǒ xiū zhǒngzhǒngyuànhèng wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū
佛往昔所修种种愿行无尽智海法；一切诸
fó jìn wèi lái jì héngzuò fó shì wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū fó liǎo
佛尽未来际恒作佛事无尽智海法；一切诸佛了
zhī yī qiè zhòngshēng xīn xíng wú jìn zhì hǎi fǎ yī qiè zhū fó fú zhì
知一切众生心行无尽智海法；一切诸佛福智
zhuāngyán wú néngguòzhě wú jìn zhì hǎi fǎ shì wéi shí
庄严无能过者无尽智海法。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒngcháng fǎ hé děngwéi
“佛子！诸佛世尊有十种常法。何等为
shí suǒwèi yī qiè zhū fó chángxíng yī qiè zhū bō luó mì yī qiè zhū
十？所谓一切诸佛常行一切诸波罗蜜；一切诸
fó yú yī qiè fǎ cháng lí mí huò yī qiè zhū fó cháng jù dà bēi yī
佛于一切法常离迷惑；一切诸佛常具大悲；一
qiè zhū fó chángyǒu shí lì yī qiè zhū fó chángzhuàn fǎ lún yī qiè
切诸佛常有十力；一切诸佛常转法轮；一切

zhū fó chángwèizhòngshēng shì chéngzhèng jué yī qiè zhū fó chángyào
诸佛常为众生示成正觉；一切诸佛常乐

tiáo fú yī qiè zhòngshēng yī qiè zhū fó xīn chángzhèngniàn bú èr zhī
调伏一切众生；一切诸佛心常正念不二之

fǎ yī qiè zhū fó huàzhòngshēng yǐ cháng shì rù yú wú yú niè pán
法；一切诸佛化众生已，常示入于无余涅槃，

zhū fó jìng jiè wú biān jì gù shì wéi shí
诸佛境界无边际故。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒngyǎnshuō wú liàngzhū fó
“佛子！诸佛世尊有十种演说无量诸佛

fǎ mén hé děngwéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàngzhòng
法门。何等为十？所谓一切诸佛演说无量众

shēng jiè mén yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàngzhòngshēnghèngmén yī
生界门；一切诸佛演说无量众生行门；一

qiè zhū fó yǎnshuō wú liàngzhòngshēng yè guǒmén yī qiè zhū fó yǎnshuō
切诸佛演说无量众生业果门；一切诸佛演说

wú liànghuàzhòngshēngmén yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàng jìng zhòngshēng
无量化众生门；一切诸佛演说无量净众生

mén yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàng pú sà hèngmén yī qiè zhū fó yǎn
门；一切诸佛演说无量菩萨行门；一切诸佛演

shuō wú liàng pú sà yuànmén yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàng yī qiè shì
说无量菩萨愿门；一切诸佛演说无量一切世

jiè chénghuài jié mén yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàng pú sà shēn xīn jìng
界成坏劫门；一切诸佛演说无量菩萨深心净

fó chàmén yī qiè zhū fó yǎnshuō wú liàng yī qiè shì jiè sān shì zhū fó
佛刹门；一切诸佛演说无量一切世界三世诸佛

yú bǐ bǐ jié cì dì chūxiànmén yī qiè zhū fó yǎnshuō yī qiè zhū fó
于彼彼劫次第出现门；一切诸佛演说一切诸佛

zhì mén shì wéi shí
智门。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒngwèizhòngshēngzuò fó
“佛子！诸佛世尊有十种为众生作佛

shì hé děngwéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó shì xiàn sè shēnwèizhòng
事。何等为十？所谓一切诸佛示现色身为众

shēngzuò fó shì yī qiè zhū fó chūmiào yīn shēngwèizhòngshēngzuò fó
生作佛事；一切诸佛出妙音声为众生作佛

shì yī qiè zhū fó yǒu suǒ shòuwèizhòngshēngzuò fó shì yī qiè zhū fó
事；一切诸佛有所受为众生作佛事；一切诸佛

wú suǒ shòu wèi zhòng shēng zuò fó shì yī qiè zhū fó yǐ dì shuǐ huǒ
无所受为众生作佛事；一切诸佛以地、水、火、
fēng wèi zhòng shēng zuò fó shì yī qiè zhū fó shén lì zì zài shì xiàn yī
风为众生作佛事；一切诸佛神力自在示现一
qiè suǒ yuán jìng jiè wèi zhòng shēng zuò fó shì yī qiè zhū fó zhǒng zhǒng
切所缘境界为众生作佛事；一切诸佛种种
míng hào wèi zhòng shēng zuò fó shì yī qiè zhū fó yǐ fó chà jìng jiè wèi
名号为众生作佛事；一切诸佛以佛刹境界为
zhòng shēng zuò fó shì yī qiè zhū fó yán jìng fó chà wèi zhòng shēng zuò
众生作佛事；一切诸佛严净佛刹为众生作
fó shì yī qiè zhū fó jì mò wú yán wèi zhòng shēng zuò fó shì shì wéi
佛事；一切诸佛寂寞无言为众生作佛事。是为
shí
十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng zuì shèng fǎ hé děng
“佛子！诸佛世尊有十种最胜法。何等
wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó dà yuàn jiān gù bù kě jǔ huài suǒ yán
为十？所谓一切诸佛大愿坚固不可沮坏，所言
bì zuò yán wú yǒu èr yī qiè zhū fó wèi yù yuán mǎn yī qiè gōng dé
必作，言无有二；一切诸佛为欲圆满一切功德，
jìn wèi lái jié xiū pú sà xíng bù shēng xiè juàn yī qiè zhū fó wèi yù tiáo
尽未来劫修菩萨行不生懈倦；一切诸佛为欲调
fú yī qiè zhòng shēng gù wǎng bù kě shuō bù kě shuō shì jiè rú shì
伏一切[17]众生故，往不可说不可说世界，如是
ér wèi yī qiè zhòng shēng ér wú duàn jué yī qiè zhū fó yú xìn yú huǐ
而为一切众生而无断绝；一切诸佛于信、于毁
èr zhǒng zhòng shēng dà bēi pǔ guān píng děng wú yì yī qiè zhū fó
二种众生，大悲普观，平等无异；一切诸佛
cóng chū fā xīn nǎi zhì chéng fó zhōng bú tuì shī pú tí zhī xīn yī qiè
从初发心乃至成佛，终不退失菩提之心；一切
zhū fó jī jí wú liàng zhū shàn gōng dé jiē yǐ huí xiàng yī qiè zhì xìng
诸佛积集无量诸善功德，皆以回向一切智性，
yú zhū shì jiān zhōng wú rǎn zhuó yī qiè zhū fó yú zhū fó suǒ xiū xué sān
于诸世间终无染著；一切诸佛于诸佛所修学三
yè wéi xíng fó xíng fēi èr shèng xíng jiē wèi huí xiàng yī qiè zhì xìng
业，唯行佛行，非二乘行，皆为回向一切智性，

[17] 丽本：一；永乐北藏本及龙藏本：一切

chéng yú wú shàngzhèngděng pú tí yī qiè zhū fó fàng dà guāngmíng
成于无上正等菩提；一切诸佛放大光明，
qí guāngpíngděngzhào yī qiè chù jí zhào yī qiè zhū fó zhī fǎ lìng
其光平等照一切处，及照一切诸佛之法，令
zhū pú sà xīn dé qīngjìng mǎn yī qiè zhì yī qiè zhū fó shě lí shì lè
诸菩萨心得清净，满一切智；一切诸佛舍离世乐，
bù tān bù rǎn ér pǔ yuàn shì jiān lí kǔ dé lè wú zhū xì lùn yī
不贪不染，而普愿世间离苦得乐，无诸戏论；一
qiè zhū fó mǐn zhū zhòngshēngshòuzhǒngzhǒng kǔ shǒu hù fó zhǒng xíng
切诸佛愍诸众生受种种苦，守护佛种，行
fó jìng jiè chū lí shēng sǐ dài shí lì dì shì wéi shí
佛境界，出离生死，逮十力地。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng wú zhàng ài zhù hé
“佛子！诸佛世尊有十种无障碍住。何
děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó jiē néngwǎng yī qiè shì jiè wú
等为十？所谓一切诸佛皆能往一切世界无
zhàng ài zhù yī qiè zhū fó jiē néng zhù yī qiè shì jiè wú zhàng ài zhù
障碍住；一切诸佛皆能住一切世界无障碍住；
yī qiè zhū fó jiē néng yú yī qiè shì jiè xíng zhù zuò wò wú zhàng
一切诸佛皆能于一切世界行、住、坐、卧无障
ài zhù yī qiè zhū fó jiē néng yú yī qiè shì jiè yǎnshuōzhèng fǎ wú
碍住；一切诸佛皆能于一切世界演说正法无
zhàng ài zhù yī qiè zhū fó jiē néng yú yī qiè shì jiè zhù dōushuàitiān
障碍住；一切诸佛皆能于一切世界住兜率天
gōng wú zhàng ài zhù yī qiè zhū fó jiē néng rù fǎ jiè yī qiè sān shì
宫无障碍住；一切诸佛皆能入法界一切三世
wú zhàng ài zhù yī qiè zhū fó jiē néngzuò fǎ jiè yī qiè dàochǎng wú
无障碍住；一切诸佛皆能坐法界一切道场无
zhàng ài zhù yī qiè zhū fó jiē néngniànniànguān yī qiè zhòngshēng xīn
障碍住；一切诸佛皆能念念观一切众生心
xíng yǐ sānzhǒng zì zài jiàohuàtiáo fú wú zhàng ài zhù yī qiè zhū fó
行以三种自在教化调伏无障碍住；一切诸佛
jiē néng yǐ yī shēnzhù wú liàng bù sī yì fó suǒ jí yī qiè chù lì yì
皆能以一身住无量不思议佛所及一切处利益
zhòngshēng wú zhàng ài zhù yī qiè zhū fó jiē néng kāi shì wú liàngzhū
众生无障碍住；一切诸佛皆能开示无量诸
fó suǒshuōzhèng fǎ wú zhàng ài zhù shì wéi shí
佛所说正法无障碍住。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng zuì shèng wú shàng zhuāng
“佛子！诸佛世尊有十种最胜无上庄
yán hé děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó jiē xī jù zú zhū xiàng
严。何等为十[18]？所谓一[19]切诸佛皆悉具足诸相
suí hǎo shì wéi zhū fó dì yī zuì shèng wú shàng shēn zhuāng yán yī qiè
随好，是为诸佛第一最胜无上身庄严。一切
zhū fó jiē xī jù zú liù shí zhǒng yīn yī yī yīn yǒu wǔ bǎi fēn yī yī
诸佛皆悉具足六十种音，一一音有五百分，一一
fēn wú liàng bǎi qiān qīng jìng zhī yīn yǐ wéi yán hǎo néng yú fǎ jiè yī qiè
分无量百千清净之音以为严好，能于法界一切
zhòng zhōng wú zhū kǒng bù dà shī zǐ hǒu yǎn shuō rú lái shèn shēn fǎ yì
众中无诸恐怖，大师子吼演说如来甚深法义，
zhòng shēng wén zhě mǐ bù huān xǐ suí qí gēn yù xī dé tiáo fú shì wéi
众生闻者靡不欢喜，随其根欲悉得调伏，是为
zhū fó dì èr zuì shèng wú shàng yǔ zhuāng yán yī qiè zhū fó jiē jù shí
诸佛第二最胜无上语庄严。一切诸佛皆具十
lì zhū dà sān mèi shí bā bú gòng zhuāng yán yì yè suǒ xíng jìng jiè
力、诸大三昧、十八不共庄严意业，所行境界
tōng dá wú ài yī qiè fó fǎ xián dé wú yú fǎ jiè zhuāng yán ér wéi
通达无碍，一切佛法咸得无余，法界庄严而为
zhuāng yán fǎ jiè zhòng shēng xīn zhī suǒ xíng qù lái xiàn zài gè
庄严，法界众生心之所行，去、来、现在各
gè chā bié yú yī niàn zhōng xī néng míng jiàn shì wéi zhū fó dì sān zuì
各差别，于一念中悉能明见，是为诸佛第三最
shèng wú shàng yì zhuāng yán yī qiè zhū fó jiē xī néng fàng wú shù guāng
胜无上意庄严。一切诸佛皆悉能放无数光
míng yī yī guāng míng yǒu bù kě shuō guāng míng wǎng yǐ wéi juàn shǔ
明，一一光明有不可说光明网以为眷属，
pǔ zhào yī qiè zhū fó guó tǔ miè chú yī qiè shì jiān hēi àn shì xiàn wú
普照一切诸佛国土，灭除一切世间黑暗，示现无
liàng zhū fó chū xīng qí shēn píng děng xī jiē qīng jìng suǒ zuò fó shì xián
量诸佛出兴，其身平等悉皆清净，所作佛事咸
bù táng juān néng lìng zhòng shēng zhì bú tuì zhuǎn shì wéi zhū fó dì sì
不唐捐，能令众生至不退转，是为诸佛第四
zuì shèng wú shàng guāng míng zhuāng yán yī qiè zhū fó xiàn wēi xiào shí
最胜无上光明庄严。一切诸佛现微笑时，

[18] 丽本：等為十；永乐北藏本：等；龙藏本：等為十
[19] 丽本：一；永乐北藏本及龙藏本：所謂一

jiē yú kǒuzhōngfàng bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí guāngmíng yī yī
皆于口中放百千亿那由他阿僧祇光明，一一
guāngmíng gè yǒu wú liàng bù sī yì zhǒngzhǒng sè biànzhào shí fāng yī
光明各有无量不思议种种色，遍照十方一
qiè shì jiè yú dà zhòngzhōng fā chéng shí yǔ shòu wú liàng wú shù bù
切世界，于大众中发诚实语，授无量无数不
sī yì zhòngshēng ē nòuduō luó sān miǎosān pú tí jì shì wéi zhū fó
思议众生阿耨多罗三藐三菩提记，是为诸佛
dì wǔ lí shì chī huò zuì shèng wú shàngxiàn wēixiàozhuāngyán yī qiè
第五离世痴惑最胜无上现微笑庄严。一切
zhū fó jiē yǒu fǎ shēnqīng jìng wú ài yú yī qiè fǎ jiū jìng tōng dá zhù
诸佛皆有法身清净无碍，于一切法究竟通达，住
yú fǎ jiè wú yǒubiān jì suī zài shì jiān bù yǔ shì zá liǎo shì shí xìng
于法界无有边际，虽在世间不与世杂，了世实性，
xíngchū shì fǎ yán yǔ dàoduàn chāoyùn jiè chù shì wéi zhū
行出世法，言语道断，超蕴、界、处，是为诸
fó dì liù zuì shèng wú shàng fǎ shēnzhuāngyán yī qiè zhū fó jiē yǒu
佛第六最胜无上法身庄严。一切诸佛皆有
wú liàngchángmiàoguāngmíng bù kě shuō bù kě shuōzhǒngzhǒng sè xiàng
无量常妙光明，不可说不可说种种色相
yǐ wéiyánhǎowéiguāngmíngzàng chūshēng wú liàngyuánmǎnguāngmíng
以为严好为光明藏，出生无量圆满光明，
pǔ zhào shí fāng wú yǒuzhàng ài shì wéi zhū fó dì qī zuì shèng wú shàng
普照十方无有障碍，是为诸佛第七最胜无上
chángmiàoguāngmíngzhuāngyán yī qiè zhū fó jiē yǒu wú biānmiào sè
常妙光明庄严。一切诸佛皆有无边妙色、
kě ài miào sè qīng jìng miào sè suí xīn suǒ xiànmiào sè yìng bì yī
可爱妙色、清净妙色、随心所现妙色、映蔽一
qiè sān jiè miào sè dào yú bǐ àn wú shàngmiào sè shì wéi zhū fó dì
切三界妙色、到于彼岸无上妙色，是为诸佛第
bā zuì shèng wú shàngmiào sè zhuāngyán yī qiè zhū fó jiē yú sān shì
八最胜无上妙色庄严。一切诸佛皆于三世
fó zhǒngzhōngshēng jī zhòngshànbǎo jiū jìng qīng jìng wú zhū guò
佛种中生，积众善宝，究竟清净，无诸过
shī lí shì jī bàng yī qiè fǎ zhōng zuì wéi shū shèngqīng jìng miàohèng
失，离世讥谤，一切法中最为殊胜清净妙行
zhī suǒzhuāngyán jù zú chéng jiù yī qiè zhì zhì zhǒng zú qīng jìng wú
之所庄严，具足成就一切智智，种族清净无

néng jī huǐ shì wéi zhū fó dì jiǔ zuì shèng wú shàngzhǒng zú zhuāngyán
能讥毁，是为诸佛第九最胜无上种族庄严。

yī qiè zhū fó yǐ dà cí lì zhuāngyán qí shēn jiū jìng qīng jìng wú zhū
一切诸佛以大慈力庄严其身，究竟清净无诸

kě ài shēnxíngyǒng xī xīn shàn jiě tuō jiàn zhě wú yàn dà bēi
渴爱，身行永息，心善解脱，见者无厌，大悲

jiù hù yī qiè shì jiān dì yī fú tián wú shàngshòuzhě āi mǐn lì
救护一切世间；第一福田、无上受者，哀愍利

yì yī qiè zhòngshēng xī lìngzēngzhǎng wú liàng fú dé zhì huì zhī jù
益一切众生，悉令增长无量福德智慧之聚，

shì wéi zhū fó dì shí zuì shèng wú shàng dà cí dà bēi gōng dé zhuāngyán
是为诸佛第十最胜无上大慈大悲功德庄严。

shì wéi shí
是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng zì zài fǎ hé děngwéi
“佛子！诸佛世尊有十种自在法。何等为

shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yú yī qiè fǎ xī dé zì zài míng dá zhǒng
十？所谓一切诸佛于一切法悉得自在，明达种

zhǒng jù shēn wèishēn yǎnshuō zhū fǎ biàn cái wú ài shì wéi zhū fó
种句身、味身，演说诸法辩才无碍，是为诸佛

dì yī zì zài fǎ yī qiè zhū fó jiàohuàzhòngshēngwèi céng shī shí suí
第一自在法。一切诸佛教化众生未曾失时，随

qí yuànyàowèishuōzhèng fǎ xián lìng tiáo fú wú yǒuduàn jué shì wéi
其愿乐为说正法，咸令调伏无有断绝，是为

zhū fó dì èr zì zài fǎ yī qiè zhū fó néng lìng jìn xū kōng jiè wú liàng
诸佛第二自在法。一切诸佛能令尽虚空界无量

wú shù zhǒngzhǒngzhuāngyán yī qiè shì jiè liù zhǒngzhèndòng lìng bǐ
无数种种庄严，一切世界六种震动，令彼

shì jiè huò jǔ huò xià huò dà huòxiǎo huò hé huòsàn wèi céngnǎo
世界或举或下、或大或小、或合或散，未曾恼

hài yú yī zhòngshēng qí zhōngzhòngshēng bù jué bù zhī wú yí wú
害于一众生，其中众生不觉不知、无疑无

guài shì wéi zhū fó dì sān zì zài fǎ yī qiè zhū fó yǐ shéntōng lì xī
怪，是为诸佛第三自在法。一切诸佛以神通力悉

néngyán jìng yī qiè shì jiè yú yī niànqǐng pǔ xiàn yī qiè shì jiè zhuāng
能严净一切世界，于一念顷普现一切世界庄

yán cǐ zhū zhuāngyán jīng wú shù jié shuō bù néng jìn xī jiē lí rǎn
严，此诸庄严经无数劫说不能尽，悉皆离染，

qīngjìng wú bǐ yī qiè fó chàyán jìng zhī shì jiē lìng píngděng rù yī
清净无比，一切佛刹严净之事，皆令平等入一
chàzhōng shì wéi zhū fó dì sì zì zài fǎ yī qiè zhū fó jiàn yī zhòng
刹中，是为诸佛第四自在法。一切诸佛见一众
shēngyìngshòuhuàzhě wèi qí zhùshòu jīng bù kě shuō bù kě shuō jié
生应受化者，为其住寿，经不可说不可说劫，
nǎi zhì jìn wèi lái jì jié jiā fū zuò shēn xīn wú juàn zhuān xīn yì
乃至尽未来际，结跏趺坐，身心无倦，专心忆
niàn wèicéng fèi wàng fāngbiàntiáo fú ér bù shī shí rú wèi yī zhòng
念，未曾废忘，方便调伏而不失时；如为一众
shēng wèi yī qiè zhòngshēng xī yì rú shì shì wéi zhū fó dì wǔ zì zài
生，为一切众生悉亦如是，是为诸佛第五自在
fǎ yī qiè zhū fó xī néngbiànwǎng yī qiè shì jiè yī qiè rú lái suǒxíng
法。一切诸佛悉能遍往一切世界一切如来所行
zhī chù ér bú zàn shě yī qiè fǎ jiè shí fāng gè bié yī yī fāngyǒu
之处，而不暂舍一切法界；十方各别，一一方有
wú liàng shì jiè hǎi yī yī shì jiè hǎi yǒu wú liàng shì jiè zhǒng fó yǐ
无量世界海，一一世界海有无量世界种，佛以
shén lì yī niànxiándào zhuàn yú wú ài qīngjìng fǎ lún shì wéi zhū fó
神力一念咸到，转于无碍清净法轮，是为诸佛
dì liù zì zài fǎ yī qiè zhū fó wèi yù tiáo fú yī qiè zhòngshēng niàn
第六自在法。一切诸佛为欲调伏一切众生，念
niànzhōngchéng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí ér yú yī qiè fó fǎ
念中成阿耨多罗三藐三菩提，而于一切佛法
fēi yǐ xiànjué yì fēi dāngjué yì bú zhù yú yǒuxué zhī dì ér xī
非已现觉，亦非当觉，亦不住于有学之地，而悉
zhī jiàn tōng dá wú ài wú liàng zhì huì wú liàng zì zài jiàohuà
知见，通达无碍，无量智慧，无量自在，教化
tiáo fú yī qiè zhòngshēng shì wéi zhū fó dì qī zì zài fǎ yī qiè zhū
调伏一切众生，是为诸佛第七自在法。一切诸
fó néng yǐ yǎnchùzuò ěr chù fó shì néng yǐ ěr chùzuò bí chù fó shì
佛能以眼处作耳处佛事，能以耳处作鼻处佛事，
néng yǐ bí chùzuò shé chù fó shì néng yǐ shé chùzuò shēnchù fó shì
能以鼻处作舌处佛事，能以舌处作身处佛事，
néng yǐ shēnchùzuò yì chù fó shì néng yǐ yì chù yú yī qiè shì jiè
能以身处作意处佛事，能以意处于一切世界
zhōngzhù shì chū shì jiānzhǒngzhǒngjìng jiè yī yī jìng jiè zhōngnéngzuò
中住世、出世间种种境界，一一境界中能作

wú liàngguǎng dà fó shì shì wéi zhū fó dì bā zì zài fǎ yī qiè zhū
无量广大佛事，是为诸佛第八自在法。一切诸
fó qí shēnmáokǒng yī yī néngróng yī qiè zhòngshēng yī yī zhòng
佛，其身毛孔一一能容一切众生，一一众
shēng qí shēn xī yǔ bù kě shuō zhū fó chàděng ér wú pò ài yī yī
生其身悉与不可说诸佛刹等而无迫隘，一一
zhòngshēng bù bù néngguò wú shù shì jiè rú shì zhǎnzhuǎn jìn wú shù
众生步步能过无数世界，如是展转尽无数
jié xī jiàn zhū fó chūxiàn yú shì jiàohuàzhòngshēng zhuànjìng fǎ
劫，悉见诸佛出现于世，教化众生，转净法
lún kāi shì guò qù wèi lái xiàn zài bù kě shuō fǎ jìn xū kōng jiè
轮，开示过去、未来、现在不可说法；尽虚空界
yī qiè zhòngshēng zhū qù shòushēn wēi yí wǎng lái jí qí suǒshòu
一切众生诸趣受身，威仪、往来及其所受
zhǒngzhǒng lè jù jiē xī jù zú ér yú qí zhōng wú suǒzhàng ài shì
种种乐具皆悉具足，而于其中无所障碍，是
wèi zhū fó dì jiǔ zì zài fǎ yī qiè zhū fó yú yī niànqǐngxiàn yī qiè
为诸佛第九自在法。一切诸佛于一念顷现一切
shì jiè wēi chén shù fó yī yī fó jiē yú yī qiè fǎ jiè zhòngmiàolián
世界微尘数佛，一一佛皆于一切法界众妙莲
huāguǎng dà zhuāngyán shì jiè liánhuāzàng shī zǐ zuòshàngchéngděng
华广大庄严世界莲华藏师子座上成等
zhèng jué shì xiànzhū fó zì zài shén lì rú yú zhòngmiàoliánhuāguǎng
正觉，示现诸佛自在神力；如于众妙莲华广
dà zhuāngyán shì jiè rú shì yú yī qiè fǎ jiè zhōng bù kě shuō bù kě
大庄严世界，如是于一切法界中不可说不可
shuōzhǒngzhǒngzhuāngyán zhǒngzhǒngjìng jiè zhǒngzhǒngxíngxiàng
说种种庄严、种种境界、种种形相、
zhǒngzhǒng shì xiàn zhǒngzhǒng jié shù qīngjìng shì jiè rú yú yī niàn
种种示现、种种劫数清净世界；如于一念，
rú shì yú wú liàng wú biān ē sēng qí jié yī qiè niànzhōng yī niàn yī
如是于无量无边阿僧祇劫一切念中，一念一
qiè xiàn yī niàn wú liàngzhù ér wèi céngyòngshǎofāngbiàn lì shì
切现，一念无量住，而未曾用少方便力，是
wéi zhū fó dì shí zì zài fǎ
为诸佛第十自在法。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng wú liàng bù sī yì yuán
“佛子！诸佛世尊有十种无量不思议圆

mǎn fó fǎ hé děngwéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yī yī jìngxiàng jiē
满佛法。何等为十？所谓一切诸佛一一净相皆
jù bǎi fú yī qiè zhū fó jiē xī chéng jiù yī qiè fó fǎ yī qiè zhū
具百福；一切诸佛皆悉成就一切佛法；一切诸
fó jiē xī chéng jiù yī qiè shàngēn yī qiè zhū fó jiē xī chéng jiù yī
佛皆悉成就一切善根；一切诸佛皆悉成就一
qiè gōng dé yī qiè zhū fó jiē néngjiàohuà yī qiè zhòngshēng yī qiè
切功德；一切诸佛皆能教化一切众生；一切
zhū fó jiē xī néngwèizhòngshēngzuòzhǔ yī qiè zhū fó jiē xī chéng jiù
诸佛皆悉能为众生作主；一切诸佛皆悉成就
qīngjìng fó chà yī qiè zhū fó jiē xī chéng jiù yī qiè zhì zhì yī qiè
清净佛刹；一切诸佛皆悉成就一切智智；一切
zhū fó jiē xī chéng jiù sè shēnxiànghǎo jiànzhěhuò yì gōng bù táng
诸佛皆悉成就色身相好，见者获益，功不唐
juān yī qiè zhū fó jiē jù zhū fó píngděngzhèng fǎ yī qiè zhū fó zuò
捐；一切诸佛皆具诸佛平等正法；一切诸佛作
fó shì yǐ mò bú shì xiàn rù yú niè pán shì wéi shí
佛事已，莫不示现入于涅槃。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒngshànqiǎofāngbiàn hé
“佛子！诸佛世尊有十种善巧方便。何
děngwéi shí yī qiè zhū fó liǎo zhī zhū fǎ jiē lí xì lùn ér néng kāi
等为十？一切诸佛了知诸法皆离戏论，而能开
shì zhū fó shàngēn shì wéi dì yī shànqiǎofāngbiàn yī qiè zhū fó zhī
示诸佛善根，是为第一善巧方便。一切诸佛知
yī qiè fǎ xī wú suǒjiàn gè bù xiāng zhī wú fù wú jiě wú shòu wú
一切法悉无所见、各不相知、无缚无解、无受无
jí wú chéng jiù zì zài jiū jìng dào yú bǐ àn rán yú zhū fǎ zhēn
集、无成就，自在究竟到于彼岸，然于诸法真
shí ér zhī bú yì bù bié ér dé zì zài wú wǒ wú shòu bú huài shí
实而知不异不别，而得自在、无我无受、不坏实
jì yǐ dé zhì yú dà zì zài dì chángnéngguānchá yī qiè fǎ jiè
际，已得至于大自在地，常能观察一切法界，
shì wéi dì èr shànqiǎofāngbiàn yī qiè zhū fó yǒng lí zhūxiàng xīn wú
是为第二善巧方便。一切诸佛永离诸相，心无
suǒ zhù ér néng xī zhī bú luàn bú cuò suī zhī yī qiè xiàng jiē wú zì
所住，而能悉知不乱不错，虽知一切相皆无自
xìng ér rú qí tǐ xìng xī néngshàn rù ér yì shì xiàn wú liàng sè shēn
性，而如其体性悉能善入，而亦示现无量色身，

jí yǐ yī qiè qīng jìng fó tǔ zhǒngzhǒngzhuāngyán wú jìn zhī xiàng jí
及以一切清净佛土种种庄严无尽之相，集
zhì huì dēngmièzhòngshēnghuò shì wéi dì sān shànqiǎofāngbiàn yī qiè
智慧灯灭众生惑，是为第三善巧方便。一切
zhū fó zhù yú fǎ jiè bú zhùguò qù wèi lái xiàn zài rú rú xìng
诸佛住于法界，不住过去、未来、现在，如如性
zhōng wú qù lái jīn sān shì xiàng gù ér néngyǎnshuō qù lái
中无去、来、今三世相故，而能演说去、来、
jīn shì wú liàngzhū fó chūxiàn shì jiān lìng qí wénzhě pǔ jiàn yī qiè zhū
今世无量诸佛出现世间，令其闻者普见一切诸
fó jìng jiè shì wéi dì sì shànqiǎofāngbiàn yī qiè zhū fó shēn yǔ
佛境界，是为第四善巧方便。一切诸佛身、语、
yì yè wú suǒzàozuò wú lái wú qù yì wú yǒuzhù lí zhū shù
意业，无所造作，无来无去，亦无有住，离诸数
fǎ dào yú yī qiè zhū fǎ bǐ àn ér wéizhòng fǎ zàng jù wú liàng
法，到于一切诸法彼岸，而为众法藏，具无量
zhì liǎo dá zhǒngzhǒng shì chū shì fǎ zhì huì wú ài shì xiàn wú
智，了达种种世、出世法，智慧无碍，示现无
liàng zì zài shén lì tiáo fú yī qiè fǎ jiè zhòngshēng shì wéi dì wǔ
量自在神力，调伏一切法界众生，是为第五
shànqiǎofāngbiàn yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ bù kě jiàn fēi yī
善巧方便。一切诸佛知一切法不可见，非一、
fēi yì fēi liàng fēi wú liàng fēi lái fēi qù jiē wú zì xìng
非异，非量、非无量，非来、非去，皆无自性，
yì bù wéi yú shì jiān zhū fǎ yī qiè zhì zhě wú zì xìngzhōngjiàn yī qiè
亦不违于世间诸法；一切智者，无自性中见一切
fǎ yú fǎ zì zài guǎngshuō zhū fǎ ér cháng ān zhùzhēn rú shí
法，于法自在，广说诸法，而常安住真如实
xìng shì wéi dì liù shànqiǎofāngbiàn yī qiè zhū fó yú yī shí zhōng zhī
性，是为第六善巧方便。一切诸佛于一时中知
yī qiè shí jù jìngshàngēn rù yú zhèngwèi ér wú suǒzhuó yú qí
一切时，具净善根，入于正位而无所著，于其
rì yuè nián jié chénghuài rú shì děng shí bú zhù bù shě ér néng
日月、年劫、成坏，如是等时不住不舍，而能
shì xiàn ruòzhòu ruò yè chūzhōnghòu shí yī rì qī rì bànyuè
示现若昼若夜、初中后时、一日、七日、半月、
yī yuè yī nián bǎi nián yī jié duō jié bù kě sī jié bù
一月、一年、百年、一劫、多劫、不可思劫、不

kě shuō jié nǎi zhì jìn yú wèi lái jì jié héng wèi zhòng shēng zhuàn miào
可说劫，乃至尽于未来际劫，恒为众生转妙

fǎ lún bú duàn bú tuì wú yǒu xiū xī shì wéi dì qī shàn qiǎo fāng
法轮，不断不退，无有休息，是为第七善巧方

biàn yī qiè zhū fó héng zhù fǎ jiè chéng jiù zhū fó wú liàng wú wèi jí
便。一切诸佛恒住法界，成就诸佛无量无畏及

bù kě shǔ biàn bù kě liàng biàn wú jìn biàn wú duàn biàn wú biān
不可数辩、不可量辩、无尽辩、无断辩、无边

biàn bú gòng biàn wú qióng biàn zhēn shí biàn fāng biàn kāi shì yī
辩、不共辩、无穷辩、真实辩、方便开示一

qiè jù biàn yī qiè fǎ biàn suí qí gēn xìng jí yǐ yù jiě yǐ zhǒng
切句辩、一切法辩，随其根性及以欲解，以种

zhǒng fǎ mén shuō bù kě shuō bù kě shuō bǎi qiān yì nà yóu tā xiū duō
种法门说不可说不可说百千亿那由他修多

luó chū zhōng hòu shàn jiē xī jiū jìng shì wéi dì bā shàn qiǎo
罗，初、中、后善，皆悉究竟，是为第八善巧

fāng biàn yī qiè zhū fó zhù jìng fǎ jiè zhī yī qiè fǎ běn wú míng zì
方便。一切诸佛住净法界，知一切法本无名字，

wú guò qù míng wú xiàn zài míng wú wèi lái míng wú zhòng shēng míng
无过去名，无现在名，无未来名；无众生名，

wú fēi zhòng shēng míng wú guó tǔ míng wú fēi guó tǔ míng wú fǎ
无非众生名；无国土名，无非国土名；无法

míng wú fēi fǎ míng wú gōng dé míng wú fēi gōng dé míng wú pú
名，无非法名；无功德名，无非功德名；无菩

sà míng wú fó míng wú shù míng wú fēi shù míng wú shēng míng
萨名，无佛名；无数名，无非数名；无生名，

wú miè míng wú yǒu míng wú wú míng wú yī míng wú zhǒng zhǒng
无灭名；无有名，无无名；无一名，无种种

míng hé yǐ gù zhū fǎ tǐ xìng bù kě shuō gù yī qiè zhū fǎ wú
名。何以故？诸法体性不可说故。一切诸法无

fāng wú chù bù kě jí shuō bù kě sàn shuō bù kě yī shuō bù
方无处，不可集说，不可散说，不可一说，不

kě duō shuō yīn shēng mò dài yán yǔ xī duàn suī suí shì sú zhǒng
可多说，音声莫逮，言语悉断，虽随世俗种

zhǒng yán shuō wú suǒ pān yuán wú suǒ zào zuò yuǎn lí yī qiè xū wàng
种言说，无所攀缘，无所造作，远离一切虚妄

xiǎng zhuó rú shì jiū jìng dào yú bǐ àn shì wéi dì jiǔ shàn qiǎo fāng biàn
想著，如是究竟到于彼岸。是为第九善巧方便。

yī qiè zhū fó zhī yī qiè fǎ běnxìng jì jìng wú shēng gù fēi sè wú xì
一切诸佛知一切法本性寂静，无 生 故非色，无戏

lùn gù fēi shòu wú míng shù gù fēi xiǎng wú zào zuò gù fēi xíng wú
论故非受，无名数故非想，无造作故非行，无

zhí qǔ gù fēi shí wú rù chù gù fēi chù wú suǒ dé gù fēi jiè rán
执取故非识，无入处故非处，无所得故非界，然

yì bú huài yī qiè zhū fǎ běnxìng wú qǐ rú xū kōng gù yī qiè zhū fǎ
亦不坏一切诸法，本性无起如虚空故。一切诸法

jiē xī kōng jì wú yè guǒ wú xiū xí wú chéng jiù wú chūshēng
皆悉空寂，无业果，无修习，无 成 就，无出 生 ，

fēi shù fēi bú shù fēi yǒu fēi wú fēi shēng fēi miè fēi gòu
非数、非不数，非有、非无，非 生 、非灭，非垢、

fēi jìng fēi rù fēi chū fēi zhù fēi bú zhù fēi tiáo fú fēi
非净，非入、非出，非住、非不住，非调伏、非

bù tiáo fú fēi zhòngshēng fēi wú zhòngshēng fēi shòumìng fēi
不调伏，非 众 生 、非无 众 生 ，非寿 命 、非

wú shòumìng fēi yīn yuán fēi wú yīn yuán ér néngliǎo zhī zhèngdìng
无寿 命，非因 缘、非无因 缘，而 能 了知 正 定、

xié dìng jí bú dìng jù yī qiè zhòngshēng wèi shuōmiào fǎ lìng dào bǐ àn
邪定及不定聚一切 众 生，为说 妙 法令到彼岸，

chéng jiù shí lì sì wú suǒ wèi néng shī zǐ hǒu jù yī qiè zhì
成 就十力、四无所畏，能师子吼，具一切智，

zhù fó jìng jiè shì wéi dì shí shànqiǎofāngbiàn fó zǐ shì wéi zhū
住佛境界，是为第十善 巧 方 便。佛子！是为诸

fó chéng jiù shí zhǒngshànqiǎofāngbiàn
佛 成 就十 种 善 巧 方 便。

大方广佛华严经卷第四十六

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

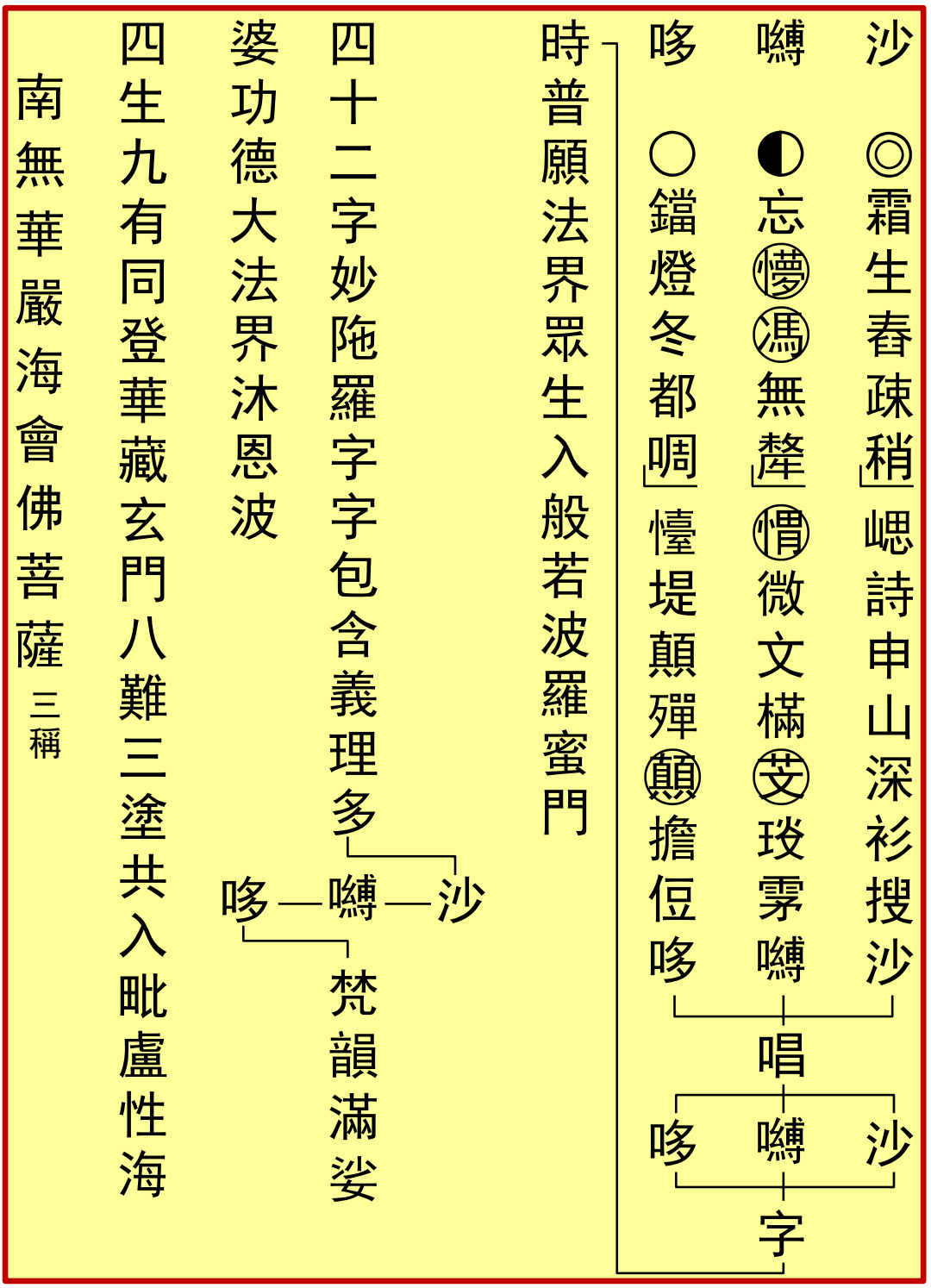

shao shang sheng shong shu shao shai shi shin shan shin shan

10. 沙 霜 生 春 疎 稍 嵯 詩 申 山 深 衫

shoushao changshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě

搜沙 唱沙字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén

波罗蜜门.

mao mang meng mong mu mao mai mi min man min man
11. 嚩 忘 懞 馮 無 犛 愲 微 文 樠 芠 珓
moumao chàngmao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō
雺嚩 唱 嚩字时. 普愿法界众 生. 入般若波
luó mì mén
罗蜜门.

dao dang deng dong du dao dai di din dan din dan duo
12. 哆 鐺 燈 冬 都 啁 懥 堤 顛 殫 顛 擔 佢
dao chàngdao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó
哆 唱 哆字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗
mì mén
蜜门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō shao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 沙.
mao dao fàn yùnmǎnsuō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
嚩. 哆. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.
sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切
wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí qī

大方广佛华严经卷第四十七

táng yú tiánguó sānzàng shāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

fó bù sī yì fǎ pǐn dì sān shí sān zhī èr

佛不思议法品第三十三之二

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒngguǎng dà fó shì wú

“佛子！诸佛世尊有十种广大佛事，无

liàng wú biān bù kě sī yì yī qiè shì jiān zhū tiān jí rén jiē bù néng

量无边，不可思议，一切世间诸天及人皆不能

zhī qù lái xiàn zài suǒ yǒu yī qiè shēngwén dú jué yì bù néng

知，去、来、现在所有一切声闻、独觉亦不能

zhī wéi chú rú lái wēi shén zhī lì hé děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū

知，唯除如来威神之力。何等为十？所谓一切诸

fó yú jìn xū kōngbiàn fǎ jiè yī qiè shì jiè dōushuài tuó tiān jiē xiàn

佛于尽虚空遍法界一切世界兜率陀天，皆现

shòushēng xiū pú sà xíng zuò dà fó shì wú liàng sè xiàng wú liàng

受生，修菩萨行，作大佛事，无量色相，无量

wēi dé wú liàngguāngmíng wú liàng yīn shēng wú liàngyán cí wú

威德，无量光明，无量音声，无量言辞，无

liàng sān mèi wú liàng zhì huì suǒ xíng jìng jiè shè qǔ yī qiè rén tiān

量三昧，无量智慧，所行境界摄取一切人、天、

mó fàn shāmén pó luó mén ē xiū luó děng dà cí wú ài

魔、梵、沙门、婆罗门、阿修罗等，大慈无碍，

dà bēi jiū jìng píngděngráo yì yī qiè zhòngshēng huò lìng shēngtiān

大悲究竟，平等饶益一切众生，或令生天，

huò lìng shēngrén huò jìng qí gēn huòtiáo qí xīn huò shí wèishuōchā

或令生人，或净其根，或调其心，或时为说差

bié sānshèng huò shí wèishuōyuánmǎn yī shèng pǔ jiē jì dù lìng

别三乘，或时为说圆满一乘，普皆济度，令

chūshēng sǐ shì wéi dì yī guǎng dà fó shì

出生死，是为第一广大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó cóngdōushuàitiānjiàngshén mǔ tāi

“佛子！一切诸佛从兜率天降神母胎，

yǐ jiū jìng sān mèi guān shòu shēng fǎ rú huàn rú huà rú yǐng rú kōng
以究竟三昧观受生法如幻、如化、如影、如空、

rú rè shí yàn suí yào ér shòu wú liàng wú ài rù wú zhēng fǎ
如热时焰，随乐而受，无量无碍，入无诤法，

qǐ wú zhuó zhì lí yù qīng jìng chéng jiù guǎng dà miàozhuāngyánzàng
起无著智，离欲清净，成就广大妙庄严藏，

shòu zuì hòushēn zhù dà bǎozhuāngyán lóu gé ér zuò fó shì huò yǐ
受最后身，住大宝庄严楼阁而作佛事，或以

shén lì ér zuò fó shì huò yǐ zhèngniàn ér zuò fó shì huòxiànshéntōng
神力而作佛事，或以正念而作佛事，或现神通

ér zuò fó shì huòxiàn zhì rì ér zuò fó shì huòxiànzhū fó guǎng dà
而作佛事，或现智日而作佛事，或现诸佛广大

jìng jiè ér zuò fó shì huòxiànzhū fó wú liàngguāngmíng ér zuò fó shì
境界而作佛事，或现诸佛无量光明而作佛事，

huò rù wú shù guǎng dà sān mèi ér zuò fó shì huòxiàncóng bǐ zhū sān mèi
或入无数广大三昧而作佛事，或现从彼诸三昧

qǐ ér zuò fó shì fó zǐ rú lái ěr shí zài mǔ tāi zhōng wèi yù lì
起而作佛事。佛子！如来尔时在母胎中，为欲利

yì yī qiè shì jiānzhǒngzhǒng shì xiàn ér zuò fó shì suǒ wèihuòxiànchū
益一切世间种种示现而作佛事。所谓或现初

shēng huòxiàntóng zǐ huòxiàn zài gōng huòxiànchū jiā huò fù shì
生，或现童子，或现在宫，或现出家，或复示

xiànchéngděngzhèng jué huò fù shì xiànzhuànmiào fǎ lún huò shì xiàn
现成等正觉，或复示现转妙法轮，或示现

yú rù bō niè pán rú shì jiē yǐ zhǒngzhǒngfāngbiàn yú yī qiè fāng
于入般涅槃，如是皆以种种方便，于一切方、

yī qiè wǎng yī qiè xuán yī qiè zhǒng yī qiè shì jiè zhōng ér zuò
一切网、一切旋、一切种、一切世界中而作

fó shì shì wéi dì èr guǎng dà fó shì
佛事。是为第二广大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó yī qiè shàn yè jiē yǐ qīngjìng yī
“佛子！一切诸佛一切善业皆已清净，一

qiè shēng zhì jiē yǐ míng jié ér yǐ shēng fǎ yòudǎoqún mí lìng qí kāi
切生智皆已明洁，而以生法诱导群迷，令其开

wù jù xíngzhòngshàn wèizhòngshēng gù shì dànwánggōng yī
悟，具行众善。为众生故，示诞王宫，一

qiè zhū fó yú zhū sè yù gōngdiàn jì yuè jiē yǐ shě lí wú suǒ tān rǎn
切诸佛于诸色欲宫殿妓乐皆已舍离，无所贪染，

chángguānzhūyǒukōngwú tǐ xìng yī qiè lè jù xī bù zhēn shí chí fó
常 观诸有空无体性，一切乐具悉不真实，持佛
jìng jiè jiū jìngyuánmǎn guānzhū nèi gōng qī qiè shì cóngshēng dà bēi
净戒究竟圆满；观诸内宫妻妾、侍从生大悲
mǐn guānzhūzhòngshēng xū wàng bù shí qǐ dà cí xīn guānzhū shì jiān
愍，观诸众生虚妄不实起大慈心，观诸世间
wú yī kě lè ér shēng dà xǐ yú yī qiè fǎ xīn dé zì zài ér qǐ dà
无一可乐而生大喜，于一切法心得自在而起大
shě jù fó gōng dé xiànshēng fǎ jiè shēnxiàngyuánmǎn juànshǔ
舍；具佛功德，现生法界，身相圆满，眷属
qīngjìng ér yú yī qiè jiē wú suǒzhuó yǐ suí lèi yīn wèizhòngyǎnshuō
清净，而于一切皆无所著；以随类音为众演说，
lìng yú shì fǎ shēnshēngyàn lí rú qí suǒxíng shì suǒ dé guǒ fù yǐ
令于世法深生厌离，如其所行示所得果，复以
fāngbiàn suí yìngjiàohuà wèichéngshú zhě lìng qí chéngshú yǐ chéngshú
方便随应教化；未成熟者令其成熟，已成熟
zhě lìng dé jiě tuō wèizuò fó shì lìng bú tuì zhuǎn fù yǐ guǎng dà cí
者令得解脱，为作佛事令不退转；复以广大慈
bēi zhī xīn héngwèizhòngshēngshuōzhǒngzhǒng fǎ yòuwèi shì xiànsān
悲之心，恒为众生说种种法，又为示现三
zhǒng zì zài lìng qí kāi wù xīn dé qīngjìng suī chǔ nèi gōng zhòng
种自在，令其开悟，心得清净。虽处内宫，众
suǒxián dǔ ér yú yī qiè zhū shì jiè zhōng shī zuò fó shì yǐ dà zhì
所咸睹，而于一切诸世界中施作佛事；以大智
huì yǐ dà jīng jìn shì xiànzhǒngzhǒngzhū fó shéntōng wú ài wú jìn
慧，以大精进，示现种种诸佛神通，无碍无尽。
héngzhù sānzhǒngqiǎofāngbiàn yè suǒwèishēn yè jiū jìngqīngjìng yǔ
恒住三种巧方便业，所谓身业究竟清净、语
yè cháng suí zhì huì ér xíng yì yè shènshēn wú yǒuzhàng ài yǐ shì
业常随智慧而行、意业甚深无有障碍，以是
fāngbiàn lì yì zhòngshēng shì wéi dì sānguǎng dà fó shì
方便利益众生。是为第三广大佛事。
fó zǐ yī qiè zhū fó shì chǔzhǒngzhǒngzhuāngyángōngdiàn
“佛子！一切诸佛示处种种庄严宫殿，
guāncháyàn lí shě ér chū jiā yù shǐ zhòngshēngliǎo zhī shì fǎ jiē shì
观察厌离，舍而出家，欲使众生了知世法皆是
wàngxiǎng wú cháng bàihuài shēn qǐ yàn lí bù shēngrǎnzhuó
妄想、无常、败坏，深起厌离，不生染著，

yǒngduàn shì jiān tān ài fán nǎo xiū qīng jìng xíng lì yì zhòngshēng
永 断 世间贪爱烦恼，修清净行，利益 众 生 。

dāngchū jiā shí shě sú wēi yí zhù wú zhēng fǎ mǎn zú běnyuàn wú
当 出家时，舍俗威仪，住无 诤 法，满足本 愿 无

liànggōng dé yǐ dà zhì guāngmiè shì chī àn wéi zhū shì jiān wú shàng
量 功 德，以大智 光 灭世痴暗，为诸世间无 上

fú tián chángwèizhòngshēngzàn fó gōng dé lìng yú fó suǒ zhí zhūshàn
福田，常 为 众 生 赞佛 功 德，令于佛所植诸 善

běn yǐ zhì huì yǎnjiànzhēn shí yì fù wèizhòngshēngzànshuōchū jiā
本，以智慧眼见真 实义；复为 众 生 赞 说 出家，

qīng jìng wú guò yǒng dé chū lí chángwéi shì jiān zhì huì gāochuáng
清净无过，永得出离，长 为世间智慧高 幢 。

shì wéi dì sì guǎng dà fó shì
是为第四 广 大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó jù yī qiè zhì yú wú liàng fǎ xī
“佛子！一切诸佛具一切智，于无量法悉

yǐ zhī jiàn pú tí shù xià chéng zuì zhèng jué xiáng fú zhòng mó wēi
已知见，菩提树下 成 最 正 觉，降伏 众 魔，威

dé tè zūn qí shēnchōngmǎn yī qiè shì jiè shén lì suǒ zuò wú biān wú
德特尊。其身 充 满一切世界，神力所作无边无

jìn yú yī qiè zhì suǒxíng zhī yì jiē dé zì zài xiū zhūgōng dé xī yǐ
尽，于一切智所行之义皆得自在，修诸 功 德悉已

yuánmǎn qí pú tí zuò jù zú zhuāngyán zhōubiàn shí fāng yī qiè shì
圆 满。其菩提座具足 庄 严，周 遍十方一切世

jiè fó chǔ qí shàngzhuànmiào fǎ lún shuōzhū pú sà suǒyǒuhèngyuàn
界，佛处其 上 转 妙法轮，说诸菩萨所有行 愿，

kāi shì wú liàngzhū fó jìng jiè lìng zhū pú sà jiē dé wù rù xiū xíng
开示无量诸佛境界，令诸菩萨皆得悟入，修行

zhǒngzhǒngqīng jìng miàohèng fù néng shì dǎo yī qiè zhòngshēng lìng zhòng
种 种 清净妙 行。复能示导一切 众 生 令 种

shàngēn shēng yú rú lái píngděng dì zhōng zhù zhū pú sà wú biānmiào
善根，生 于如来平 等 地 中，住诸菩萨无边 妙

hèng chéng jiù yī qiè gōng dé shèng fǎ yī qiè shì jiè yī qiè zhòng
行，成 就一切 功 德 胜 法，一切世界、一切 众

shēng yī qiè fó chà yī qiè zhū fǎ yī qiè pú sà yī qiè jiàohuà
生、一切佛刹、一切诸法、一切菩萨、一切教化、

yī qiè sān shì yī qiè tiáo fú yī qiè shénbiàn yī qiè zhòngshēng xīn
一切三世、一切调伏、一切神 变、一切 众 生 心

zhī yào yù xī shànliǎo zhī ér zuò fó shì shì wéi dì wǔ guǎng dà fó
之乐欲，悉善了知而作佛事。是为第五广大佛
shì
事。

fó zǐ yī qiè zhū fó zhuàn bú tuì fǎ lún lìng zhū pú sà
“佛子！一切诸佛转不退法轮，令诸菩萨
bú tuì zhuǎn gù zhuàn wú liàng fǎ lún lìng yī qiè shì jiān xiánliǎo zhī gù
不退转故；转无量法轮，令一切世间咸了知故；
zhuàn kāi wù yī qiè fǎ lún néng dà wú wèi shī zǐ hǒu gù zhuàn yī qiè
转开悟一切法轮，能大无畏师子吼故；转一切
fǎ zhì zàng fǎ lún kāi fǎ zàngmén chú àn zhàng gù zhuàn wú ài
法智藏法轮，开法藏门，除暗障故；转无碍
fǎ lún děng xū kōng gù zhuàn wú zhuó fǎ lún guān yī qiè fǎ fēi
法轮，等虚空故；转无著法轮，观一切法非
yǒu wú gù zhuànzhào shì fǎ lún lìng yī qiè zhòngshēngjìng fǎ yǎn gù
有无故；转照世法轮，令一切众生净法眼故；
zhuàn kāi shì yī qiè zhì fǎ lún xī biàn yī qiè sān shì fǎ gù zhuàn yī
转开示一切智法轮，悉遍一切三世法故；转一
qiè fó tóng yī fǎ lún yī qiè fó fǎ bù xiāngwéi gù yī qiè zhū fó yǐ
切佛同一法轮，一切佛法不相违故。一切诸佛以
rú shì děng wú liàng wú shù bǎi qiān yì nà yóu tā fǎ lún suí zhū zhòng
如是等无量无数百千亿那由他法轮，随诸众
shēng xīn xíngchā bié ér zuò fó shì bù kě sī yì shì wéi dì liù guǎng
生心行差别而作佛事不可思议。是为第六广
dà fó shì
大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó rù yú yī qiè wáng dū chéng yì
“佛子！一切诸佛入于一切王都城邑，
wèi zhū zhòngshēng ér zuò fó shì suǒ wèi rén wáng dū yì tiānwáng
为诸众生而作佛事，所谓；人王都邑、天王
dū yì lóngwáng yè chāwáng qián tà pó wáng ē xiū luó wáng
都邑，龙王、夜叉王、乾闼婆王、阿修罗王、
jiā lóu luó wáng jǐn nà luó wáng mó hóu luó qié wáng luó chàwáng
迦楼罗王、紧那罗王、摩睺罗伽王、罗刹王、
pí shè shé wáng rú shì děngwáng yī qiè dū yì rù chéngmén shí
毗舍阇王，如是等王一切都邑。入城门时，
dà dì zhèndòng guāngmíng pǔ zhào mángzhě dé yǎn lóngzhě dé ěr
大地震动，光明普照，盲者得眼，聋者得耳，

kuángzhě dé xīn luǒ zhě dé yī zhūyōu kǔ zhě xī dé ān lè yī qiè
狂者得心，裸者得衣，诸忧苦者悉得安乐；一切

yuè qì bù gǔ zì míng zhūzhuāngyán jù ruòzhuó bù zhuóxiánchūmiào
乐器不鼓自鸣，诸庄严具若著、不著咸出妙

yīn zhòngshēngwénzhě wú bù xīn yào yī qiè zhū fó sè shēnqīngjìng
音，众生闻者无不欣乐。一切诸佛色身清净，

xiànghǎo jù zú jiànzhě wú yàn néngwèizhòngshēngzuò yú fó shì
相好具足，见者无厌，能为众生作于佛事。

suǒwèi ruò gù shì ruòguānchá ruòdòngzhuǎn ruò qū shēn ruòxíng
所谓若顾视，若观察，若动转，若屈伸，若行，

ruò zhù ruò zuò ruò wò ruò mò ruò yǔ ruòxiànshéntōng ruò
若住，若坐，若卧，若默，若语，若现神通，若

wèishuō fǎ ruòyǒujiào chì rú shì yī qiè jiē wèizhòngshēng ér zuò fó
为说法，若有教敕，如是一切皆为众生而作佛

shì yī qiè zhū fó pǔ yú yī qiè wú shù shì jiè zhǒngzhǒngzhòngshēng
事。一切诸佛普于一切无数世界种种众生

xīn yào hǎi zhōng quànlìngniàn fó cháng qín guānchá zhòngzhūshàn
心乐海中，劝令念佛，常勤观察，种诸善

gēn xiū pú sà xíng tàn fó sè xiàngwēimiào dì yī yī qiè zhòngshēng
根，修菩萨行；叹佛色相微妙第一，一切众生

nán kě zhí yù ruòyǒu dé jiàn ér xīng xìn xīn zé shēng yī qiè wú liàng
难可值遇，若有得见而兴信心，则生一切无量

shàn fǎ jí fó gōng dé pǔ jiē qīngjìng rú shì chēngzàn fó gōng dé yǐ
善法，集佛功德普皆清净。如是称赞佛功德已，

fēn shēn pǔ wǎng shí fāng shì jiè lìng zhūzhòngshēng xī dé zhānfèng
分身普往十方世界，令诸众生，悉得瞻奉，

sī wéiguānchá chéng shì gòngyǎng zhòngzhūshàngēn dé fó huān
思惟观察，承事供养，种诸善根，得佛欢

xǐ zēngzhǎng fó zhǒng xī dāngchéng fó yǐ rú shì xíng ér zuò fó
喜，增长佛种，悉当成佛。以如是行而作佛

shì huòwèizhòngshēng shì xiàn sè shēn huòchūmiào yīn huòdànwēi
事，或为众生示现色身，或出妙音，或但微

xiào lìng qí xìn yào tóu dǐng lǐ jìng qū gōng hé zhǎng chēngyáng
笑，令其信乐，头顶礼敬，曲躬合掌，称扬

zàn tàn wènxùn qǐ jū ér zuò fó shì yī qiè zhū fó yǐ rú shì děng wú
赞叹，问讯起居而作佛事。一切诸佛以如是等无

liàng wú shù bù kě yánshuō bù kě sī yì zhǒngzhǒng fó shì yú yī qiè
量无数不可言说不可思议种种佛事，于一切

shì jiè zhōng suí zhū zhòng shēng xīn zhī suǒ yào yǐ běn yuàn lì dà
世界中，随诸众生心之所乐，以本愿力、大
cí bēi lì yī qiè zhì lì fāng biàn jiào huà xī lìng tiáo fú shì wéi
慈悲力、一切智力，方便教化，悉令调伏。是为
dì qī guǎng dà fó shì
第七广大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó huò zhù ē lán rě chù ér zuò fó shì
“佛子！一切诸佛或住阿兰若处而作佛事；
huò zhù jì jìng chù ér zuò fó shì huò zhù kòng xián chù ér zuò fó shì huò
或住寂静处而作佛事；或住空闲处而作佛事；或
zhù fó zhù chù ér zuò fó shì huò zhù sān mèi ér zuò fó shì huò dú chǔ
住佛住处而作佛事；或住三昧而作佛事；或独处
yuán lín ér zuò fó shì huò yǐn shēn bú xiàn ér zuò fó shì huò zhù shèn
园林而作佛事；或隐身不现而作佛事；或住甚
shēn zhì ér zuò fó shì huò zhù zhū fó wú bǐ jìng jiè ér zuò fó shì huò
深智而作佛事；或住诸佛无比境界而作佛事；或
zhù bù kě jiàn zhǒng zhǒng shēn xíng suí zhū zhòng shēng xīn yào yù jiě
住不可见种种身行，随诸众生心乐欲解，
fāng biàn jiào huà wú yǒu xiū xī ér zuò fó shì huò yǐ tiān shēn qiú
方便教化无有休息，而作佛事；或以天身，求
yī qiè zhì ér zuò fó shì huò yǐ lóng shēn yè chā shēn qián tà pó
一切智而作佛事；或以龙身、夜叉身、乾闼婆
shēn ē xiū luó shēn jiā lóu luó shēn jǐn nà luó shēn mó hóu luó
身、阿修罗身、迦楼罗身、紧那罗身、摩睺罗
qié rén fēi rén děng shēn qiú yī qiè zhì ér zuò fó shì huò yǐ shēng
伽、人、非人等身，求一切智而作佛事；或以声
wén shēn dú jué shēn pú sà shēn qiú yī qiè zhì ér zuò fó shì
闻身、独觉身、菩萨身，求一切智而作佛事；
huò shí shuō fǎ huò shí jì mò ér zuò fó shì huò shuō yī fó huò
或时说法，或时寂默，而作佛事；或说一佛，或
shuō duō fó ér zuò fó shì huò shuō zhū pú sà yī qiè hèng yī qiè
说多佛，而作佛事；或说诸菩萨一切行、一切
yuàn wèi yī hèng yuàn ér zuò fó shì huò shuō zhū pú sà yī hèng yī
愿，为一行愿而作佛事；或说诸菩萨一行、一
yuàn wèi wú liàng hèng yuàn ér zuò fó shì huò shuō fó jìng jiè jí shì jiān
愿，为无量行愿而作佛事；或说佛境界即世间
jìng jiè ér zuò fó shì huò shuō shì jiān jìng jiè jí fó jìng jiè ér zuò fó
境界而作佛事；或说世间境界即佛境界而作佛

shì huòshuō fó jìng jiè jí fēi jìng jiè ér zuò fó shì huòzhù yī rì
事；或说佛境界即非境界而作佛事；或住一日，

huòzhù yī yè huòzhùbànyuè huòzhù yī yuè huòzhù yī nián nǎi
或住一夜，或住半月，或住一月，或住一年，乃

zhì zhù bù kě shuō jié wèizhūzhòngshēng ér zuò fó shì shì wéi dì bā
至住不可说劫，为诸众生而作佛事。是为第八

guǎng dà fó shì
广大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó shì shēngqīngjìngshàngēn zhī zàng
“佛子！一切诸佛是生清净善根之藏，

lìng zhūzhòngshēng yú fó fǎ zhōngshēngjìng xìn jiě zhūgēntiáo fú yǒng
令诸众生于佛法中生净信解，诸根调伏，永

lí shì jiān lìng zhū pú sà yú pú tí dào jù zhì huì míng bù yóu tā
离世间；令诸菩萨于菩提道，具智慧明，不由他

wù huòxiàn niè pán ér zuò fó shì huòxiàn shì jiān jiē xī wú cháng ér
悟。或现涅槃而作佛事；或现世间皆悉无常而

zuò fó shì huòshuō fó shēn ér zuò fó shì huòshuōsuǒzuò jiē xī yǐ
作佛事；或说佛身而作佛事；或说所作皆悉已

bàn ér zuò fó shì huòshuōgōng dé yuánmǎn wú quē ér zuò fó shì
办[20]而作佛事；或说功德圆满无缺而作佛事；

huòshuōyǒngduànzhūyǒugēnběn ér zuò fó shì huòlìngzhòngshēng yàn
或说永断诸有根本而作佛事；或令众生，厌

lí shì jiān suí shùn fó xīn ér zuò fó shì huòshuōshòumìngzhōng guī
离世间，随顺佛心，而作佛事；或说寿命终归

yú jìn ér zuò fó shì huòshuō shì jiān wú yī kě lè ér zuò fó shì huò
于尽而作佛事；或说世间无一可乐而作佛事；或

wèixuānshuō jìn wèi lái jì gòngyǎngzhū fó ér zuò fó shì huòshuōzhū
为宣说尽未来际供养诸佛而作佛事；或说诸

fó zhuànjìng fǎ lún lìng qí dé wénshēng dà huān xǐ ér zuò fó shì
佛转净法轮，令其得闻生大欢喜，而作佛事；

huòwèixuānshuōzhū fó jìng jiè lìng qí fā xīn ér xiū zhūxíng ér zuò fó
或为宣说诸佛境界，令其发心而修诸行，而作佛

shì huòwèixuānshuōniàn fó sānmèi lìng qí fā xīn chángyàojiàn fó
事；或为宣说念佛三昧，令其发心常乐见佛，

ér zuò fó shì huòwèixuānshuōzhūgēnqīngjìng qín qiú fó dào xīn
而作佛事；或为宣说诸根清净，勤求佛道，心

[20] 丽本：辨；永乐北藏本及龙藏本：辦

wú xiè tuì ér zuò fó shì huò yì yī qiè zhū fó guó tǔ guān zhū jìng
无懈退，而作佛事；或诣一切诸佛国土，观诸境

jiè zhǒngzhǒng yīn yuán ér zuò fó shì huò shè yī qiè zhū zhòngshēngshēn
界种种因缘而作佛事；或摄一切诸众生身

jiē wéi fó shēn lìng zhū xiè dài fàng yì zhòngshēng xī zhù rú lái qīng jìng
皆为佛身，令诸懈怠放逸众生悉住如来清净

jìn jiè ér zuò fó shì shì wéi dì jiǔ guǎng dà fó shì
禁戒，而作佛事。是为第九广大佛事。

fó zǐ yī qiè zhū fó rù niè pán shí wú liàng zhòngshēng
“佛子！一切诸佛入涅槃时，无量众生

bēi háo tì qì shēng dà yōunǎo dì xiāngzhān gù ér zuò shì yán
悲号涕泣，生大忧恼，递相瞻顾而作是言：

rú lái shì zūn yǒu dà cí bēi āi mǐn ráo yì yī qiè shì jiān yǔ zhū
‘如来世尊有大慈悲，哀愍饶益一切世间，与诸

zhòngshēng wéi jiù wéi guī rú lái chūxiànnán kě zhí yù wú shàng fú
众生为救为归。如来出现难可值遇，无上福

tián yú jīn yǒngmiè jí yǐ rú shì lìng zhū zhòngshēng bēi háo liàn mù
田于今永灭。’即以如是，令诸众生悲号恋慕，

ér zuò fó shì fù wèi huà dù yī qiè tiān rén lóngshén yè chā qián
而作佛事。复为化度一切天人、龙神、夜叉、乾

tà pó ē xiū luó jiā lóu luó jǐn nà luó mó hóu luó qié rén
闼婆、阿修罗、迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽、人、

fēi rén děng gù suí qí yào yù zì suì qí shēn yǐ wéi shè lì wú liàng
非人等故，随其乐欲，自碎其身以为舍利，无量

wú shù bù kě sī yì lìng zhū zhòngshēng qǐ jìng xìn xīn gōng jìng zūn
无数不可思议，令诸众生起净信心，恭敬尊

zhòng huān xǐ gòngyǎng xiū zhū gōng dé jù zú yuánmǎn fù qǐ
重，欢喜供养，修诸功德，具足圆满。复起

yú tǎ zhǒngzhǒngyán shì yú zhū tiāngōng lónggōng yè chāgōng
于塔，种种严饰，于诸天宫、龙宫、夜叉宫，

qián tà pó ē xiū luó jiā lóu luó jǐn nà luó mó hóu luó qié
乾闼婆、阿修罗、迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽、

rén fēi rén děng zhū gōngdiànzhōng yǐ wéi gòngyǎng yá chǐ zhǎo
人、非人等诸宫殿中，以为供养。牙齿、爪

fà xián yǐ qǐ tǎ lìng qí jiàn zhě jiē xī niàn fó niàn fǎ niànsēng
发咸以起塔，令其见者皆悉念佛、念法、念僧，

xìn yào bù huí chéng jìng zūn zhòng zài zài chù chù bù shī gòngyǎng
信乐不回，诚敬尊重，在在处处布施供养、

xiū zhū gōng dé yǐ shì fú gù huòshēngtiānshàng huòchǔ rén jiān
修诸功德；以是福故，或生天上，或处人间，

zhǒng zú zūnróng cái chǎn bèi zú suǒ yǒujuànshǔ xī jiē qīngjìng bú
种族尊荣，财产备足，所有眷属悉皆清净，不

rù è qù chángshēngshàndào héng dé jiàn fó jù zhòng bái fǎ
入恶趣，常生善道，恒得见佛，具众白法，

yú sānyǒuzhōng sù dé chū lí gè suí suǒyuànhuò zì shèngguǒ yú rú
于三有中速得出离，各随所愿获自乘果，于如

lái suǒ zhī ēn bào ēn yǒng yǔ shì jiānzuò suǒ guī yī fó zǐ zhū fó
来所知恩报恩，永与世间作所归依。佛子！诸佛

shì zūn suī bō niè pán réng yǔ zhòngshēngzuò bù sī yì qīngjìng fú tián
世尊虽般涅槃，仍与众生作不思议清净福田、

wú jìn gōng dé zuì shàng fú tián lìng zhūzhòngshēngshàngēn jù zú fú
无尽功德最上福田，令诸众生善根具足、福

dé yuánmǎn shì wéi dì shí guǎng dà fó shì
德圆满。是为第十广大佛事。

fó zǐ cǐ zhū fó shì wú liàngguǎng dà bù kě sī yì
“佛子！此诸佛事无量广大、不可思议，

yī qiè shì jiān zhūtiān jí rén jí qù lái jīn shēngwén dú jué jiē bù néng
一切世间诸天及人及去来今声闻、独觉皆不能

zhī wéichú rú lái wēishénsuǒ jiā
知，唯除如来威神所加。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒng wú èr xíng zì zài fǎ
“佛子！诸佛世尊有十种无二行自在法。

hé děngwéi shí suǒwèi yī qiè zhū fó xī néngshànshuō shòu jì yán
何等为十？所谓一切诸佛悉能善说，授记言

cí jué dìng wú èr yī qiè zhū fó xī néng suí shùnzhòngshēng xīn niàn
辞，决定无二；一切诸佛悉能随顺众生心念，

lìng qí yì mǎn jué dìng wú èr yī qiè zhū fó xī néngxiàn jué yī qiè
令其意满，决定无二；一切诸佛悉能现觉一切

zhū fǎ yǎnshuō qí yì jué dìng wú èr yī qiè zhū fó xī néng jù
诸法，演说其义，决定无二；一切诸佛悉能具

zú qù lái jīn shì zhū fó zhì huì jué dìng wú èr yī qiè zhū fó
足去、来、今世诸佛智慧，决定无二；一切诸佛

xī zhī sān shì yī qiè chà nà jí yī chà nà jué dìng wú èr yī qiè zhū
悉知三世一切刹那即一刹那，决定无二；一切诸

fó xī zhī sān shì yī qiè fó chà rù yī fó chà jué dìng wú èr yī
佛悉知三世一切佛刹入一佛刹，决定无二[21]；一
qiè zhū fó xī zhī sān shì yī qiè fó yǔ jí yī fó yǔ jué dìng wú èr
切诸佛悉知三世一切佛语即一佛语，决定无二；
yī qiè zhū fó xī zhī sān shì yī qiè zhū fó yǔ qí suǒ huà yī qiè zhòng
一切诸佛悉知三世一切诸佛，与其所化一切 众
shēng tǐ xìngpíngděng jué dìng wú èr yī qiè zhū fó xī zhī shì fǎ
生，体性平 等，决定无二；一切诸佛悉知世法
jí zhū fó fǎ xìng wú chā bié jué dìng wú èr yī qiè zhū fó xī zhī sān
及诸佛法性无差别，决定无二；一切诸佛悉知三
shì yī qiè zhū fó suǒ yǒu shàngēntóng yī shàngēn jué dìng wú èr shì
世一切诸佛所有善根同一善根，决定无二。是
wéi shí
为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng zhù zhù yī qiè fǎ hé
“佛子！诸佛世尊有十 种 住，住一切法。何
děng wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó zhù jué wù yī qiè fǎ jiè yī qiè
等 为十？所谓一切诸佛住觉悟一切法界；一切
zhū fó zhù dà bēi yǔ yī qiè zhū fó zhù běn dà yuàn yī qiè zhū fó zhù
诸佛住大悲语；一切诸佛住本大 愿；一切诸佛住
bù shě tiáo fú zhòngshēng yī qiè zhū fó zhù wú zì xìng fǎ yī qiè zhū
不舍调伏 众 生；一切诸佛住无自性法；一切诸
fó zhù píngděng lì yì yī qiè zhū fó zhù wú wàng shī fǎ yī qiè zhū
佛住平 等 利益；一切诸佛住无 忘 失法；一切诸
fó zhù wú zhàng ài xīn yī qiè zhū fó zhù héngzhèngdìng xīn yī qiè zhū
佛住无 障 碍心；一切诸佛住 恒 正 定心；一切诸
fó zhù děng rù yī qiè fǎ bù wéi shí jì xiàng shì wéi shí
佛住 等 入一切法，不违实际 相。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng zhī yī qiè fǎ jìn wú yǒu
“佛子！诸佛世尊有十 种 知一切法尽无有
yú hé děng wéi shí suǒ wèi zhī guò qù yī qiè fǎ jìn wú yǒu yú zhī
余。何 等 为十？所谓知过去一切法尽无有余；知
wèi lái yī qiè fǎ jìn wú yǒu yú zhī xiàn zài yī qiè fǎ jìn wú yǒu yú
未来一切法尽无有余；知现在一切法尽无有余；
zhī yī qiè yán yǔ fǎ jìn wú yǒu yú zhī yī qiè shì jiān dào jìn wú yǒu yú
知一切言语法尽无有余；知一切世间道尽无有余；

[21] 丽本：一；永乐北藏本及龙藏本：二

zhī yī qiè zhòngshēng xīn jìn wú yǒu yú zhī yī qiè pú sà shàngēnshàng
知一切众生心尽无有余；知一切菩萨善根上、

zhōng xià zhǒngzhǒng fēn wèi jìn wú yǒu yú zhī yī qiè fó yuánmǎn zhì
中、下种种分位尽无有余；知一切佛圆满智

jí zhū shàngēn bù zēng bù jiǎn jìn wú yǒu yú zhī yī qiè fǎ jiē cóng
及诸善根不增不减尽无有余；知一切法皆从

yuán qǐ jìn wú yǒu yú zhī yī qiè shì jiè zhǒng jìn wú yǒu yú zhī yī
缘起尽无有余；知一切世界种尽无有余；知一

qiè fǎ jiè zhōng rú yīn tuó luó wǎng zhū chā bié shì jìn wú yǒu yú shì wéi
切法界中如因陀罗网诸差别事尽无有余。是为

shí
十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng lì hé děng wéi shí
“佛子！诸佛世尊有十种力。何等为十？

suǒ wèi guǎng dà lì zuì shàng lì wú liàng lì dà wēi dé lì
所谓[22]广大力、最上力、无量力、大威德力、

nánhuò lì bú tuì lì jiān gù lì bù kě huài lì yī qiè shì jiān
难获力、不退力、坚固力、不可坏力、一切世间

bù sī yì lì yī qiè zhòngshēng wú néngdòng lì shì wéi shí
不思议力、一切众生无能动力。是为十[23]。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng dà nà luó yán chuáng
“佛子！诸佛世尊有十种大[24]那罗延幢

yǒngjiàn fǎ hé zhě wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó shēn bù kě huài
勇健法。何者为十？所谓一切诸佛身不可坏，

mìng bù kě duàn shì jiān dú yào suǒ bù néngzhòng yī qiè shì jiè shuǐ
命不可断，世间毒药所不能中，一切世界水、

huǒ fēng zāi jiē yú fó shēn bù néngwéi hài yī qiè zhū mó tiān
火、风灾皆于佛身不能为害。一切诸魔、天、

lóng yè chā qián tà pó ē xiū luó jiā lóu luó jǐn nà luó
龙、夜叉、乾闼婆、阿修罗、迦楼罗、紧那罗、

mó hóu luó qié rén fēi rén pí shè shé luó chàděng jìn qí shì
摩睺罗伽、人、非人、毗舍阇、罗刹等，尽其势

lì yù dà jīn gāng rú xū mí shān jí tiě wéishān biàn yú sān qiān dà
力，雨大金刚如须弥山及铁围山，遍于三千大

[22] 丽本：種；永乐北藏本及龙藏本：種力。何等為十？所謂
[23] 丽本：力；永乐北藏本及龙藏本：力。是為十
[24] 丽本：大；永乐北藏本及龙藏本：佛子！諸佛世尊有十種大

qiān shì jiè yī shí jù xià bù néng lìng fó xīn yǒu jīng bù nǎi zhì yī
千世界，一时俱下，不能令佛心有惊怖，乃至一
máo yì bù yáodòng xíng zhù zuò wò chū wú biàn yì fó suǒ
毛亦不摇动，行、住、坐、卧初无变易。佛所
zhù chù sì fāngyuǎn jìn bú lìng qí xià zé bù néng yù jiǎ shǐ bú zhì
住处四方远近，不令其下则不能雨；假使不制
ér cóng yù zhī zhōng bú wéi sǔn ruò yǒuzhòngshēngwéi fó suǒ chí jí
而从雨之，终不为损。若有众生为佛所持及
fó suǒ shǐ shàng bù kě hài kuàng rú lái shēn shì wéizhū fó dì yī
佛所使，尚不可害，况如来身！是为诸佛第一
dà nà luó yánchuángyǒngjiàn fǎ fó zǐ yī qiè zhū fó yǐ yī qiè
大那罗延幢勇健法。佛子！一切诸佛以一切
fǎ jiè zhū shì jiè zhōng xū mí shānwáng jí tiě wéishān dà tiě wéi
法界诸世界中须弥山王，及铁围山、大铁围
shān dà hǎi shān lín gōngdiàn wū zhái zhì yī máokǒng jìn
山、大海、山林、宫殿、屋宅，置一毛孔，尽
wèi lái jié ér zhūzhòngshēng bù jué bù zhī wéichú rú lái shén lì suǒ
未来劫，而诸众生不觉不知，唯除如来神力所
bèi fó zǐ ěr shí zhū fó yú yī máokǒng chí yú ěr suǒ yī qiè shì
被。佛子！尔时，诸佛于一毛孔持于尔所一切世
jiè jìn wèi lái jié huòxíng huòzhù huòzuò huò wò bù shēng
界，尽未来劫，或行、或住、或坐、或卧，不生
yī niàn láo juàn zhī xīn fó zǐ pì rú xū kōng pǔ chí yī qiè biàn fǎ
一念劳倦之心。佛子！譬如虚空普持一切遍法
jiè zhōngsuǒyǒu shì jiè ér wú láo juàn yī qiè zhū fó yú yī máokǒng
界中所有世界而无劳倦，一切诸佛于一毛孔
chí zhū shì jiè yì fù rú shì shì wéizhū fó dì èr dà nà luó yánchuáng
持诸世界亦复如是。是为诸佛第二大那罗延幢
yǒngjiàn fǎ
勇健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó néng yú yī niàn qǐ bù kě shuō bù
“佛子！一切诸佛能于一念起不可说不
kě shuō shì jiè wēichén shù bù yī yī bù guò bù kě shuō bù kě shuō fó
可说世界微尘数步，一一步过不可说不可说佛
chàwēichén shù guó tǔ rú shì ér xíng jīng yī qiè shì jiè wēichén shù
刹微尘数国土，如是而行，经一切世界微尘数
jié fó zǐ jiǎ shǐ yǒu yī dà jīn gāngshān yǔ shàngsuǒ jīng yī qiè
劫。佛子！假使有一大金刚山，与上所经一切

fó chà qí liàngzhèngděng rú shì liàngděng dà jīn gāngshān yǒu bù kě
佛刹其量 正 等。如是量 等大金刚 山，有不可
shuō bù kě shuō fó chàwēichénshù zhū fó néng yǐ rú shì zhūshān zhì
说不可说佛刹微尘数，诸佛能以如是诸山置
yī máokǒng fó shēnmáokǒng yǔ fǎ jiè zhōng yī qiè zhòngshēngmáo
一毛孔。佛身毛孔与法界中一切众 生 毛
kǒngshùděng yī yī máokǒng xī zhì ěr xǔ dà jīn gāngshān chí ěr
孔数等，一一毛孔悉置尔许大金刚 山，持尔
xǔ shānyóuxíng shí fāng rù jìn xū kōng yī qiè shì jiè cóng yú qián jì
许山游行十方，入尽虚空一切世界，从于前际
jìn wèi lái jì yī qiè zhū jié wú yǒu xiū xī fó shēn wú sǔn yì bù láo
尽未来际，一切诸劫无有休息，佛身无损亦不劳
juàn xīn cháng zài dìng wú yǒu sǎnluàn shì wéi zhū fó dì sān dà nà luó
倦，心 常 在定无有散乱。是为诸佛第三大那罗
yánchuángyǒngjiàn fǎ
延 幢 勇健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó yī zuò shí yǐ jié jiā fū zuò jīng
“佛子！一切诸佛一坐食已，结跏趺坐，经
qiánhòu jì bù kě shuō jié rù fó suǒshòu bù sī yì lè qí shēn ān
前后际不可说劫，入佛所受不思议乐，其身安
zhù jì rán bú dòng yì bú fèi shèhuàzhòngshēng shì fó zǐ jiǎ
住，寂然不动，亦不废舍化 众 生 事。佛子！假
shǐ yǒu rén yú biàn xū kōng yī yī shì jiè xī yǐ máoduān cì dì duóliàng
使有人于遍虚空一一世界悉以毛 端 次第度量，
zhū fó néng yú yī máoduānchù jié jiā fū zuò jìn wèi lái jié rú yī
诸佛能于一毛 端 处结跏趺坐，尽未来劫；如一
máoduānchù yī qiè máoduānchù xī yì rú shì fó zǐ jiǎ shǐ shí shí
毛 端 处，一切毛 端 处悉亦如是。佛子！假使十
fāng yī qiè shì jiè suǒyǒuzhòngshēng yī yī zhòngshēng qí shēn dà xiǎo
方一切世界所有 众 生，一一 众 生 其身大小
xī yǔ bù kě shuō fó chàwēichénshù shì jiè liàngděng qīngzhòng yì ěr
悉与不可说佛刹微尘数世界量 等，轻 重 亦尔，
zhū fó néng yǐ ěr suǒzhòngshēng zhì yī zhǐ duān jìn yú hòu jì suǒyǒu
诸佛能以尔所 众 生 置一指 端，尽于后际所有
zhū jié yī qiè zhǐ duān jiē yì rú shì jìn chí ěr xǔ yī qiè zhòngshēng
诸劫；一切指 端 皆亦如是，尽持尔许一切 众 生
rù biàn xū kōng yī yī shì jiè jìn yú fǎ jiè xī shǐ wú yú ér fó
入遍虚空一一世界，尽于法界悉使无余，而佛

shēn xīn céng wú láo juàn shì wéi zhū fó dì sì dà nà luó yán chuáng yǒng
身心曾无劳倦。是为诸佛第四大那罗延 幢 勇
jiàn fǎ
健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó néng yú yī shēn huà xiàn bù kě shuō
“佛子！一切诸佛能于一身化现不可说
bù kě shuō fó chà wēi chén shù tóu yī yī tóu huà xiàn bù kě shuō bù kě
不可说佛刹微尘数头，一一头化现不可说不可
shuō fó chà wēi chén shù shé yī yī shé huà chū bù kě shuō bù kě shuō
说佛刹微尘数舌，一一舌化出不可说不可说
fó chà wēi chén shù chā bié yīn shēng fǎ jiè zhòng shēng mǐ bù jiē
佛刹微尘数差别音声——法界众生靡不皆
wén yī yī yīn shēng yǎn bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén shù xiū
闻，一一音声演不可说不可说佛刹微尘数修
duō luó zàng yī yī xiū duō luó zàng yǎn bù kě shuō bù kě shuō fó chà
多罗藏，一一修多罗藏演不可说不可说佛刹
wēi chén shù fǎ yī yī fǎ yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà wēi chén
微尘数法，一一法有不可说不可说佛刹微尘
shù wén zì jù yì rú shì yǎn shuō jìn bù kě shuō bù kě shuō fó chà
数文字句义；如是演说，尽不可说不可说佛刹
wēi chén shù jié jìn shì jié yǐ fù gèng yǎn shuō jìn bù kě shuō bù
微尘数劫；尽是劫已，复更演说，尽不可说不
kě shuō fó chà wēi chén shù jié rú shì cì dì nǎi zhì jìn yú yī qiè
可说佛刹微尘数劫；如是次第，乃至尽于一切
shì jiè wēi chén shù jìn yī qiè zhòng shēng xīn niàn shù wèi lái jì jié yóu
世界微尘数，尽一切众生心念数。未来际劫犹
kě qióng jìn rú lái huà shēn suǒ zhuàn fǎ lún wú yǒu qióng jìn suǒ wèi
可穷尽，如来化身所转法轮无有穷尽。所谓
zhì huì yǎn shuō fǎ lún duàn zhū yí huò fǎ lún zhào yī qiè fǎ fǎ lún
智慧演说法轮、断诸疑惑法轮、照一切法法轮、
kāi wú ài zàng fǎ lún lìng wú liàng zhòng shēng huān xǐ tiáo fú fǎ lún
开无碍藏法轮、令无量众生欢喜调伏法轮、
kāi shì yī qiè zhū pú sà xíng fǎ lún gāo shēng yuán mǎn dà zhì huì rì
开示一切诸菩萨行法轮、高升[25]圆满大智慧日
fǎ lún pǔ rán zhào shì zhì huì míng dēng fǎ lún biàn cái wú wèi zhǒng
法轮、普然照世智慧明灯法轮、辩才无畏种

[25] 丽本：昇；永乐北藏本及龙藏本：升

zhǒngzhuāngyán fǎ lún rú yī fó shēn yǐ shéntōng lì zhuàn rú shì děng
种 庄 严法轮。如一佛身以神通力转 如是等

chā bié fǎ lún yī qiè shì fǎ wú néngwéi yù rú shì jìn xū kōng
差别法轮，一切世法无能为喻[26]。如是，尽虚空

jiè yī yī máoduān fèn liàng zhī chù yǒu bù kě shuō bù kě shuō fó chà
界一一毛 端 分量之处，有不可说不可说佛刹

wēi chén shù shì jiè yī yī shì jiè zhōngniànniànxiàn bù kě shuō bù kě
微 尘 数世界，一一世界 中 念念现不可说不可

shuō fó chàwēi chén shù huàshēn yī yī huàshēn jiē yì rú shì suǒshuō
说佛刹微 尘 数化 身，一一化 身皆亦如是，所说

yīn shēngwén zì jù yì yī yī chōngmǎn yī qiè fǎ jiè qí zhōng
音 声 文字句义，一一 充 满一切法界，其 中

zhòngshēng jiē dé jiě liǎo ér fó yán yīn wú biàn wú duàn wú yǒu
众 生 皆得解了，而佛言音无变、无 断 、无有

qióng jìn shì wéi zhū fó dì wǔ dà nà luó yánchuángyǒngjiàn fǎ
穷 尽。是为诸佛第五大那罗延 幢 勇 健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó jiē yǐ dé xiàngzhuāngyánxiōng yì
“佛子！一切诸佛皆以德 相 庄 严胸 臆，

yóu ruò jīn gāng bù kě sǔn huài pú tí shù xià jié jiā fū zuò mó wáng
犹若金刚不可损坏，菩提树下结跏趺坐。魔 王

jūn zhòng qí shù wú biān zhǒngzhǒng yì xíngshèn kě bù wèi zhòngshēng
军 众 其数无边，种 种 异形甚可怖畏，众 生

jiàn zhě mǐ bù jīng shè xī fā kuángluànhuò shí zhì sǐ rú shì mó zhòng
见者靡不惊慑，悉发 狂 乱或时致死。如是魔 众

biànmǎn xū kōng rú lái jiàn zhī xīn wú kǒng bù róng sè bú biàn
遍 满虚空，如来见之，心无 恐 怖，容 色不变，

yī máo bú shù bú dòng bú luàn wú suǒ fēn bié lí zhū xǐ nù
一毛不竖，不 动 不乱，无所分别，离诸喜怒，

jì rán qīngjìng zhù fó suǒ zhù jù cí bēi lì zhūgēntiáo fú xīn
寂然清净，住佛所住，具慈悲力，诸根调伏，心

wú suǒ wèi fēi zhū mózhòngsuǒnéngqīngdòng ér néng cuī fú yī qiè
无所畏，非诸魔 众 所能 倾 动而能 摧伏；一切

mó jūn jiē shǐ huí xīn qǐ shǒu guī yī rán hòu fù yǐ sān lún jiàohuà
魔军皆使回心，稽 首归依，然后复以三轮教化，

lìng qí xī fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yì yǒng bú tuì zhuǎn
令其悉发阿耨多罗三 藐 三菩提意 永 不退 转 。

[26] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

shì wéi zhū fó dì liù dà nà luó yán chuáng yǒng jiàn fǎ
是为诸佛第六大那罗延 幢 勇健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó yǒu wú ài yīn qí yīn pǔ biàn shí
“佛子！一切诸佛有无碍音，其音普遍十

fāng shì jiè zhòng shēng wén zhě zì rán tiáo fú bǐ zhū rú lái suǒ chū yīn
方世界，众 生 闻者自然调伏。彼诸如来所出音

shēng xū mí lú děng yī qiè zhū shān bù néng wéi zhàng tiān gōng lóng
声，须弥卢等一切诸山不能为障，天宫、龙

gōng yè chā gōng qián tà pó ē xiū luó jiā lóu luó jǐn nà
宫、夜叉宫，乾闼婆、阿修罗、迦楼罗、紧那

luó mó hóu luó qié rén fēi rén děng yī qiè zhū gōng suǒ bù néng zhàng
罗、摩睺罗伽 人、非人等一切诸宫所不能 障，

yī qiè shì jiè gāo dà yīn shēng yì bù néng zhàng suí suǒ yìng huà yī qiè
一切世界高大音 声 亦不能 障。随所应化，一切

zhòng shēng mǐ bù jiē wén wén zì jù yì xī dé jiě liǎo shì wéi zhū fó
众 生 靡不皆闻，文字句义悉得解了。是为诸佛

dì qī dà nà luó yán chuáng yǒng jiàn fǎ
第七大那罗延 幢 勇健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó xīn wú zhàng ài yú bǎi qiān yì nà
“佛子！一切诸佛心无 障 碍，于百千亿那

yóu tā bù kě shuō bù kě shuō jié héng shàn qīng jìng qù lái xiàn
由他不可说不可说劫，恒 善 清净。去、来、现

zài yī qiè zhū fó tóng yī tǐ xìng wú zhuó wú yì wú wǒ wú wǒ
在一切诸佛同一体性，无浊、无翳，无我、无我

suǒ fēi nèi fēi wài liǎo jìng kōng jì bù shēng wàng xiǎng wú
所，非内、非外，了境空寂，不 生 妄 想；无

suǒ yī wú suǒ zuò bú zhù zhū xiàng yǒng duàn fēn bié běn xìng qīng
所依，无所作，不住诸 相，永 断 分别；本性清

jìng shě lí yī qiè pān yuán yì niàn yú yī qiè fǎ cháng wú wéi zhēng
净，舍离一切攀 缘 忆念，于一切法 常 无违 诤；

zhù yú shí jì lí yù qīng jìng rù zhēn fǎ jiè yǎn shuō wú jìn lí
住于实际，离欲清净，入真法界，演说无尽；离

liàng fēi liàng suǒ yǒu wàng xiǎng jué wéi wú wéi yī qiè yán shuō yú
量、非量所有妄 想，绝为、无为一切言说，于

bù kě shuō wú biān jìng jiè xī yǐ tōng dá wú ài wú jìn zhì huì fāng biàn
不可说无边境界悉已通达；无碍无尽智慧方 便，

chéng jiù shí lì yī qiè gōng dé zhuāng yán qīng jìng yǎn shuō zhǒng zhǒng
成 就十力一切功德 庄 严清净，演说 种 种

wú liàngzhū fǎ jiē yǔ shí xiàng bù xiāngwéi bèi yú zhū fǎ jiè sān shì
无量诸法，皆与实相不相违背；于诸法界三世

zhū fǎ xī děng wú yì jiū jìng zì zài rù yī qiè fǎ zuì shèng zhī
诸法，悉等无异，究竟自在；入一切法最胜之

zàng yī qiè fǎ ménzhèngniàn bú huò ān zhù shí fāng yī qiè fó chà ér
藏，一切法门正念不惑，安住十方一切佛刹而

wú dòngzhuǎn dé bú duàn zhì zhī yī qiè fǎ jiū jìng wú yú jìn zhū
无动转；得不断智，知一切法究竟无余，尽诸

yǒu lòu xīn shàn jiě tuō huì shàn jiě tuō zhù yú shí jì tōng dá
有漏，心善解脱，慧善解脱，住于实际，通达

wú ài xīn chángzhèngdìng yú sān shì fǎ jí yǐ yī qiè zhòngshēng xīn
无碍，心常正定；于三世法及以一切众生心

xíng yī niànliǎo dá jiē wú zhàng ài shì wéizhū fó dì bā dà nà
行，一念了达，皆无障碍。是为诸佛第八大那

luó yánchuángyǒngjiàn fǎ
罗延幢勇健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó tóng yī fǎ shēn jìng jiè wú liàngshēn
“佛子！一切诸佛同一法身、境界无量身、

gōng dé wú biānshēn shì jiān wú jìn shēn sān jiè bù rǎnshēn suí niàn
功德无边身、世间无尽身、三界不染身、随念

shì xiànshēn fēi shí fēi xū píngděngqīng jìngshēn wú lái wú qù wú wéi
示现身、非实非虚平等清净身、无来无去无为

bú huàishēn yī xiàng wú xiàng fǎ zì xìngshēn wú chù wú fāngbiàn yī
不坏身、一相无相法自性身、无处无方遍一

qiè shēn shénbiàn zì zài wú biān sè xiàngshēn zhǒngzhǒng shì xiàn pǔ
切身、神变自在无边色相身、种种示现普

rù yī qiè shēn miào fǎ fāngbiànshēn zhì zàng pǔ zhàoshēn shì fǎ
入一切身、妙法方便身、智藏普照身、示法

píngděngshēn pǔ biàn fǎ jiè shēn wú dòng wú fēn bié fēi yǒu fēi wú
平等身、普遍法界身、无动无分别非有非无

chángqīng jìngshēn fēi fāngbiàn fēi bù fāngbiàn fēi miè fēi bú miè suí suǒ
常清净身、非方便非不方便非灭非不灭随所

yìnghuà yī qiè zhòngshēngzhǒngzhǒng xìn jiě ér shì xiànshēn cóng yī qiè
应化一切众生种种信解而示现身、从一切

gōng dé bǎo suǒ shēngshēn jù yī qiè zhū fó fǎ zhēn rú shēn běnxìng
功德宝所生身、具一切诸佛法真如身、本性

jì jìng wú zhàng ài shēn chéng jiù yī qiè wú ài fǎ shēn biànzhù yī
寂静无障碍身、成就一切无碍法身、遍住一

qiè qīng jìng fǎ jiè shēn fēn xíng pǔ biàn yī qiè shì jiān shēn wú pānyuán
切清净法界身、分形普遍一切世间身、无攀缘

wú tuì zhuǎnyǒng jiě tuō jù yī qiè zhì pǔ liǎo dá shēn shì wéi zhū fó dì
无退转 永解脱具一切智普了达身，是为诸佛第

jiǔ dà nà luó yán chuángyǒng jiàn fǎ
九大那罗延 幢 勇健法。

fó zǐ yī qiè zhū fó děng wù yī qiè zhū rú lái fǎ děng
“佛子！一切诸佛等悟一切诸如来法，等

xiū yī qiè zhū pú sà xíng ruò yuàn ruò zhì qīng jìng píngděng yóu rú
修一切诸菩萨行；若愿若智，清净平等，犹如

dà hǎi xī dé mǎn zú xíng lì zūn shèng wèi céng tuì qiè zhù zhū
大海，悉得满足；行力尊胜，未曾退怯，住诸

sān mèi wú liàng jìng jiè shì yī qiè dào quànshàn jiè è zhì lì dì
三昧无量境界，示一切道，劝善诫恶；智力第

yī yǎn fǎ wú wèi suí yǒu suǒwèn xī néngshàn dá zhì huì shuō fǎ píng
一演法无畏，随有所问悉能善答，智慧说法平

děngqīng jìng shēn yǔ yì xíng xī jiē wú zá zhù fó suǒ zhù zhū
等清净，身、语、意行悉皆无杂，住佛所住诸

fó zhǒngxìng yǐ fó zhì huì ér zuò fó shì zhù yī qiè zhì yǎn wú liàng
佛种性，以佛智慧而作佛事；住一切智，演无量

fǎ wú yǒugēnběn wú yǒubiān jì shéntōng zhì huì bù kě sī yì
法，无有根本，无有边际，神通智慧不可思议，

yī qiè shì jiān wú néng jiě liǎo zhì huì shēn rù jiàn yī qiè fǎ wēimiào
一切世间无能解了；智慧深入，见一切法微妙

guǎng dà wú liàng wú biān sān shì fǎ ménxiánshàntōng dá yī qiè shì
广大无量无边，三世法门咸善通达，一切世

jiè xī néng kāi xiǎo yǐ chū shì zhì yú zhū shì jiān zuò bù kě shuōzhǒng
界悉能开晓；以出世智，于诸世间作不可说种

zhǒng fó shì chéng bú tuì zhì rù zhū fó shù suī yǐ zhèng dé bù
种佛事，成不退智，入诸佛数；虽已证得不

kě yánshuō lí wén zì fǎ ér néng kāi shì zhǒngzhǒngyán cí yǐ pǔ
可言说离文字法，而能开示种种言辞；以普

xián zhì jí zhū shànxíng chéng jiù yī niànxiāngyìngmiào huì yú yī qiè
贤智集诸善行，成就一念相应妙慧，于一切

fǎ xī néng jué liǎo rú xiān suǒ niàn yī qiè zhòngshēng jiē yī zì shèng
法悉能觉了，如先所念一切众生，皆依自乘

ér shī qí fǎ yī qiè zhū fǎ yī qiè shì jiè yī qiè zhòngshēng
而施其法；一切诸法、一切世界、一切众生、

yī qiè sān shì yú fǎ jiè nèi rú shì jìng jiè qí liàng wú biān yǐ wú
一切三世，于法界内，如是境界其量无边，以无
ài zhì xī néng zhī jiàn fó zǐ yī qiè zhū fó yú yī niànqǐng suí suǒ
碍智悉能知见。佛子！一切诸佛于一念顷，随所
yìnghuàchūxīng yú shì zhù qīngjìng tǔ chéngděngzhèng jué xiànshén
应化出兴于世，住清净土，成等正觉，现神
tōng lì kāi wù sān shì yī qiè zhòngshēng xīn yì jí shí bù shī yú shí
通力，开悟三世一切众生心、意及识不失于时。
fó zǐ zhòngshēng wú biān shì jiè wú biān fǎ jiè wú biān sān
佛子！众生无边，世界无边，法界无边，三
shì wú biān zhū fó zuì shèng yì wú yǒubiān xī xiàn yú zhōngchéngděng
世无边，诸佛最胜亦无有边，悉现于中成等
zhèng jué yǐ fó zhì huì fāngbiàn kāi wù wú yǒu xiū xī fó zǐ yī
正觉，以佛智慧方便开悟无有休息。佛子！一
qiè zhū fó yǐ shéntōng lì xiàn zuì miàoshēn zhù wú biānchù dà bēi
切诸佛以神通力，现最妙身，住无边处，大悲
fāngbiàn xīn wú zhàng ài yú yī qiè shí chángwèizhòngshēngyǎnshuō
方便，心无障碍，于一切时常为众生演说
miào fǎ shì wéi zhū fó dì shí dà nà luó yánchuángyǒngjiàn fǎ
妙法。是为诸佛第十大那罗延幢勇健法。

fó zǐ cǐ yī qiè zhū fó dà nà luó yánchuángyǒngjiàn fǎ
“佛子！此一切诸佛大那罗延幢勇健法
wú liàng wú biān bù kě sī yì qù lái xiàn zài yī qiè zhòngshēng
无量无边、不可思议，去、来、现在一切众生
jí yǐ èr shèng bù néng jiě liǎo wéichú rú lái shén lì suǒ jiā
及以二乘不能解了，唯除如来神力所加。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒng jué dìng fǎ hé děngwéi
“佛子！诸佛世尊有十种决定法。何等为
shí suǒwèi yī qiè zhū fó dìngcóngdōushuàishòu jìn xià shēng yī qiè
十？所谓一切诸佛定从兜率寿尽下生；一切
zhū fó dìng shì shòushēng chǔ tāi shí yuè yī qiè zhū fó dìngyàn shì sú
诸佛定示受生，处胎十月；一切诸佛定厌世俗，
yào qiú chū jiā yī qiè zhū fó jué dìngzuò yú pú tí shù xià chéngděng
乐求出家；一切诸佛决定坐于菩提树下成等
zhèng jué wù zhū fó fǎ yī qiè zhū fó dìng yú yī niàn wù yī qiè fǎ
正觉，悟诸佛法；一切诸佛定于一念悟一切法，
yī qiè shì jiè shì xiànshén lì yī qiè zhū fó dìngnéngyìng shí zhuànmiào
一切世界示现神力；一切诸佛定能应时转妙

fǎ lún yī qiè zhū fó dìngnéng suí bǐ suǒ zhòngshàngēn yìng shí shuō fǎ
法轮；一切诸佛定能随彼所种善根，应时说法

ér wèishòu jì yī qiè zhū fó dìngnéngyìng shí wèizuò fó shì yī qiè
而为授记；一切诸佛定能应时为作佛事；一切

zhū fó dìngnéngwèi zhū chéng jiù pú sà ér shòu jì bié yī qiè zhū fó
诸佛定能为诸成就菩萨而授记莂[27]；一切诸佛

dìngnéng yī niàn pǔ dá yī qiè zhòngshēngsuǒwèn shì wéi shí
定能一念普答一切众生所问。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒng sù jí fǎ hé děngwéi
“佛子！诸佛世尊有十种速疾法。何等为

shí suǒwèi yī qiè zhū fó ruòyǒujiànzhě sù dé yuǎn lí yī qiè è
十？所谓一切诸佛若有见者，速得远离一切恶

qù yī qiè zhū fó ruòyǒujiànzhě sù dé yuánmǎnshūshènggōng dé
趣；一切诸佛若有见者，速得圆满殊胜功德；

yī qiè zhū fó ruòyǒujiànzhě sù néngchéng jiù guǎng dà shàngēn yī
一切诸佛若有见者，速能成就广大善根；一

qiè zhū fó ruòyǒujiànzhě sù dé wǎngshēngjìngmiàotiānshàng yī qiè
切诸佛若有见者，速得往生净妙天上；一切

zhū fó ruòyǒujiànzhě sù néngchúduàn yī qiè yí huò yī qiè zhū fó
诸佛若有见者，速能除断一切疑惑；一切诸佛

ruò yǐ fā pú tí xīn ér dé jiànzhě sù dé chéng jiù guǎng dà xìn jiě
若已发菩提心而得见者，速得成就广大信解

yǒng bú tuì zhuǎn néng suí suǒyìngjiàohuàzhòngshēng ruòwèi fā xīn jí
永不退转，能随所应教化众生，若未发心即

néng sù fā ē nòuduōluó sānmiǎosān pú tí xīn yī qiè zhū fó ruòwèi
能速发阿耨多罗三藐三菩提心；一切诸佛若未

rù zhèngwèi ér dé jiànzhě sù rù zhèngwèi yī qiè zhū fó ruòyǒujiàn
入正位而得见者，速入正位；一切诸佛若有见

zhě sù néngqīngjìng shì chū shì jiān yī qiè zhūgēn yī qiè zhū fó ruò
者，速能清净世、出世间一切诸根；一切诸佛若

yǒujiànzhě sù dé chúmiè yī qiè zhàng ài yī qiè zhū fó ruòyǒujiànzhě
有见者，速得除灭一切障碍；一切诸佛若有见者，

sù nénghuò dé wú wèibiàn cái shì wéi shí
速能获得无畏辩才。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒngyīngcháng yì niànqīngjìng
“佛子！诸佛世尊有十种应常忆念清净

[27] 丽本：别；永乐北藏本及龙藏本：莂

fǎ hé děngwéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó guò qù yīn yuán yī qiè
法。何等为十？所谓一切诸佛过去因缘，一切
pú sà yīngcháng yì niàn yī qiè zhū fó qīngjìngshèngxíng yī qiè pú sà
菩萨应常忆念；一切诸佛清净胜行，一切菩萨
yīngcháng yì niàn yī qiè zhū fó mǎn zú zhū dù yī qiè pú sà yīng
应常忆念；一切诸佛满足诸度，一切菩萨应
cháng yì niàn yī qiè zhū fó chéng jiù dà yuàn yī qiè pú sà yīngcháng
常忆念；一切诸佛成就大愿，一切菩萨应常
yì niàn yī qiè zhū fó jī jí shàngēn yī qiè pú sà yīngcháng yì niàn
忆念；一切诸佛积集善根，一切菩萨应常忆念；
yī qiè zhū fó yǐ jù fànhèng yī qiè pú sà yīngcháng yì niàn yī qiè
一切诸佛已具梵行，一切菩萨应常忆念；一切
zhū fó xiànchéngzhèngjué yī qiè pú sà yīngcháng yì niàn yī qiè zhū
诸佛现成正觉，一切菩萨应常忆念；一切诸
fó sè shēn wú liàng yī qiè pú sà yīngcháng yì niàn yī qiè zhū fó shén
佛色身无量，一切菩萨应常忆念；一切诸佛神
tōng wú liàng yī qiè pú sà yīngcháng yì niàn yī qiè zhū fó shí lì wú
通无量，一切菩萨应常忆念；一切诸佛十力无
wèi yī qiè pú sà yīngcháng yì niàn shì wéi shí
畏，一切菩萨应常忆念。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng yī qiè zhì zhù hé děng
“佛子！诸佛世尊有十种一切智住。何等
wéi shí suǒ wèi yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī zhī sān shì yī qiè
为十？所谓一切诸佛于一念中，悉知三[28]世一切
zhòngshēng xīn xīn suǒxíng yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng xī zhī
众生心、心所行；一切诸佛于一念中，悉知
sān shì yī qiè zhòngshēngsuǒ jí zhū yè jí yè guǒbào yī qiè zhū fó
三世一切众生所集诸业及业果报；一切诸佛
yú yī niànzhōng xī zhī yī qiè zhòngshēngsuǒ yí yǐ sānzhǒng lún jiào
于一念中，悉知一切众生所宜，以三种轮教
huàtiáo fú yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng jìn zhī fǎ jiè yī qiè zhòng
化调伏；一切诸佛于一念中，尽知法界一切众
shēngsuǒ yǒu xīn xiàng yú yī qiè chù pǔ xiàn fó xīng lìng qí dé jiàn
生所有心相，于一切处普现佛兴，令其得见，
fāngbiànshèshòu yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng pǔ suí fǎ jiè yī qiè
方便摄受；一切诸佛于一念中，普随法界一切

[28] 丽本：二；永乐北藏本及龙藏本：三

zhòngshēng xīn yào yù jiě shì xiànshuō fǎ lìng qí tiáo fú yī qiè zhū
众 生 心乐欲解，示现说法，令其调伏；一切诸
fó yú yī niànzhōng xī zhī fǎ jiè yī qiè zhòngshēng xīn zhī suǒyào
佛于一念 中，悉知法界一切 众 生 心之所乐，
wèixiànshén lì yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng biàn yī qiè chù suí
为现神力；一切诸佛于一念 中，遍一切处，随
suǒyìnghuà yī qiè zhòngshēng shì xiànchūxīng wèishuō fó shēn bù kě qǔ
所应化一切 众 生 示现出兴，为说佛身不可取
zhuó yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng pǔ zhì fǎ jiè yī qiè chù yī qiè
著；一切诸佛于一念 中，普至法界一切处一切
zhòngshēng bǐ bǐ zhūdào yī qiè zhū fó yú yī niànzhōng suí zhūzhòng
众 生 彼彼诸道；一切诸佛于一念 中，随诸 众
shēngyǒu yì niànzhě zài zài chùchù wú bù wǎngyìng yī qiè zhū fó yú
生 有忆念者，在在处处无不 往 应；一切诸佛于
yī niànzhōng xī zhī yī qiè zhòngshēng jiě yù wèi qí shì xiàn wú liàng
一念 中，悉知一切 众 生 解欲，为其示现无量
sè xiàng shì wéi shí
色 相。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūnyǒu shí zhǒng wú liàng bù kě sī yì
“佛子！诸佛世尊有十 种 无量不可思议
fó sānmèi hé děngwéi shí suǒwèi yī qiè zhū fó héng zài zhèngdìng
佛三昧。何 等为十？所谓一切诸佛 恒 在 正 定，
yú yī niànzhōngbiàn yī qiè chù pǔ wèizhòngshēngguǎngshuōmiào fǎ
于一念 中 遍一切处，普为 众 生 广 说 妙 法；
yī qiè zhū fó héng zài zhèngdìng yú yī niànzhōngbiàn yī qiè chù pǔ
一切诸佛 恒 在 正 定，于一念 中 遍一切处，普
wèizhòngshēngshuō wú wǒ jì yī qiè zhū fó héngzhùzhèngdìng yú yī
为 众 生 说无我际；一切诸佛 恒 住 正 定，于一
niànzhōngbiàn yī qiè chù pǔ rù sān shì yī qiè zhū fó héng zài zhèng
念 中 遍一切处，普入三世；一切诸佛 恒 在 正
dìng yú yī niànzhōngbiàn yī qiè chù pǔ rù shí fāngguǎng dà fó chà
定，于一念 中 遍一切处，普入十方 广 大佛刹；
yī qiè zhū fó héng zài zhèngdìng yú yī niànzhōngbiàn yī qiè chù pǔ
一切诸佛 恒 在 正 定，于一念 中 遍一切处，普
xiàn wú liàngzhǒngzhǒng fó shēn yī qiè zhū fó héng zài zhèngdìng yú
现无量 种 种 佛身；一切诸佛 恒 在 正 定，于
yī niànzhōngbiàn yī qiè chù suí zhūzhòngshēngzhǒngzhǒng xīn jiě xiàn
一念 中 遍一切处，随诸 众 生 种 种 心解现

shēn yǔ yì yī qiè zhū fó héng zài zhèngdìng yú yī niànzhōng
身、语、意；一切诸佛恒在正定，于一念中
biàn yī qiè chù shuō yī qiè fǎ lí yù zhēn jì yī qiè zhū fó héngzhù
遍一切处，说一切法离欲真际；一切诸佛恒住
zhèngdìng yú yī niànzhōngbiàn yī qiè chù yǎnshuō yī qiè yuán qǐ zì
正定，于一念中遍一切处，演说一切缘起自
xìng yī qiè zhū fó héngzhùzhèngdìng yú yī niànzhōngbiàn yī qiè chù
性；一切诸佛恒住正定，于一念中遍一切处，
shì xiàn wú liàng shì chū shì jiānguǎng dà zhuāngyán lìng zhūzhòngshēng
示现无量世、出世间广大庄严，令诸众生
cháng dé jiàn fó yī qiè zhū fó héngzhùzhèngdìng yú yī niànzhōngbiàn
常得见佛；一切诸佛恒住正定，于一念中遍
yī qiè chù lìng zhūzhòngshēng xī dé tōng dá yī qiè fó fǎ wú liàng jiě
一切处，令诸众生悉得通达一切佛法、无量解
tuō jiū jìngdào yú wú shàng bǐ àn shì wéi shí
脱，究竟到于无上彼岸。是为十。

fó zǐ zhū fó shì zūn yǒu shí zhǒng wú ài jiě tuō hé děng
“佛子！诸佛世尊有十种无碍解脱。何等
wéi shí suǒwèi yī qiè zhū fó néng yú yī chénxiàn bù kě shuō bù kě
为十？所谓一切诸佛能于一尘现不可说不可
shuōzhū fó chūxīng yú shì yī qiè zhū fó néng yú yī chénxiàn bù kě
说诸佛出兴于世；一切诸佛能于一尘现不可
shuō bù kě shuōzhū fó zhuànjìng fǎ lún yī qiè zhū fó néng yú yī chén
说不可说诸佛转净法轮；一切诸佛能于一尘
xiàn bù kě shuō bù kě shuōzhòngshēngshòuhuàtiáo fú yī qiè zhū fó
现不可说不可说众生受化调伏；一切诸佛
néng yú yī chénxiàn bù kě shuō bù kě shuōzhū fó guó tǔ yī qiè zhū
能于一尘现不可说不可说诸佛国土；一切诸
fó néng yú yī chénxiàn bù kě shuō bù kě shuō pú sà shòu jì yī qiè
佛能于一尘现不可说不可说菩萨授记；一切
zhū fó néng yú yī chénxiàn qù lái jīn yī qiè zhū fó yī qiè zhū
诸佛能于一尘现去、来、今一切诸佛；一切诸
fó néng yú yī chénxiàn qù lái jīn zhū shì jiè zhǒng yī qiè zhū fó
佛能于一尘现去、来、今诸世界种；一切诸佛
néng yú yī chénxiàn qù lái jīn yī qiè shéntōng yī qiè zhū fó néng
能于一尘现去、来、今一切神通；一切诸佛能
yú yī chénxiàn qù lái jīn yī qiè zhòngshēng yī qiè zhū fó néng
于一尘现去、来、今一切众生；一切诸佛能

yú yī chénxiàn qù lái jīn yī qiè fó shì shì wéi shí
于一尘现去、来、今一切佛事。是为十。”

大方广佛华严经卷第四十七

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

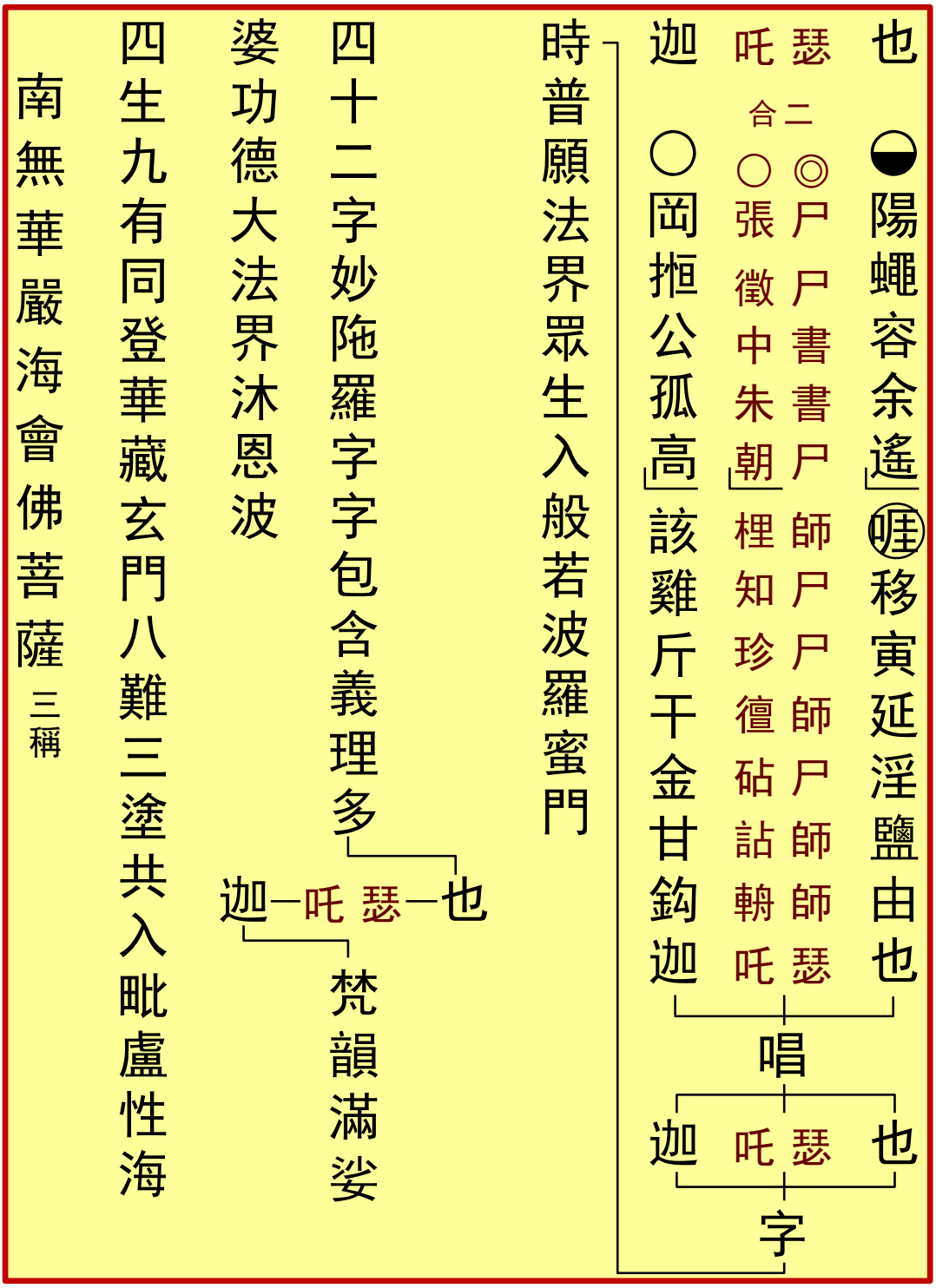

yao yang yeng yong yu yao yai yi yin yan yin yan you yao

13. 也 陽 蠅 容 余 遙 㗾 移 寅 延 淫 鹽 由 也

changyao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 也字时. 普 愿 法界 众 生. 入般若波罗蜜

mén

门.

shezhao shi zhang shi zheng shu zhong shu zhu shi
14. 瑟吒（二合） 尸張.尸徵.書中.書朱.尸

zhao shi zhai shi zhi shi zhin shi zhan shi zhin shi zhan shi zhou she
朝.師棌.尸知.尸珍.師澶.尸砧.師詀.師輈.瑟

zhao chàngshezhao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
吒 唱瑟吒字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

gao gang geng gong gu gao gai gi gin gan gin gan gou gao
15. 迦 岡 揜 公 孤高該雞斤干金甘鉤迦

chànggao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱迦字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜

mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō yao she
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 也. 瑟

zhao gao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
吒. 迦. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì sì shí bā

大方广佛华严经卷第四十八

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

rú lái shí shēnxiàng hǎi pǐn dì sān shí sì

如来十身相海品第三十四

ěr shí pǔ xián pú sà mó hē sà gàozhū pú sà yán fó zǐ

尔时，普贤菩萨摩诃萨告诸菩萨言：“佛子！

jīn dāngwèi rǔ yǎnshuō rú lái suǒyǒuxiàng hǎi

今当为汝演说如来所有相海。

fó zǐ rú lái dǐngshàngyǒusān shí èr bǎozhuāngyán dà

“佛子！如来顶上有三十二宝庄严大

rénxiàng qí zhōngyǒu dà rénxiàng míngguāngzhào yī qiè fāng pǔ fàng

人相。其中有大人相，名光照一切方普放

wú liàng dà guāngmíngwǎng yī qiè miàobǎo yǐ wéizhuāngyán bǎo fà

无量大光明网，一切妙宝以为庄严，宝发

zhōubiàn róuruǎn mì zhì yī yī xiánfàngmó ní bǎoguāng chōngmǎn

周遍，柔软密致，一一咸放摩尼宝光，充满

yī qiè wú biān shì jiè xī xiàn fó shēn sè xiàngyuánmǎn shì wéi yī

一切无边世界，悉现佛身色相圆满，是为一。

cì yǒu dà rénxiàng míng fó yǎnguāngmíngyún yǐ mó ní wángzhǒng

次有大人相，名佛眼光明云，以摩尼王种

zhǒngzhuāngyánchū jīn sè guāng rú méijiānháoxiàngsuǒfàngguāngmíng

种庄严出金色光，如眉间毫相所放光明，

qí guāng pǔ zhào yī qiè shì jiè shì wéi èr cì yǒu dà rénxiàng míng

其光普照一切世界，是为二。次有大人相，名

chōngmǎn fǎ jiè yún shàngmiàobǎo lún yǐ wéizhuāngyán fàng yú rú

充满法界云，上妙宝轮以为庄严，放于如

lái fú zhì dēngmíng pǔ zhào shí fāng yī qiè fǎ jiè zhū shì jiè hǎi yú

来福智灯明，普照十方一切法界诸世界海，于

zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó jí zhū pú sà shì wéisān cì yǒu dà rén

中普现一切诸佛及诸菩萨，是为三。次有大人

xiàng míng shì xiàn pǔ zhàoyún zhēn jīn mó ní zhǒngzhǒngzhuāngyán

相，名示现普照云，真金摩尼种种庄严，

qí zhū miào bǎo xián fàng guāng míng zhào bù sī yì zhū fó guó tǔ yī
其诸妙宝咸放光明，照不思议诸佛国土，一
qiè zhū fó yú zhōng chū xiàn shì wéi sì cì yǒu dà rén xiàng míng fàng
切诸佛于中出现，是为四。次有大人相，名放
bǎo guāng míng yún mó ní bǎo wáng qīng jìng zhuāng yán pí liú lí bǎo
宝光明云，摩尼宝王清净庄严，毗琉璃宝
yǐ wéi huā ruǐ guāng zhào shí fāng yī qiè fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn zhǒng
以为华蘂，光照十方一切法界，于中普现种
zhǒng shén biàn zàn tàn rú lái wǎng xī suǒ xíng zhì huì gōng dé shì wéi
种神变，赞叹如来往昔所行智慧功德，是为
wǔ cì yǒu dà rén xiàng míng shì xiàn rú lái biàn fǎ jiè dà zì zài yún
五。次有大人相，名示现如来遍法界大自在云，
pú sà shén biàn bǎo yàn mó ní yǐ wéi qí guān jù rú lái lì jué wù
菩萨神变宝焰摩尼以为其冠，具如来力觉悟
yī qiè bǎo yàn guāng lún yǐ wéi qí mán qí guāng pǔ zhào shí fāng shì jiè
一切宝焰光轮以为其鬘，其光普照十方世界，
yú zhōng shì xiàn yī qiè rú lái zuò yú dào chǎng yī qiè zhì yún chōng
于中示现一切如来坐于道场，一切智云充
mǎn xū kōng wú liàng fǎ jiè shì wéi liù cì yǒu dà rén xiàng míng rú
满虚空无量法界，是为六。次有大人相，名如
lái pǔ dēng yún yǐ néng zhèn dòng fǎ jiè guó tǔ dà zì zài bǎo hǎi ér
来普灯云，以能震动法界国土大自在宝海而
wéi zhuāng yán fàng jìng guāng míng chōng mǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn shí
为庄严，放净光明充满法界，于中普现十
fāng zhū pú sà gōng dé hǎi guò xiàn wèi lái fó zhì huì chuáng hǎi shì wéi
方诸菩萨功德海、过现未来佛智慧幢海，是为
qī cì yǒu dà rén xiàng míng pǔ zhào zhū fó guǎng dà yún yīn tuó luó
七。次有大人相，名普照诸佛广大云，因陀罗
bǎo rú yì wáng bǎo mó ní wáng bǎo yǐ wéi zhuāng yán cháng fàng
宝、如意王宝、摩尼王宝以为庄严，常放
pú sà yàn dēng guāng míng pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè yú zhōng xiǎn
菩萨焰灯光明，普照十方一切世界，于中显
xiàn yī qiè zhū fó zhòng sè xiàng hǎi dà yīn shēng hǎi qīng jìng lì hǎi
现一切诸佛众色相海、大音声海、清净力海，
shì wéi bā cì yǒu dà rén xiàng míng yuán mǎn guāng míng yún shàng miào
是为八。次有大人相，名圆满光明云，上妙
liú lí mó ní wáng zhǒng zhǒng bǎo huā yǐ wéi zhuāng yán yī qiè zhòng
琉璃摩尼王种种宝华以为庄严，一切众

bǎo shū dà yànwǎng chōngmǎn shí fāng yī qiè shì jiè yī qiè zhòngshēng
宝舒大焰网 充 满十方，一切世界一切 众 生

xī jiàn rú lái xiànzuò qí qián zàn tàn zhū fó jí zhū pú sà fǎ shēngōng
悉见如来现坐其前，赞叹诸佛及诸菩萨法身 功

dé lìng rù rú lái qīngjìng jìng jiè shì wéi jiǔ cì yǒu dà rén xiàng
德，令入如来清净境界，是为九。次有大人 相，

míng pǔ zhào yī qiè pú sà xíngzàngguāngmíngyún zhòngbǎomiàohuā yǐ
名普照一切菩萨行藏 光 明云， 众 宝 妙 华以

wéizhuāngyán bǎoguāng pǔ zhào wú liàng shì jiè bǎoyàn pǔ fù yī qiè
为 庄 严，宝 光 普 照无量世界，宝焰普覆一切

guó tǔ shí fāng fǎ jiè tōng dá wú ài zhèndòng fó yīn xuānchàng fǎ
国土，十方法界通达无碍， 震 动佛音宣 畅 法

hǎi shì wéi shí cì yǒu dà rén xiàng míng pǔ guāngzhàoyàoyún pí
海，是为十。次有大人 相，名普 光 照耀云，毗

liú lí yīn tuó luó jīn gāng mó ní bǎo yǐ wéizhuāngyán liú lí bǎo
琉璃、因陀罗、金刚摩尼宝以为 庄 严，琉璃宝

guāng sè xiàngmíngchè pǔ zhào yī qiè zhū shì jiè hǎi chūmiào yīn shēng
光 色 相 明彻，普照一切诸世界海，出妙 音 声

chōngmǎn fǎ jiè rú shì jiē cóng zhū fó zhì huì dà gōng dé hǎi zhī suǒ
充 满法界， 如是皆 从 诸佛智慧大 功 德海之所

huàxiàn shì wéi shí yī cì yǒu dà rén xiàng míngzhèng jué yún yǐ
化现，是为十一。次有大人 相， 名 正 觉云，以

zá bǎohuā ér wéizhuāngyán qí zhū bǎohuā xī fàngguāngmíng jiē yǒu
杂宝华而为 庄 严，其诸宝华悉放 光 明，皆有

rú lái zuò yú dàochǎng chōngmǎn yī qiè wú biān shì jiè lìng zhū shì
如来坐于道 场， 充 满一切无边世界，令诸世

jiè pǔ dé qīngjìng yǒngduàn yī qiè wàngxiǎng fēn bié shì wéi shí èr
界普得清净，永 断一切 妄 想 分别，是为十二。

cì yǒu dà rén xiàng míngguāngmíngzhàoyào yún yǐ bǎoyànzàng hǎi xīn
次有大人 相，名 光 明 照耀[29]云，以宝焰藏海心

wáng mó ní ér wéizhuāngyán fàng dà guāngmíng guāngzhōngxiǎnxiàn
王 摩尼而为 庄 严， 放大 光 明， 光 中 显现

wú liàng pú sà jí zhū pú sà suǒ xíng zhī xíng yī qiè rú lái zhì shēn fǎ
无量菩萨及诸菩萨所行之行，一切如来智身、法

shēn zhū sè xiàng hǎi chōngmǎn fǎ jiè shì wéi shí sān cì yǒu dà rén
身、诸色 相海 充 满法界，是为十三。次有大人

[29] 丽本：曜；永乐北藏本及龙藏本：耀

xiàng míngzhuāngyán pǔ zhàoyún yǐ jīn gānghuā pí liú lí bǎo ér
相，名庄严普照云，以金刚华、毗琉璃宝而
wéizhuāngyán fàng dà guāngmíng guāngzhōngyǒu dà bǎoliánhuāzuò
为庄严，放大光明，光中有大宝莲华座，
jù zú zhuāngyán mí fù fǎ jiè zì rányǎnshuō sì pú sà xíng qí
具足庄严，弥覆法界，自然演说四菩萨行，其
yīn pǔ biànzhū fǎ jiè hǎi shì wéi shí sì cì yǒu dà rénxiàng míng
音普遍诸法界海，是为十四。次有大人相，名
xiàn fó sānmèi hǎi xíngyún yú yī niànzhōng shì xiàn rú lái wú liàngzhuāng
现佛三昧海行云，于一念中示现如来无量庄
yán pǔ biànzhuāngyán yī qiè fǎ jiè bù sī yì shì jiè hǎi shì wéi shí
严，普遍庄严一切法界不思议世界海，是为十
wǔ cì yǒu dà rénxiàng míngbiànhuà hǎi pǔ zhàoyún miàobǎoliánhuā
五。次有大人相，名变化海普照云，妙宝莲华
rú xū mí shān yǐ wéizhuāngyán zhòngbǎoguāngmíngcóng fó yuànshēng
如须弥山以为庄严，众宝光明从佛愿生，
xiànzhūbiànhuà wú yǒuqióng jìn shì wéi shí liù cì yǒu dà rénxiàng
现诸变化无有穷尽，是为十六。次有大人相，
míng yī qiè rú lái jiě tuō yún qīngjìngmiàobǎo yǐ wéizhuāngyán fàng
名一切如来解脱云，清净妙宝以为庄严，放
dà guāngmíngzhuāngyán yī qiè fó shī zǐ zuò shì xiàn yī qiè zhū fó sè
大光明庄严一切佛师子座，示现一切诸佛色
xiàng jí wú liàng fó fǎ zhū fó chà hǎi shì wéi shí qī cì yǒu dà rén
像及无量佛法诸佛刹海，是为十七。次有大人
xiàng míng zì zài fāngbiàn pǔ zhàoyún pí liú lí huā zhēn jīn liánhuā
相，名自在方便普照云，毗琉璃华、真金莲华、
mó ní wángdēng miào fǎ yànyún yǐ wéizhuāngyán fàng yī qiè zhū fó
摩尼王灯、妙法焰云以为庄严，放一切诸佛
bǎoyàn mì yún qīngjìng guāngmíngchōngmǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn
宝焰密云，清净光明充满法界，于中普现
yī qiè miàohǎozhuāngyán zhī jù shì wéi shí bā cì yǒu dà rénxiàng
一切妙好庄严之具，是为十八。次有大人相，
míng jué fó zhǒngxìngyún wú liàngbǎoguāng yǐ wéizhuāngyán jù zú
名觉佛种性云，无量宝光以为庄严，具足
qiān lún nèi wàiqīngjìng cóng yú wǎng xī shàngēnsuǒshēng qí guāng
千轮，内外清净，从于往昔善根所生，其光
biànzhào shí fāng shì jiè fā míng zhì rì xuān bù fǎ hǎi shì wéi shí
遍照十方世界，发明智日，宣布法海，是为十

jiǔ cì yǒu dà rén xiàng míngxiàn yī qiè rú lái xiàng zì zài yún zhòng
九。次有大人相，名现一切如来相自在云，众
bǎoyīng luò liú lí bǎohuā yǐ wéizhuāngyán shū dà bǎoyàn chōngmǎn
宝璎珞、琉璃宝华以为庄严，舒大宝焰充满
fǎ jiè yú zhōng pǔ xiànděng yī qiè fó chà wēichén shù qù lái xiàn
法界，于中普现等一切佛刹微尘数去、来、现
zài wú liàng zhū fó rú shī zǐ wángyǒngměng wú wèi sè xiàng zhì
在无量诸佛，如师子王勇猛无畏，色相、智
huì jiē xī jù zú shì wéi èr shí cì yǒu dà rén xiàng míngbiànzhào
慧皆悉具足，是为二十。次有大人相，名遍照
yī qiè fǎ jiè yún rú lái bǎoxiàngqīng jìng zhuāngyán fàng dà guāngmíng
一切法界云，如来宝相清净庄严，放大光明
pǔ zhào fǎ jiè xiǎnxiàn yī qiè wú liàng wú biān zhū fó pú sà zhì huì
普照法界，显现一切无量无边诸佛菩萨智慧
miàozàng shì wéi èr shí yī cì yǒu dà rén xiàng míng pí lú zhēnuó
妙藏，是为二十一。次有大人相，名毗卢遮那
rú lái xiàngyún shàngmiàobǎohuā jí pí liú lí qīng jìng miàoyuè yǐ wéi
如来相云，上妙宝华及毗琉璃清净妙月以为
zhuāngyán xī fàng wú liàng bǎi qiānwàn yì mó ní bǎoguāng chōngmǎn
庄严，悉放无量百千万亿摩尼宝光，充满
yī qiè xū kōng fǎ jiè yú zhōng shì xiàn wú liàng fó chà jiē yǒu rú lái
一切虚空法界，于中示现无量佛刹，皆有如来
jié jiā fū zuò shì wéi èr shí èr cì yǒu dà rén xiàng míng pǔ zhào
结跏趺坐，是为二十二。次有大人相，名普照
yī qiè fó guāngmíngyún zhòngbǎomiàodēng yǐ wéizhuāngyán fàngjìng
一切佛光明云，众宝妙灯以为庄严，放净
guāngmíngbiànzhào shí fāng yī qiè shì jiè xī xiànzhū fó zhuàn yú fǎ
光明遍照十方一切世界，悉现诸佛转于法
lún shì wéi èr shí sān cì yǒu dà rén xiàng míng pǔ xiàn yī qiè zhuāng
轮，是为二十三。次有大人相，名普现一切庄
yányún zhǒngzhǒngbǎoyàn yǐ wéizhuāngyán fàngjìng guāngmíngchōng
严云，种种宝焰以为庄严，放净光明充
mǎn fǎ jiè niànniànchángxiàn bù kě shuō bù kě shuō yī qiè zhū fó yǔ
满法界，念念常现不可说不可说一切诸佛与
zhū pú sà zuò yú dàochǎng shì wéi èr shí sì cì yǒu dà rén xiàng
诸菩萨坐于道场，是为二十四。次有大人相，
míngchū yī qiè fǎ jiè yīn shēngyún mó ní bǎo hǎi shàngmiàozhān tán
名出一切法界音声云，摩尼宝海、上妙栴檀

yǐ wéizhuāngyán shū dà yànwǎngchōngmǎn fǎ jiè qí zhōng pǔ yǎn
以为 庄 严，舒大焰网 充 满法界，其 中 普演
wēimiào yīn shēng shì zhūzhòngshēng yī qiè yè hǎi shì wéi èr shí wǔ
微妙音 声，示诸 众 生 一切业海，是为二十五。
cì yǒu dà rénxiàng míng pǔ zhàozhū fó biànhuà lún yún rú lái jìngyǎn
次有大人相，名普照诸佛变化轮云，如来净眼
yǐ wéizhuāngyán guāngzhào shí fāng yī qiè shì jiè yú zhōng pǔ xiàn
以为 庄 严， 光 照十方一切世界，于 中 普现
qù lái jīn fó suǒyǒu yī qiè zhuāngyán zhī jù fù chūmiào yīn yǎn
去、来、今佛所有一切 庄 严之具，复出妙音演
bù sī yì guǎng dà fǎ hǎi shì wéi èr shí liù cì yǒu dà rénxiàng
不思议 广 大法海，是为二十六。次有大人相，
míngguāngzhào fó hǎi yún qí guāng pǔ zhào yī qiè shì jiè jìn yú fǎ
名 光 照佛海云，其 光 普照一切世界，尽于法
jiè wú suǒzhàng ài xī yǒu rú lái jié jiā fū zuò shì wéi èr shí qī
界无所 障 碍，悉有如来结跏趺坐，是为二十七。
cì yǒu dà rénxiàng míngbǎodēngyún fàng yú rú lái guǎng dà guāng
次有大人相， 名宝灯云， 放于如来 广 大 光
míng pǔ zhào shí fāng yī qiè fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó jí
明，普照十方一切法界，于 中 普现一切诸佛及
zhū pú sà bù kě sī yì zhūzhòngshēng hǎi shì wéi èr shí bā cì yǒu
诸菩萨不可思议诸 众 生 海，是为二十八。次有
dà rénxiàng míng fǎ jiè wú chā bié yún fàng yú rú lái dà zhì guāng
大人相， 名法界无差别云， 放于如来大智 光
míng pǔ zhào shí fāngzhū fó guó tǔ yī qiè pú sà dàochǎngzhòng huì
明，普照十方诸佛国土、一切菩萨道 场 众 会
wú liàng fǎ hǎi yú zhōng pǔ xiànzhǒngzhǒngshéntōng fù chūmiào yīn
无量法海，于 中 普现 种 种 神通，复出妙音，
suí zhūzhòngshēng xīn zhī suǒyàoyǎnshuō pǔ xián pú sà hèngyuàn lìng qí
随诸 众 生 心之所乐演说普贤菩萨行 愿，令其
huí xiàng shì wéi èr shí jiǔ cì yǒu dà rénxiàng míng ān zhù yī qiè
回 向，是为二十九。次有大人相， 名安住一切
shì jiè hǎi pǔ zhàoyún fàngbǎoguāngmíngchōngmǎn yī qiè xū kōng fǎ
世界海普照云， 放宝 光 明 充 满一切虚空法
jiè yú zhōng pǔ xiànjìngmiàodàochǎng jí fó pú sà zhuāngyánshēn
界，于 中 普现净妙道 场 及佛菩萨 庄 严身
xiàng lìng qí jiànzhě dé wú suǒjiàn shì wéisān shí cì yǒu dà rénxiàng
相，令其见者得无所见，是为三十。次有大人相，

míng yī qiè bǎoqīng jìng guāngyàn yún fàng yú wú liàng zhū fó pú sà mó
名一切宝清净光焰云，放于无量诸佛菩萨摩
ní miào bǎoqīng jìng guāngmíng pǔ zhào shí fāng yī qiè fǎ jiè yú zhōng
尼妙宝清净光明，普照十方一切法界，于中
pǔ xiàn zhū pú sà hǎi mò bú jù zú rú lái shén lì chángyóu shí fāng
普现诸菩萨海，莫不具足如来神力，常游十方
jìn xū kōng jiè yī qiè chàwǎng shì wéi sān shí yī cì yǒu dà rén xiàng
尽虚空界一切刹网，是为三十一。次有大人相，
míng pǔ zhào yī qiè fǎ jiè zhuāngyán yún zuì chǔ yú zhōng jiàn cì lóng
名普照一切法界庄严云，最处于中，渐次隆
qǐ yán fú tán jīn yīn tuó luó wǎng yǐ wéizhuāngyán fàng jìng guāng
起，阎浮檀金、因陀罗网以为庄严，放净光
yún chōngmǎn fǎ jiè niànniànchángxiàn yī qiè shì jiè zhū fó pú sà dào
云充满法界，念念常现一切世界诸佛菩萨道
chǎngzhòng huì shì wéi sān shí èr fó zǐ rú lái dǐngshàngyǒu rú
场众会，是为三十二。佛子！如来顶上有如
shì sān shí èr zhǒng dà rén xiàng yǐ wéiyánhǎo
是三十二种大人相以为严好。

fó zǐ rú lái méijiānyǒu dà rén xiàng míngbiàn fǎ jiè
“佛子！如来眉间有大人相，名遍法界
guāngmíngyún mó ní bǎohuā yǐ wéizhuāngyán fàng dà guāngmíng
光明云，摩尼宝华以为庄严，放大光明，
jù zhòngbǎo sè yóu rú rì yuèdòngchèqīng jìng qí guāng pǔ zhào shí
具众宝色，犹如日月洞彻清净，其光普照十
fāngguó tǔ yú zhōngxiǎnxiàn yī qiè fó shēn fù chūmiào yīn xuānchàng
方国土，于中显现一切佛身，复出妙音宣畅
fǎ hǎi shì wéi sān shí sān rú lái yǎnyǒu dà rén xiàng míng zì zài
法海，是为三十三。如来眼有大人相，名自在
pǔ jiànyún yǐ zhòngmiàobǎo ér wéizhuāngyán mó ní bǎoguāngqīng
普见云，以众妙宝而为庄严，摩尼宝光清
jìng yìngchè pǔ jiàn yī qiè jiē wú zhàng ài shì wéi sān shí sì rú
净映彻，普见一切皆无障碍，是为三十四。如
lái bí yǒu dà rén xiàng míng yī qiè shéntōng zhì huì yún qīngjìng miàobǎo
来鼻有大人相，名一切神通智慧云，清净妙宝
yǐ wéizhuāngyán zhòngbǎo sè guāng mí fù qí shàng yú zhōngchūxiàn
以为庄严，众宝色光弥覆其上，于中出现
wú liànghuà fó zuòbǎoliánhuā wǎngzhū shì jiè wèi yī qiè pú sà yī
无量化佛坐宝莲华，往诸世界为一切菩萨、一

qiè zhòngshēngyǎn bù sī yì zhū fó fǎ hǎi shì wéi sān shí wǔ rú lái
切 众 生 演不思议诸佛法海，是为三十五。如来
shé yǒu dà rén xiàng míng shì xiàn yīn shēngyǐngxiàngyún zhòng sè miào
舌有大人相，名示现音声影像云，众色妙
bǎo yǐ wéizhuāngyán sù shì shàngēn zhī suǒ chéng jiù qí shéguǎng
宝以为庄严，宿世善根之所成就，其舌广
chángbiàn fù yī qiè zhū shì jiè hǎi rú lái ruòhuò xī yí wēixiào bì
长遍覆一切诸世界海，如来若或熙怡微笑，必
fàng yī qiè mó ní bǎoguāng qí guāng pǔ zhào shí fāng fǎ jiè néng lìng
放一切摩尼宝光，其光普照十方法界，能令
yī qiè xīn dé qīngliáng qù lái xiàn zài suǒ yǒu zhū fó jiē yú guāng
一切心得清凉，去、来、现在所有诸佛皆于光
zhōngbǐng rán xiǎnxiàn xī yǎnguǎng dà wēimiào zhī yīn biàn yī qiè chà
中炳然显现，悉演广大微妙之音，遍一切刹，
zhù wú liàng jié shì wéi sān shí liù rú lái shé fù yǒu dà rén xiàng míng
住无量劫，是为三十六。如来舌复有大人相，名
fǎ jiè yún qí zhǎng ān píng zhòngbǎowéiyán fàngmiàobǎoguāng sè
法界云，其掌安平，众宝为严，放妙宝光色
xiàngyuánmǎn yóu rú méijiān suǒ fàngguāngmíng qí guāng pǔ zhào yī
相圆满，犹如眉间所放光明，其光普照一
qiè fó chà wéi chén suǒ chéng wú yǒu zì xìng guāngzhōng fù xiàn wú
切佛刹，唯尘所成，无有自性，光中复现无
liàngzhū fó xián fā miào yīn shuō yī qiè fǎ shì wéi sān shí qī rú
量诸佛，咸发妙音说一切法，是为三十七。如
lái shé duānyǒu dà rén xiàng míngzhào fǎ jiè guāngmíngyún rú yì bǎo
来舌端有大人相，名照法界光明云，如意宝
wáng yǐ wéizhuāngyán zì rán héngchū jīn sè bǎoyàn yú zhōngyǐngxiàn
王以为庄严，自然恒出金色宝焰，于中影现
yī qiè fó hǎi fù zhènmiào yīn chōngmǎn yī qiè wú biān shì jiè yī
一切佛海，复震妙音充满一切无边世界，一
yī yīn zhōng jù yī qiè yīn xī yǎnmiào fǎ tīngzhě xīn yuè jīng wú
一音中具一切音，悉演妙法，听者心悦，经无
liàng jié wán wèi bú wàng shì wéi sān shí bā rú lái shé duān fù yǒu dà
量劫玩味不忘，是为三十八。如来舌端复有大
rén xiàng míngzhàoyào fǎ jiè yún mó ní bǎowáng yǐ wéiyán shì yǎn
人相，名照耀法界云，摩尼宝王以为严饰，演
zhòng sè xiàngwēimiàoguāngmíng chōngmǎn shí fāng wú liàngguó tǔ jìn
众色相微妙光明，充满十方无量国土，尽

yú fǎ jiè mǐ bù qīngjìng yú zhōng xī yǒu wú liàngzhū fó jí zhū pú sà
于法界靡不清净，于 中 悉有无量诸佛及诸菩萨

gè tǔ miào yīn zhǒngzhǒng kāi shì yī qiè pú sà xiànqián tīngshòu shì
各吐妙音种 种开示，一切菩萨现前听受，是

wéi sān shí jiǔ rú lái kǒushàng è yǒu dà rén xiàng míng shì xiàn bù sī
为三十九。如来口 上 齶有大人 相，名 示现不思

yì fǎ jiè yún yīn tuó luó bǎo pí liú lí bǎo yǐ wéizhuāngyán fàng
议法界云，因陀罗宝、毗琉璃宝以为 庄 严，放

xiāngdēngyànqīngjìng guāngyún chōngmǎn shí fāng yī qiè fǎ jiè shì
香 灯焰清净 光 云， 充 满十方一切法界，示

xiànzhǒngzhǒngshéntōngfāngbiàn pǔ yú yī qiè zhū shì jiè hǎi kāi yǎn
现 种 种 神通方便，普于一切诸世界海开演

shènshēn bù sī yì fǎ shì wéi sì shí rú lái kǒuyòu fǔ xià yá yǒu dà
甚 深不思议法，是为四十。如来口右辅下牙有大

rén xiàng míng fó yá yún zhòngbǎo mó ní wàn[30] zì xiàng lún yǐ wéi
人 相， 名 佛牙云， 众 宝摩尼卍字 相 轮以为

zhuāngyán fàng dà guāngmíng pǔ zhào fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn yī qiè
庄 严，放大 光 明普照法界，于 中 普现一切

fó shēn zhōu liú shí fāng kāi wù qúnshēng shì wéi sì shí yī rú lái
佛身，周流十方开悟群 生，是为四十一。如来

kǒuyòu fǔ shàng yá yǒu dà rén xiàng míngbǎoyàn mí lú zàngyún mó ní
口右辅 上 牙有大人 相，名 宝焰弥卢藏云，摩尼

bǎozàng yǐ wéizhuāngyán fàng jīn gāngxiāngyànqīngjìng guāngmíng yī
宝藏以为 庄 严，放金刚 香 焰清净 光 明，一

yī guāngmíngchōngmǎn fǎ jiè shì xiàn yī qiè zhū fó shén lì fù xiàn
一 光 明 充 满法界，示现一切诸佛神力，复现

yī qiè shí fāng shì jiè jìngmiàodàochǎng shì wéi sì shí èr rú lái kǒu
一切十方世界净妙道 场，是为四十二。如来口

zuǒ fǔ xià yá yǒu dà rén xiàng míngbǎodēng pǔ zhàoyún yī qiè miào
左辅下牙有大人 相， 名 宝灯普照云，一切妙

bǎo shū huā fā xiāng yǐ wéizhuāngyán fàngdēngyànyúnqīngjìng guāngmíng
宝舒华发 香 以为 庄 严，放灯焰云清净 光 明，

chōngmǎn yī qiè zhū shì jiè hǎi yú zhōngxiǎnxiàn yī qiè zhū fó zuò lián
充 满一切诸世界海，于 中 显现一切诸佛坐莲

huāzàng shī zǐ zhī zuò zhū pú sà zhòngsuǒgòngwéirào shì wéi sì shí
华藏师子之座，诸菩萨 众 所共围绕，是为四十

[30] 丽本：卐；永乐北藏本及龙藏本：卍

sān rú lái kǒu zuǒ fǔ shàng yá yǒu dà rén xiàng míngzhàoxiàn rú lái yún
三。如来口左辅上牙有大人相，名照现如来云，

qīng jìng guāngmíng yán fú tán jīn bǎowǎng bǎohuā yǐ wéizhuāngyán
清净光明、阎浮檀金、宝网、宝华以为庄严，

fàng dà yàn lún chōngmǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó yǐ
放大焰轮充满法界，于中普现一切诸佛，以

shéntōng lì yú xū kōngzhōng liú bù fǎ rǔ fǎ dēng fǎ bǎo jiào
神通力于虚空中流布法乳、法灯、法宝，教

huà yī qiè zhū pú sà zhòng shì wéi sì shí sì rú lái chǐ yǒu dà rén
化一切诸菩萨众，是为四十四。如来齿有大人

xiàng míng pǔ xiànguāngmíngyún yī yī chǐ jiānxiàng hǎi zhuāngyán
相，名普现光明云，一一齿间相海庄严，

ruò wēixiào shí xī fàngguāngmíng jù zhòngbǎo sè mó ní bǎoyànyòu
若微笑时悉放光明，具众宝色摩尼宝焰右

xuánwǎnzhuǎn liú bù fǎ jiè mǐ bù chōngmǎn yǎn fó yán yīn shuō pǔ
旋宛转，流布法界靡不充满，演佛言音说普

xiánhèng shì wéi sì shí wǔ rú lái chúnyǒu dà rénxiàng míngyǐngxiàn
贤行，是为四十五。如来唇有大人相，名影现

yī qiè bǎoguāngyún fàngyán fú tánzhēn jīn sè liánhuā sè yī qiè
一切宝光云，放阎浮檀真金色、莲华色、一切

bǎo sè guǎng dà guāngmíng zhào yú fǎ jiè xī lìng qīngjìng shì wéi sì
宝色广大光明，照于法界悉令清净，是为四

shí liù
十六。

rú lái jǐng yǒu dà rénxiàng míng pǔ zhào yī qiè shì jiè yún
“如来颈有大人相，名普照一切世界云，

mó ní bǎowáng yǐ wéizhuāngyán gàn pú chéng jiù róu ruǎn xì huá fàng
摩尼宝王以为庄严，绀蒲成就柔软细滑，放

pí lú zhēnuóqīng jìng guāngmíng chōngmǎn shí fāng yī qiè shì jiè yú
毗卢遮那清净光明，充满十方一切世界，于

zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó shì wéi sì shí qī rú lái yòujiānyǒu dà
中普现一切诸佛，是为四十七。如来右肩有大

rénxiàng míng fó guǎng dà yī qiè bǎoyún fàng yī qiè bǎo sè zhēn
人相，名佛广大一切宝云，放一切宝色、真

jīn sè liánhuā sè guāngmíng chéngbǎoyànwǎng pǔ zhào fǎ jiè yú
金色、莲华色光明，成宝焰网普照法界，于

zhōng pǔ xiàn yī qiè pú sà shì wéi sì shí bā rú lái yòujiān fù yǒu
中普现一切菩萨，是为四十八。如来右肩复有

dà rén xiàng míng zuì shèng bǎo pǔ zhào yún qí sè qīng jìng rú yán fú
大人相，名最胜宝普照云，其色清净如阎浮
jīn fàng mó ní guāng chōng mǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn yī qiè pú sà
金，放摩尼光充满法界，于中普现一切菩萨，
shì wéi sì shí jiǔ rú lái zuǒ jiān yǒu dà rén xiàng míng zuì shèng guāng
是为四十九。如来左肩有大人相，名最胜光
zhào fǎ jiè yún yóu rú dǐng shàng jí yǐ méi jiān zhǒng zhǒng zhuāng yán
照法界云，犹如顶上及以眉间种种庄严，
fàng yán fú tán jīn jí lián huā sè zhòng bǎo guāng míng chéng dà yàn wǎng
放阎浮檀金及莲华色众宝光明，成大焰网
chōng mǎn fǎ jiè yú zhōng shì xiàn yī qiè shén lì shì wéi wǔ shí
充满法界，于中示现一切神力，是为五十。
rú lái zuǒ jiān fù yǒu dà rén xiàng míng guāng míng biàn zhào yún qí xiàng
如来左肩复有大人相，名光明遍照云，其相
yòu xuán yán fú tán jīn sè mó ní bǎo wáng yǐ wéi zhuāng yán fàng zhòng
右旋，阎浮檀金色摩尼宝王以为庄严，放众
bǎo huā xiāng yàn guāng míng chōng biàn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn yī qiè
宝华，香焰光明充遍法界，于中普现一切
zhū fó jí yǐ yī qiè yán jìng guó tǔ shì wéi wǔ shí yī rú lái zuǒ jiān
诸佛及以一切严净国土，是为五十一。如来左肩
fù yǒu dà rén xiàng míng pǔ zhào yào yún qí xiàng yòu xuán wēi mì
复有大人相，名普照耀云，其相右旋，微密
zhuāng yán fàng fó dēng yàn yún qīng jìng guāng míng chōng biàn fǎ jiè
庄严，放佛灯焰云，清净光明充遍法界，
yú zhōng xiǎn xiàn yī qiè pú sà zhǒng zhǒng zhuāng yán xī jiē miào hǎo
于中显现一切菩萨种种庄严悉皆妙好，
shì wéi wǔ shí èr rú lái xiōng yì yǒu dà rén xiàng xíng rú wàn zì
是为五十二。如来胸臆有大人相，形如卍[31]字，
míng jí xiáng hǎi yún mó ní bǎo huā yǐ wéi zhuāng yán fàng yī qiè bǎo
名吉祥海云，摩尼宝华以为庄严，放一切宝
sè zhǒng zhǒng guāng yàn lún chōng mǎn fǎ jiè pǔ lìng qīng jìng fù chū
色种种光焰轮，充满法界普令清净，复出
miào yīn xuān chàng fǎ hǎi shì wéi wǔ shí sān jí xiáng xiàng yòu biān yǒu
妙音宣畅法海，是为五十三。吉祥相右边有
dà rén xiàng míng shì xiàn guāng zhào yún yīn tuó luó wǎng yǐ wéi zhuāng
大人相，名示现光照云，因陀罗网以为庄

[31] 丽本：卐；永乐北藏本及龙藏本：卍

yán fàng dà guāng lún chōngmǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn wú liàngzhū fó
严，放大光轮充满法界，于中普现无量诸佛，

shì wéi wǔ shí sì jí xiángxiàngyòubiān fù yǒu dà rén xiàng míng pǔ
是为五十四。吉祥相右边复有大人相，名普

xiàn rú lái yún yǐ zhū pú sà mó ní bǎoguān ér wéizhuāngyán fàng dà
现如来云，以诸菩萨摩尼宝冠而为庄严，放大

guāngmíng pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè xī lìng qīngjìng yú zhōng shì xiàn
光明普照十方一切世界悉令清净，于中示现

qù lái jīn fó zuò yú dàochǎng pǔ xiànshén lì guǎngxuān fǎ hǎi
去来今佛坐于道场，普现神力广宣法海，

shì wéi wǔ shí wǔ jí xiángxiàngyòubiān fù yǒu dà rén xiàng míng kāi fū
是为五十五。吉祥相右边复有大人相，名开敷

huāyún mó ní bǎohuā yǐ wéizhuāngyán fàngbǎoxiāngyàndēngqīngjìng
华云，摩尼宝华以为庄严，放宝香焰灯清净

guāngmíng zhuàng rú liánhuā chōngmǎn shì jiè shì wéi wǔ shí liù
光明，状如莲华，充满世界，是为五十六。

jí xiángxiàngyòubiān fù yǒu dà rén xiàng míng kě yuè lè jīn sè yún yǐ
吉祥相右边复有大人相，名可悦乐金色云，以

yī qiè bǎo xīn wángzàng mó ní wáng ér wéizhuāngyán fàngjìng guāng
一切宝心王藏摩尼王而为庄严，放净光

míngzhào yú fǎ jiè yú zhōng pǔ xiànyóu rú fó yǎnguǎng dà guāngmíng
明照于法界，于中普现犹如佛眼广大光明

mó ní bǎozàng shì wéi wǔ shí qī jí xiángxiàngyòubiān fù yǒu dà rén
摩尼宝藏，是为五十七。吉祥相右边复有大人

xiàng míng fó hǎi yún pí liú lí bǎo xiāngdēng huāmán yǐ wéi
相，名佛海云，毗琉璃宝、香灯、华鬘以为

zhuāngyán fàngmǎn xū kōng mó ní bǎowángxiāngdēng dà yànqīngjìng
庄严，放满虚空摩尼宝王香灯大焰清净

guāngmíng chōngbiàn shí fāng yī qiè guó tǔ yú zhōng pǔ xiàndàochǎng
光明，充遍十方一切国土，于中普现道场

zhòng huì shì wéi wǔ shí bā jí xiángxiàngzuǒbiānyǒu dà rén xiàng
众会，是为五十八。吉祥相左边有大人相，

míng shì xiànguāngmíngyún wú shù pú sà zuòbǎoliánhuā yǐ wéizhuāng
名示现光明云，无数菩萨坐宝莲华以为庄

yán fàng mó ní wángzhǒngzhǒngjiàn cuòbǎoyànguāngmíng pǔ jìng yī
严，放摩尼王种种间错宝焰光明，普净一

qiè zhū fǎ jiè hǎi yú zhōng shì xiàn wú liàngzhū fó jí fó miào yīn yǎn
切诸法界海，于中示现无量诸佛，及佛妙音演

shuō zhū fǎ shì wéi wǔ shí jiǔ jí xiángxiàng zuǒ biān fù yǒu dà rén xiàng
说诸法，是为五十九。吉祥相左边复有大人相，

míng shì xiànbiàn fǎ jiè guāngmíng yún mó ní bǎo hǎi yǐ wéi zhuāngyán
名示现遍法界光明云，摩尼宝海以为庄严，

fàng dà guāngmíng biàn yī qiè chà yú zhōng pǔ xiàn zhū pú sà zhòng shì
放大光明遍一切刹，于中普现诸菩萨众，是

wéi liù shí jí xiángxiàng zuǒ biān fù yǒu dà rén xiàng míng pǔ shèng yún
为六十。吉祥相左边复有大人相，名普胜云，

rì guāngmíng mó ní wángbǎo lún mán ér wéi zhuāngyán fàng dà guāng
日光明摩尼王宝轮鬘而为庄严，放大光

yàn chōngmǎn fǎ jiè zhū shì jiè hǎi yú zhōng shì xiàn yī qiè shì jiè yī
焰充满法界诸世界海，于中示现一切世界、一

qiè rú lái yī qiè zhòngshēng shì wéi liù shí yī jí xiángxiàng zuǒ
切如来、一切众生，是为六十一。吉祥相左

biān fù yǒu dà rén xiàng míngzhuàn fǎ lún miào yīn yún yī qiè fǎ dēng
边复有大人相，名转法轮妙音云，一切法灯

qīng jìng xiāng ruǐ yǐ wéi zhuāngyán fàng dà guāngmíng chōngmǎn fǎ jiè
清净香蘂以为庄严，放大光明充满法界，

yú zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó suǒ yǒu xiàng hǎi jí yǐ xīn hǎi shì wéi liù
于中普现一切诸佛所有相海及以心海，是为六

shí èr jí xiángxiàng zuǒ biān fù yǒu dà rén xiàng míngzhuāngyán yún
十二。吉祥相左边复有大人相，名庄严云，

yǐ qù lái jīn yī qiè fó hǎi ér wéi zhuāngyán fàng jìng guāngmíng
以去、来、今一切佛海而为庄严，放净光明

yán jìng yī qiè zhū fó guó tǔ yú zhōng pǔ xiàn shí fāng yī qiè zhū fó pú
严净一切诸佛国土，于中普现十方一切诸佛菩

sà jí fó pú sà suǒ xíng zhī xíng shì wéi liù shí sān
萨及佛菩萨所行之行，是为六十三。

rú lái yòushǒu yǒu dà rén xiàng míng hǎi zhào yún zhòngbǎo
“如来右手有大人相，名海照云，众宝

zhuāngyán héngfàng yuè yàn qīng jìng guāngmíng chōngmǎn xū kōng yī qiè
庄严，恒放月焰清净光明，充满虚空一切

shì jiè fā dà yīn shēng tàn měi yī qiè zhū pú sà xíng shì wéi liù shí sì
世界，发大音声叹美一切诸菩萨行，是为六十四。

rú lái yòushǒu fù yǒu dà rén xiàng míngyǐngxiànzhàoyàoyún yǐ pí liú
如来右手复有大人相，名影现照耀云，以毗琉

lí dì qīng mó ní bǎohuā ér wéi zhuāngyán fàng dà guāngmíng pǔ
璃、帝青、摩尼宝华而为庄严，放大光明普

zhào shí fāng pú sà suǒ zhù liánhuāzàng mó ní zàngděng yī qiè shì jiè
照十方菩萨所住莲华藏、摩尼藏等一切世界，

yú zhōng xī xiàn wú liàngzhū fó yǐ jìng fǎ shēnzuò pú tí shù zhèn
于中悉现无量诸佛，以净法身坐菩提树，震

dòng yī qiè shí fāngguó tǔ shì wéi liù shí wǔ rú lái yòushǒu fù yǒu
动一切十方国土，是为六十五。如来右手复有

dà rén xiàng míngdēngyànmán pǔ yán jìng yún pí lú zhēnuóbǎo yǐ wéi
大人相，名灯焰鬘普严净云，毗卢遮那宝以为

zhuāngyán fàng dà guāngmíngchéngbiànhuàwǎng yú zhōng pǔ xiànzhū
庄严，放大光明成变化网，于中普现诸

pú sà zhòng xián dài bǎoguānyǎnzhū hèng hǎi shì wéi liù shí liù rú
菩萨众，咸戴宝冠演诸行海，是为六十六。如

lái yòushǒu fù yǒu dà rén xiàng míng pǔ xiàn yī qiè mó ní yún liánhuā
来右手复有大人相，名普现一切摩尼云，莲华

yàndēng ér wéizhuāngyán fàng hǎi zàngguāngchōngbiàn fǎ jiè yú
焰灯而为庄严，放海藏光充遍法界，于

zhōng pǔ xiàn wú liàngzhū fó zuò liánhuāzuò shì wéi liù shí qī rú lái
中普现无量诸佛坐莲华座，是为六十七。如来

yòushǒu fù yǒu dà rén xiàng míngguāngmíngyún mó ní yàn hǎi yǐ wéi
右手复有大人相，名光明云，摩尼焰海以为

zhuāngyán fàngzhòngbǎoyàn xiāngyàn huāyànqīngjìngguāngmíng
庄严，放众宝焰、香焰、华焰清净光明，

chōngmǎn yī qiè zhū shì jiè wǎng yú zhōng pǔ xiànzhū fó dàochǎng
充满一切诸世界网，于中普现诸佛道场，

shì wéi liù shí bā rú lái zuǒshǒuyǒu dà rén xiàng míng pí liú lí qīng
是为六十八。如来左手有大人相，名毗琉璃清

jìng dēngyún bǎo dì miào sè yǐ wéizhuāngyán fàng yú rú lái jīn sè
净灯云，宝地妙色以为庄严，放于如来金色

guāngmíng niànniànchángxiàn yī qiè shàngmiàozhuāngyán zhī jù shì
光明，念念常现一切上妙庄严之具，是

wéi liù shí jiǔ rú lái zuǒshǒu fù yǒu dà rén xiàng míng yī qiè chà zhì
为六十九。如来左手复有大人相，名一切刹智

huì dēng yīn shēngyún yǐ yīn tuó luó wǎng jīn gānghuā ér wéizhuāngyán
慧灯音声云，以因陀罗网、金刚华而为庄严，

fàngyán fú tán jīn qīngjìngguāngmíng pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè
放阎浮檀金清净光明，普照十方一切世界，

shì wéi qī shí rú lái zuǒshǒu fù yǒu dà rén xiàng míng ān zhùbǎolián
是为七十。如来左手复有大人相，名安住宝莲

huāguāngmíngyún zhòngbǎomiàohuā yǐ wéizhuāngyán fàng dà guāng
华光明云，众宝妙华以为庄严，放大光
míng rú xū mí dēng pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè shì wéi qī shí yī
明如须弥灯，普照十方一切世界，是为七十一。
rú lái zuǒshǒu fù yǒu dà rén xiàng míngbiànzhào fǎ jiè yún yǐ miào
如来左手复有大人相，名遍照法界云，以妙
bǎomán bǎo lún bǎopíng yīn tuó luó wǎng jí zhòngmiàoxiàng yǐ wéi
宝鬘、宝轮、宝瓶、因陀罗网及众妙相以为
zhuāngyán fàng dà guāngmíng pǔ zhào shí fāng yī qiè guó tǔ yú zhōng
庄严，放大光明普照十方一切国土，于中
shì xiàn yī qiè fǎ jiè yī qiè shì jiè hǎi yī qiè rú lái zuò liánhuāzuò
示现一切法界、一切世界海、一切如来坐莲华座，
shì wéi qī shí èr rú lái yòushǒu zhǐ yǒu dà rén xiàng míngxiànzhū jié
是为七十二。如来右手指有大人相，名现诸劫
chà hǎi xuányún shuǐyuèyànzàng mó ní wáng yī qiè bǎohuā yǐ wéizhuāng
刹海旋云，水月焰藏摩尼王一切宝华以为庄
yán fàng dà guāngmíng chōngmǎn fǎ jiè qí zhōnghéngchūwēimiào yīn
严，放大光明充满法界，其中恒出微妙音
shēngmǎn shí fāngchà shì wéi qī shí sān rú lái zuǒshǒu zhǐ yǒu dà rén
声满十方刹，是为七十三。如来左手指有大人
xiàng míng ān zhù yī qiè bǎoyún yǐ dì qīng jīn gāngbǎo ér wéi
相，名安住一切宝云，以帝青、金刚宝而为
zhuāngyán fàng mó ní wángzhòngbǎoguāngmíngchōngmǎn fǎ jiè qí
庄严，放摩尼王众宝光明充满法界，其
zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó jí zhū pú sà shì wéi qī shí sì rú lái
中普现一切诸佛及诸菩萨，是为七十四。如来
yòushǒuzhǎngyǒu dà rén xiàng míngzhàoyàoyún yǐ mó ní wángqiān fú
右手掌有大人相，名照耀云，以摩尼王千辐
bǎo lún ér wéizhuāngyán fàngbǎoguāngmíng qí guāngyòuxuánchōng
宝轮而为庄严，放宝光明，其光右旋充
mǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó yī yī fó shēnguāngyàn
满法界，于中普现一切诸佛，一一佛身光焰
chì rán shuō fǎ dù rén jìng zhū shì jiè shì wéi qī shí wǔ rú lái
炽然，说法度人，净诸世界，是为七十五。如来
zuǒshǒuzhǎngyǒu dà rén xiàng míngyàn lún pǔ zēngzhǎnghuàxiàn fǎ jiè
左手掌有大人相，名焰轮普增长化现法界
dàochǎngyún yǐ rì guāng mó ní wángqiān fú lún ér wéizhuāngyán
道场云，以日光摩尼王千辐轮而为庄严，

fàng dà guāngmíngchōngmǎn yī qiè zhū shì jiè hǎi yú zhōng shì xiàn yī
放大光明充满一切诸世界海，于中示现一
qiè pú sà yǎnshuō pǔ xiánsuǒ yǒuhèng hǎi pǔ rù yī qiè zhū fó guó
切菩萨，演说普贤所有行海，普入一切诸佛国
tǔ gè gè kāi wù wú liàngzhòngshēng shì wéi qī shí liù
土，各各开悟无量众生，是为七十六。

rú lái yīn cángyǒu dà rén xiàng míng pǔ liú chū fó yīn shēng
“如来阴藏有大人相，名普流出佛音声
yún yī qiè miàobǎo yǐ wéizhuāngyán fàng mó ní dēnghuāyànguāng
云，一切妙宝以为庄严，放摩尼灯华焰光
míng qí guāng chì shèng jù zhòngbǎo sè pǔ zhào yī qiè xū kōng
明，其光炽盛，具众宝色，普照一切虚空
fǎ jiè qí zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó yóuxíngwǎng lái chùchùzhōubiàn
法界，其中普现一切诸佛游行往来处处周遍，
shì wéi qī shí qī rú lái yòu tún yǒu dà rén xiàng míngbǎodēngmán pǔ
是为七十七。如来右臀有大人相，名宝灯鬘普
zhàoyún zhū mó ní bǎo yǐ wéizhuāngyán fàng bù sī yì bǎoyànguāng
照云，诸摩尼宝以为庄严，放不思议宝焰光
míng mí bù shí fāng yī qiè fǎ jiè yǔ xū kōng fǎ jiè tóngwéi yī xiàng
明，弥布十方一切法界，与虚空法界同为一相，
ér néngchūshēng yī qiè zhūxiàng yī yī xiàngzhōng xī xiànzhū fó zì
而能出生一切诸相，一一相中悉现诸佛自
zài shénbiàn shì wéi qī shí bā rú lái zuǒ tún yǒu dà rén xiàng míng
在神变，是为七十八。如来左臀有大人相，名
shì xiàn yī qiè fǎ jiè hǎi guāngmíng mí fù xū kōngyún yóu rú liánhuā
示现一切法界海光明弥覆虚空云，犹如莲华，
qīngjìng miàobǎo yǐ wéiyán shì fàngguāngmíngwǎngbiànzhào shí fāng yī
清净妙宝以为严饰，放光明网遍照十方一
qiè fǎ jiè yú zhōng pǔ xiànzhǒngzhǒngxiàngyún shì wéi qī shí jiǔ
切法界，于中普现种种相云，是为七十九。
rú lái yòu bì yǒu dà rén xiàng míng pǔ xiànyún yǐ zhòng sè mó ní ér
如来右胜有大人相，名普现云，以众色摩尼而
wéizhuāngyán qí bì yǔ shuànshàng xià xiāngchèn fàng mó ní yànmiào
为庄严，其胜与腨上下相称，放摩尼焰妙
fǎ guāngmíng yú yī niànzhōngnéng pǔ shì xiàn yī qiè bǎowángyóu bù
法光明，于一念中能普示现一切宝王游步
xiàng hǎi shì wéi bā shí rú lái zuǒ bì yǒu dà rén xiàng míngxiàn yī
相海，是为八十。如来左胜有大人相，名现一

qiè fó wú liàngxiàng hǎi yún yī qiè bǎo hǎi suí shùn ān zhù yǐ wéizhuāng
切佛无量相海云，一切宝海随顺安住以为庄
yán guǎng dà yóuxíng fàng jìng guāngmíng pǔ zhàozhòngshēng xī shǐ
严，广大游行，放净光明普照众生，悉使
xī qiú wú shàng fó fǎ shì wéi bā shí yī rú lái yòubiān yī ní yán
希求无上佛法，是为八十一。如来右边伊尼延
lù wángshuànyǒu dà rén xiàng míng yī qiè xū kōng fǎ jiè yún guāng
鹿王腨有大人相，名一切虚空法界云，光
míngmiàobǎo yǐ wéizhuāngyán qí xiàngyuán zhí shànnéngyóu bù
明妙宝以为庄严，其相圆直，善能游步，
fàngyán fú jīn sè qīng jìng guāngmíng biànzhào yī qiè zhū fó shì jiè
放阎浮金色清净光明，遍照一切诸佛世界，
fā dà yīn shēng pǔ jiē zhèndòng fù xiàn yī qiè zhū fó guó tǔ zhù yú
发大音声普皆震动，复现一切诸佛国土，住于
xū kōngbǎoyànzhuāngyán wú liàng pú sà cóngzhōnghuàxiàn shì wéi bā
虚空宝焰庄严，无量菩萨从中化现，是为八
shí èr rú lái zuǒbiān yī ní yán lù wángshuànyǒu dà rén xiàng míng
十二。如来左边伊尼延鹿王腨有大人相，名
zhuāngyán hǎi yún sè rú zhēn jīn néngbiànyóuxíng yī qiè fó chà
庄严海云，色如真金，能遍游行一切佛刹，
fàng yī qiè bǎoqīng jìng guāngmíng chōngmǎn fǎ jiè shī zuò fó shì shì
放一切宝清净光明，充满法界施作佛事，是
wéi bā shí sān rú lái bǎoshuànshàngmáoyǒu dà rén xiàng míng pǔ xiàn
为八十三。如来宝腨上毛有大人相，名普现
fǎ jiè yǐngxiàngyún qí máoyòuxuán yī yī máoduānfàngbǎoguāng
法界影像云，其毛右旋，一一毛端放宝光
míng chōngmǎn shí fāng yī qiè fǎ jiè shì xiàn yī qiè zhū fó shén lì
明，充满十方一切法界，示现一切诸佛神力，
qí zhūmáokǒng xī fàngguāngmíng yī qiè fó chà yú zhōngxiǎnxiàn shì
其诸毛孔悉放光明，一切佛刹于中显现，是
wéi bā shí sì
为八十四。

rú lái zú xià yǒu dà rén xiàng míng yī qiè pú sà hǎi ān zhù
“如来足下有大人相，名一切菩萨海安住
yún sè rú jīn gāng yán fú tán jīn qīng jìng liánhuāfàngbǎoguāngmíng
云，色如金刚、阎浮檀金，清净莲华放宝光明，
pǔ zhào shí fāngzhū shì jiè hǎi bǎoxiāngyànyúnchùchùzhōubiàn jǔ zú
普照十方诸世界海，宝香焰云处处周遍，举足

jiāng bù xiāng qì zhōu liú jù zhòngbǎo sè chōngmǎn fǎ jiè shì wéi
将步，香气周流，具众宝色充满法界，是为
bā shí wǔ rú lái yòu zú shàngyǒu dà rénxiàng míng pǔ zhào yī qiè
八十五。如来右足上有大人相，名普照一切
guāngmíngyún yī qiè zhòngbǎo yǐ wéizhuāngyán fàng dà guāngmíng
光明云，一切众宝以为庄严，放大光明
chōngmǎn fǎ jiè shì xiàn yī qiè zhū fó pú sà shì wéi bā shí liù
充满法界，示现一切诸佛菩萨，是为八十六。
rú lái zuǒ zú shàngyǒu dà rénxiàng míng pǔ xiàn yī qiè zhū fó yún bǎo
如来左足上有大人相，名普现一切诸佛云，宝
zàng mó ní yǐ wéizhuāngyán fàngbǎoguāngmíng yú niànniànzhōngxiàn
藏摩尼以为庄严，放宝光明，于念念中现
yī qiè fó shéntōngbiànhuà jí qí fǎ hǎi suǒ zuòdàochǎng jìn wèi lái
一切佛神通变化，及其法海所坐道场，尽未来
jì jié wú yǒujiànduàn shì wéi bā shí qī rú lái yòu zú zhǐ jiānyǒu dà
际劫无有间断，是为八十七。如来右足指间有大
rénxiàng míngguāngzhào yī qiè fǎ jiè hǎi yún xū mí dēng mó ní wáng
人相，名光照一切法界海云，须弥灯摩尼王
qiān fú yàn lún zhǒngzhǒngzhuāngyán fàng dà guāngmíngchōngmǎn shí
千辐焰轮种种庄严，放大光明充满十
fāng yī qiè fǎ jiè zhū shì jiè hǎi yú zhōng pǔ xiàn yī qiè zhū fó suǒyǒu
方一切法界诸世界海，于中普现一切诸佛所有
zhǒngzhǒngbǎozhuāngyánxiàng shì wéi bā shí bā rú lái zuǒ zú zhǐ jiān
种种宝庄严相，是为八十八。如来左足指间
yǒu dà rénxiàng míngxiàn yī qiè fó hǎi yún mó ní bǎohuā xiāngyàn
有大人相，名现一切佛海云，摩尼宝华、香焰、
dēngmán yī qiè bǎo lún yǐ wéizhuāngyán héngfàngbǎo hǎi qīngjìng
灯鬘、一切宝轮以为庄严，恒放宝海清净
guāngmíng chōngmǎn xū kōng pǔ jí shí fāng yī qiè shì jiè yú zhōng
光明，充满虚空，普及十方一切世界，于中
shì xiàn yī qiè zhū fó jí zhū pú sà yuánmǎn yīn shēng wàn zì děng
示现一切诸佛及诸菩萨圆满音声、卍[32]字等
xiàng lì yì wú liàng yī qiè zhòngshēng shì wéi bā shí jiǔ rú lái
相，利益无量一切众生，是为八十九。如来
yòu zú gēnyǒu dà rénxiàng míng zì zài zhàoyàoyún dì qīng bǎomò
右足跟有大人相，名自在照耀云，帝青、宝末

[32] 丽本：卐；永乐北藏本及龙藏本：卍

yǐ wéizhuāngyán chángfàng rú lái miàobǎoguāngmíng qí guāngmiào
以为 庄 严， 常 放如来妙 宝 光 明，其 光 妙
hǎochōngmǎn fǎ jiè jiē tóng yī xiàng wú yǒuchā bié yú zhōng shì xiàn
好 充 满法界，皆同一 相 无有差别，于 中 示现
yī qiè zhū fó zuò yú dàochǎngyǎnshuōmiào fǎ shì wéi jiǔ shí rú lái
一切诸佛坐于道 场 演说 妙 法，是为九十。如来
zuǒ zú gēnyǒu dà rén xiàng míng shì xiànmiào yīn yǎnshuōzhū fǎ hǎi yún
左足跟有大人 相，名 示现 妙 音演说诸法海云，
yǐ biànhuà hǎi mó ní bǎo xiāngyàn hǎi xū mí huā mó ní bǎo jí pí liú
以变化海摩尼宝、香 焰海须弥华摩尼宝及毗琉
lí ér wéizhuāngyán fàng dà guāngmíngchōngmǎn fǎ jiè yú zhōng pǔ
璃而为 庄 严，放大 光 明 充 满法界，于 中 普
xiànzhū fó shén lì shì wéi jiǔ shí yī rú lái yòu zú fū yǒu dà rén
现诸佛神力，是为九十一。如来右足趺有大人
xiàng míng shì xiàn yī qiè zhuāngyánguāngmíngyún zhòngbǎosuǒchéng
相，名 示现一切 庄 严 光 明云，众 宝所 成，
jí miàozhuāngyán fàngyán fú tán jīn sè qīngjìngguāngmíng pǔ zhào
极妙 庄 严，放阎浮檀金色清净 光 明，普照
shí fāng yī qiè fǎ jiè qí guāngmíngxiàngyóu rú dà yún pǔ fù yī qiè
十方一切法界，其 光 明 相犹如大云，普覆一切
zhū fó dàochǎng shì wéi jiǔ shí èr rú lái zuǒ zú fū yǒu dà rén xiàng
诸佛道 场，是为九十二。如来左足趺有大人 相，
míngxiànzhòng sè xiàngyún yǐ yī qiè yuèyànzàng pí lú zhēnuóbǎo yīn
名现 众 色 相云，以一切月焰藏毗卢遮那宝、因
tuó luó ní luó bǎo ér wéizhuāngyán niànniànyóuxíngzhū fǎ jiè hǎi fàng
陀罗尼罗宝而为 庄 严，念念游行诸法界海，放
mó ní dēngxiāngyànguāngmíng qí guāngbiànmǎn yī qiè fǎ jiè shì
摩尼灯 香 焰 光 明，其 光 遍 满一切法界，是
wéi jiǔ shí sān rú lái yòu zú sì zhōuyǒu dà rén xiàng míng pǔ zàngyún
为九十三。如来右足四 周 有大人 相，名 普藏 云，
yīn tuó luó ní luó jīn gāngbǎo yǐ wéizhuāngyán fàngbǎoguāngmíng
因陀罗尼罗金 刚 宝以为 庄 严，放宝 光 明
chōngmǎn xū kōng yú zhōng shì xiàn yī qiè zhū fó zuò yú dàochǎng mó
充 满虚空，于 中 示现一切诸佛坐于道 场 摩
ní bǎowáng shī zǐ zhī zuò shì wéi jiǔ shí sì rú lái zuǒ zú sì zhōu
尼宝 王 师子之座，是为九十四。如来左足四 周
yǒu dà rén xiàng míngguāngmíngbiànzhào fǎ jiè yún mó ní bǎohuā yǐ
有大人 相，名 光 明 遍 照 法界云，摩尼宝华以

wéizhuāngyán fàng dà guāngmíngchōngmǎn fǎ jiè píngděng yī xiàng
为 庄 严， 放大 光 明 充 满法界平 等一 相，

yú zhōng shì xiàn yī qiè zhū fó jí zhū pú sà zì zài shén lì yǐ dà
于 中 示现一切诸佛及诸菩萨自在 神 力， 以大

miào yīn yǎnshuō fǎ jiè wú jìn fǎ mén shì wéi jiǔ shí wǔ rú lái yòu
妙 音演 说 法界无尽法门， 是为九十五。如来右

zú zhǐ duānyǒu dà rén xiàng míng shì xiànzhuāngyányún shèn kě ài yào
足指 端 有大人 相， 名 示现 庄 严云， 甚 可爱乐

yán fú tán qīng jìng zhēn jīn yǐ wéizhuāngyán fàng dà guāngmíngchōng
阎浮檀清 净 真 金以为 庄 严， 放大 光 明 充

mǎn shí fāng yī qiè fǎ jiè yú zhōng shì xiàn yī qiè zhū fó jí zhū pú sà
满 十 方一切法界， 于 中 示现一切诸佛及诸菩萨

wú jìn fǎ hǎi zhǒngzhǒnggōng dé shéntōngbiànhuà shì wéi jiǔ shí liù
无尽法海 种 种 功 德 神 通 变 化， 是为九十六。

rú lái zuǒ zú zhǐ duānyǒu dà rén xiàng míngxiàn yī qiè fó shénbiànyún
如来左足指 端 有大人 相， 名 现一切佛 神 变 云，

bù sī yì fó guāngmíng yuèyàn pǔ xiāng mó ní bǎoyàn lún yǐ wéi
不思议佛 光 明 、月焰普 香 、摩尼宝焰轮以为

zhuāngyán fàngzhòngbǎo sè qīng jìng guāngmíng chōngmǎn yī qiè zhū
庄 严， 放 众 宝色清 净 光 明， 充 满一切诸

shì jiè hǎi yú zhōng shì xiàn yī qiè zhū fó jí zhū pú sà yǎnshuō yī qiè
世界海， 于 中 示现一切诸佛及诸菩萨演 说一切

zhū fó fǎ hǎi shì wéi jiǔ shí qī
诸佛法海， 是为九十七。

fó zǐ pí lú zhēnuó rú lái yǒu rú shì děng shí huāzàng
“佛子！ 毗卢遮那如来有如是 等 十华藏

shì jiè hǎi wēichén shù dà rén xiàng yī yī shēnfèn zhòngbǎomiàoxiàng
世界海微 尘 数大人 相； 一一 身 分， 众 宝 妙 相

yǐ wéizhuāngyán
以为 庄 严。”

rú lái suí hǎoguāngmínggōng dé pǐn dì sān shí wǔ

如来随好光明功德品第三十五

ěr shí shì zūn gào bǎo shǒu pú sà yán fó zǐ rú lái
尔时，世尊告宝手菩萨言：“佛子！如来、

yīng zhèngděng jué yǒu suí hǎo míngyuánmǎnwáng cǐ suí hǎozhōng
应、正等觉有随好，名圆满王。此随好中

chū dà guāngmíng míngwéi chì shèng qī bǎi wàn ē sēng qí guāngmíng
出大光明，名为炽盛，七百万阿僧祇光明

ér wéijuàn shǔ fó zǐ wǒ wéi pú sà shí yú dōushuàitiāngōngfàng
而为眷属。佛子！我为菩萨时，于兜率天宫放

dà guāngmíng mínggguāngchuángwáng zhào shí fó chàwēichén shù shì
大光明，名光幢王，照十佛刹微尘数世

jiè bǐ shì jiè zhōng dì yù zhòngshēng yù sī guāngzhě zhòng kǔ
界。彼世界中地狱众生，遇斯光者，众苦

xiū xī dé shí zhǒngqīngjìng yǎn ěr bí shé shēn yì yì
休息，得十种清净眼，耳、鼻、舌、身、意亦

fù rú shì xiánshēnghuān xǐ yǒngyuèchēngqìng cóng bǐ mìngzhōng
复如是，咸生欢喜，踊跃称庆，从彼命终

shēngdōushuàitiān tiānzhōngyǒu gǔ míngshèn kě ài yào bǐ tiānshēng
生兜率天。天中有鼓，名甚可爱乐。彼天生

yǐ cǐ gǔ fā yīn ér gào zhī yán zhū tiān zǐ rǔ yǐ xīn bú fàng
已，此鼓发音而告之言：‘诸天子！汝以心不放

yì yú rú lái suǒzhòngzhūshàngēn wǎng xī qīn jìn zhòngshàn zhī shí
逸，于如来所种诸善根，往昔亲近众善知识。

pí lú zhēnuó dà wēishén lì yú bǐ mìngzhōng lái shēng cǐ tiān
毗卢遮那大威神力，于彼命终来生此天。’

fó zǐ pú sà zú xià qiān fú lún mínggguāngmíng pǔ zhào
“佛子！菩萨足下千辐轮，名光明普照

wáng cǐ yǒu suí hǎo míngyuánmǎnwáng chángfàng sì shí zhǒngguāng
王。此有随好，名圆满王，常放四十种光

míng zhōngyǒu yī guāng míngqīngjìng gōng dé néngzhào yì nà yóu
明。中有一光，名清净功德，能照亿那由

tā fó chàwēichén shù shì jiè suí zhūzhòngshēngzhǒngzhǒng yè xíng
他佛刹微尘数世界，随诸众生种种业行、

zhǒngzhǒng yù yào jiē lìng chéngshú ē bí dì yù jí kǔ zhòngshēng
种种欲乐皆令成熟。阿鼻地狱极苦众生，

yù sī guāngzhě jiē xī mìngzhōngshēngdōushuàitiān jì shēngtiān yǐ
遇斯光者，皆悉命终生兜率天。既生天已，
wéntiān gǔ yīn ér gào zhī yán shàn zāi shàn zāi zhūtiān zǐ pí
闻天鼓音而告之言：‘善哉善哉！诸天子！毗
lú zhēnuó pú sà rù lí gòusānmèi rǔ dāngjìng lǐ
卢遮那菩萨入离垢三昧，汝当敬礼。’

ěr shí zhūtiān zǐ wéntiān gǔ yīn rú shì quàn huì xiánshēng
“尔时，诸天子闻天鼓音如是劝诲，咸生
shì niàn qí zāi xī yǒu hé yīn fā cǐ wēimiào zhī yīn shì
是念：‘奇哉希有！何因发此微妙之音？’是
shí tiān gǔ gàozhūtiān zǐ yán wǒ suǒ fā shēng zhūshàngēn lì
时，天鼓告诸天子言：‘我所发声，诸善根力
zhī suǒchéng jiù zhūtiān zǐ rú wǒ shuō wǒ ér bù zhuó wǒ bù
之所成就。诸天子！如我说我，而不著我，不
zhuó wǒ suǒ yī qiè zhū fó yì fù rú shì zì shuō shì fó bù zhuó
著我所；一切诸佛亦复如是，自说是佛，不著
yú wǒ bù zhuó wǒ suǒ zhūtiān zǐ rú wǒ yīn shēng bù cóngdōng
于我，不著我所。诸天子！如我音声不从东
fāng lái bù cóngnán xī běifāng sì wéishàng xià lái yè bàochéng
方来，不从南西北方、四维上下来；业报成
fó yì fù rú shì fēi shí fāng lái zhūtiān zǐ pì rú rǔ děng xī zài
佛亦复如是，非十方来。诸天子！譬如汝等昔在
dì yù dì yù jí shēn fēi shí fāng lái dànyóu yú rǔ diāndǎo è yè
地狱，地狱及身非十方来，但由于汝颠倒恶业
yú chī chán fù shēng dì yù shēn cǐ wú gēnběn wú yǒu lái chù
愚痴缠缚，生地狱身，此无根本、无有来处。
zhūtiān zǐ pí lú zhēnuó pú sà wēi dé lì gù fàng dà guāngmíng ér
诸天子！毗卢遮那菩萨威德力故放大光明，而
cǐ guāngmíng fēi shí fāng lái zhūtiān zǐ wǒ tiān gǔ yīn yì fù rú shì
此光明非十方来。诸天子！我天鼓音亦复如是，
fēi shí fāng lái dàn yǐ sānmèishàngēn lì gù bō rě bō luó mì wēi dé
非十方来，但以三昧善根力故，般若波罗蜜威德
lì gù chūshēng rú shì qīngjìng yīn shēng shì xiàn rú shì zhǒngzhǒng zì
力故，出生如是清净音声，示现如是种种自
zài zhūtiān zǐ pì rú xū mí shānwángyǒusān shí sāntiānshàngmiào
在。诸天子！譬如须弥山王有三十三天上妙
gōngdiànzhǒngzhǒng lè jù ér cǐ lè jù fēi shí fāng lái wǒ tiān gǔ
宫殿种种乐具，而此乐具非十方来；我天鼓

yīn yì fù rú shì fēi shí fāng lái zhū tiān zǐ pì rú yì nà yóu tā
音亦复如是，非十方来。诸天子！譬如亿那由他
fó chà wēi chén shù shì jiè jìn mò wéi chén wǒ wèi rú shì chén shù zhòng
佛刹微尘数世界尽末为尘，我为如是尘数众
shēng suí qí suǒ yào ér yǎn shuō fǎ lìng dà huān xǐ rán wǒ yú bǐ
生，随其所乐而演说法，令大欢喜，然我于彼
bù shēng pí yàn bù shēng tuì qiè bù shēng jiāo màn bù shēng fàng yì
不生疲厌、不生退怯、不生憍慢、不生放逸。
zhū tiān zǐ pí lú zhē nuó pú sà zhù lí gòu sān mèi yì fù rú shì yú
诸天子！毗卢遮那菩萨住离垢三昧亦复如是，于
yòu shǒu zhǎng yī suí hǎo zhōng fàng yī guāng míng chū xiàn wú liàng zì zài
右手掌一随好中放一光明，出现无量自在
shén lì yī qiè shēng wén pì zhī fó shàng bù néng zhī kuàng zhū zhòng
神力，一切声闻、辟支佛尚不能知，况诸众
shēng zhū tiān zǐ rǔ dāng wǎng yì bǐ pú sà suǒ qīn jìn gòng yǎng
生！诸天子！汝当往诣彼菩萨所亲近供养，
wù fù tān zhuó wǔ yù lè jù zhuó wǔ yù lè zhàng zhū shàn gēn zhū tiān
勿复贪著五欲乐具，著五欲乐障诸善根。诸天
zǐ pì rú jié huǒ shāo xū mí shān xī lìng chú jìn wú yú kě dé
子！譬如劫火烧须弥山，悉令除尽，无余可得；
tān yù chán xīn yì fù rú shì zhōng bù néng shēng niàn fó zhī yì zhū
贪欲缠心亦复如是，终不能生念佛之意。诸
tiān zǐ rǔ děng yīng dāng zhī ēn bào ēn zhū tiān zǐ qí yǒu zhòng
天子！汝等应当知恩报恩。诸天子！其有众
shēng bù zhī bào ēn duō zāo hèng sǐ shēng yú dì yù zhū tiān zǐ
生不知报恩，多遭横死，生于地狱。诸天子！
rǔ děng xī zài dì yù zhī zhōng méng guāng zhào shēn shě bǐ shēng cǐ
汝等昔在地狱之中，蒙光照身，舍彼生此；
rǔ děng jīn zhě yí jí huí xiàng zēng zhǎng shàn gēn zhū tiān zǐ rú
汝等今者宜疾回向，增长善根。诸天子！如
wǒ tiān gǔ fēi nán fēi nǚ ér néng chū shēng wú liàng wú biān bù sī yì
我天鼓，非男非女，而能出生无量无边不思议
shì rǔ tiān zǐ tiān nǚ yì fù rú shì fēi nán fēi nǚ ér néng shòu
事；汝天子、天女亦复如是，非男非女，而能受
yòng zhǒng zhǒng shàng miào gōng diàn yuán lín rú wǒ tiān gǔ bù shēng bú
用种种上妙宫殿园林。如我天鼓不生不
miè sè shòu xiǎng xíng shí yì fù rú shì bù shēng bú miè
灭，色、受、想、行、识亦复如是不生不灭。

rǔ děng ruò néng yú cǐ wù jiě yīng zhī zé rù wú yī yìn sān mèi
汝等若能于此悟解，应知则入无依印三昧。’

shí zhū tiān zǐ wén shì yīn yǐ dé wèi céng yǒu jí jiē huà
“时，诸天子闻是音已，得未曾有，即皆化

zuò yī wàn huā yún yī wàn xiāng yún yī wàn yīn yuè yún yī wàn chuáng
作一万华云、一万香云、一万音乐云、一万幢

yún yī wàn gài yún yī wàn gē zàn yún zuò shì huà yǐ jí gòng
云、一万盖云、一万歌赞云；作是化已，即共

wǎng yì pí lú zhē nuó pú sà suǒ zhù gōng diàn hé zhǎng gōng jìng yú
往诣毗卢遮那菩萨所住宫殿，合掌恭敬，于

yī miàn lì yù shēn zhān jìn ér bù dé jiàn shí yǒu tiān zǐ zuò rú
一面立，欲申瞻觐而不得见。时，有天子作如

shì yán pí lú zhē nuó pú sà yǐ cóng cǐ mò shēng yú rén jiān jìng
是言：‘毗卢遮那菩萨已从此没，生于人间净

fàn wáng jiā chéng zhān tán lóu gé chǔ mó yē fū rén tāi shí
饭王家，乘栴檀楼阁，处摩耶夫人胎。’时，

zhū tiān zǐ yǐ tiān yǎn guān jiàn pú sà shēn chǔ zài rén jiān jìng fàn wáng jiā
诸天子以天眼观见菩萨身，处在人间净饭王家，

fàn tiān yù tiān chéng shì gòng yǎng zhū tiān zǐ zhòng xián zuò shì niàn
梵天、欲天承事供养。诸天子众咸作是念：

wǒ děng ruò bù wǎng pú sà suǒ wèn xùn qǐ jū nǎi zhì yī niàn yú cǐ
‘我等若不往菩萨所问讯起居，乃至一念于此

tiān gōng ér shēng ài zhuó zé wéi bù kě shí yī yī tiān zǐ yǔ
天宫而生爱著，则为不可。’时，一一天子与

shí nà yóu tā juàn shǔ yù xià yán fú tí shí tiān gǔ zhōng chū shēng gào
十那由他眷属欲下阎浮提。时，天鼓中出声告

yán zhū tiān zǐ pú sà mó hē sà fēi cǐ mìng zhōng ér shēng bǐ
言：‘诸天子！菩萨摩诃萨非此命终而生彼

jiān dàn yǐ shén tōng suí zhū zhòng shēng xīn zhī suǒ yí lìng qí dé jiàn
间，但以神通，随诸众生心之所宜，令其得见。

zhū tiān zǐ rú wǒ jīn zhě fēi yǎn suǒ jiàn ér néng chū shēng pú
诸天子！如我今者，非眼所见，而能出声；菩

sà mó hē sà rù lí gòu sān mèi yì fù rú shì fēi yǎn suǒ jiàn ér néng
萨摩诃萨入离垢三昧亦复如是，非眼所见，而能

chù chù shì xiàn shòu shēng lí fēn bié chú jiāo màn wú rǎn zhuó zhū
处处示现受生，离分别，除憍慢，无染著。诸

tiān zǐ rǔ děng yīng fā ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn jìng zhì
天子！汝等应发阿耨多罗三藐三菩提心，净治

qí yì zhù shàn wēi yí huǐ chú yī qiè yè zhàng fán nǎo zhàng bào
其意，住善威仪，悔除一切业障、烦恼障、报
zhàng jiàn zhàng yǐ jìn fǎ jiè zhòng shēng shù děng shēn yǐ jìn fǎ
障、见障；以尽法界众生数等身，以尽法
jiè zhòng shēng shù děng tóu yǐ jìn fǎ jiè zhòng shēng shù děng shé yǐ
界众生数等头，以尽法界众生数等舌，以
jìn fǎ jiè zhòng shēng shù děng shàn shēn yè shàn yǔ yè shàn yì yè
尽法界众生数等善身业、善语业、善意业，
huǐ chú suǒ yǒu zhū zhàng guò è
悔除所有诸障过恶。’

shí zhū tiān zǐ wén shì yǔ yǐ dé wèi céng yǒu xīn dà huān
“时，诸天子闻是语已，得未曾有，心大欢
xǐ ér wèn zhī yán pú sà mó hē sà yún hé huǐ chú yī qiè guò
喜而问之言：‘菩萨摩诃萨云何悔除一切过
è ěr shí tiān gǔ yǐ pú sà sān mèi shàng gēn lì gù fā shēng
恶？’尔时，天鼓以菩萨三昧善根力故，发声
gào yán zhū tiān zǐ pú sà zhī zhū yè bù cóng dōng fāng lái bù
告言：‘诸天子！菩萨知诸业不从东方来，不
cóng nán xī běi fāng sì wéi shàng xià lái ér gòng jī jí zhǐ zhù yú
从南西北方、四维上下来，而共积集，止住于
xīn dàn cóng diān dǎo shēng wú yǒu zhù chù pú sà rú shì jué dìng míng
心；但从颠倒生，无有住处。菩萨如是决定明
jiàn wú yǒu yí huò zhū tiān zǐ rú wǒ tiān gǔ shuō yè shuō bào
见，无有疑惑。诸天子！如我天鼓，说业、说报、
shuō xíng shuō jiè shuō xǐ shuō ān shuō zhū sān mèi zhū fó pú
说行、说戒、说喜、说安、说诸三昧；诸佛菩
sà yì fù rú shì shuō wǒ shuō wǒ suǒ shuō zhòng shēng shuō tān
萨亦复如是，说我、说我所、说众生、说贪
huì chī zhǒng zhǒng zhū yè ér shí wú wǒ wú yǒu wǒ suǒ zhū suǒ zuò
恚痴种种诸业，而实无我、无有我所。诸所作
yè liù qù guǒ bào shí fāng tuī qiú xī bù kě dé zhū tiān zǐ pì
业、六趣果报，十方推求悉不可得。诸天子！譬
rú wǒ shēng bù shēng bú miè zào è zhū tiān bù wén yú shēng wéi
如我声，不生不灭，造恶诸天不闻余声，唯
wén yǐ dì yù jué wù zhī shēng yī qiè zhū yè yì fù rú shì fēi shēng
闻以地狱觉悟之声；一切诸业亦复如是，非生
fēi miè suí yǒu xiū jí zé shòu qí bào zhū tiān zǐ rú wǒ tiān gǔ suǒ
非灭，随有修集则受其报。诸天子！如我天鼓所

chū yīn shēng yú wú liàng jié bù kě qióng jìn wú yǒu jiàn duàn ruò
出音声，于无量劫不可穷尽、无有间断，若
lái ruò qù jiē bù kě dé zhū tiān zǐ ruò yǒu qù lái zé yǒu duàn cháng
来若去皆不可得。诸天子！若有去来则有断常，
yī qiè zhū fó zhōng bù yǎn shuō yǒu duàn cháng fǎ chú wèi fāng biàn chéng
一切诸佛终不演说有断常法，除为方便成
shú zhòng shēng zhū tiān zǐ pì rú wǒ shēng yú wú liàng shì jiè
熟众生。诸天子！譬如我声，于无量世界，
suí zhòng shēng xīn jiē shǐ dé wén yī qiè zhū fó yì fù rú shì suí
随众生心皆使得闻；一切诸佛亦复如是，随
zhòng shēng xīn xī lìng dé jiàn zhū tiān zǐ rú yǒu pō lí[33] jìng míng
众生心悉令得见。诸天子！如有颇梨[33]镜，名
wéi néng zhào qīng jìng jiàn chè yǔ shí shì jiè qí liàng zhèng děng wú
为能照，清净鉴彻，与十世界其量正等；无
liàng wú biān zhū guó tǔ zhōng yī qiè shān chuān yī qiè zhòng shēng
量无边诸国土中，一切山川、一切众生，
nǎi zhì dì yù chù shēng è guǐ suǒ yǒu yǐng xiàng jiē yú zhōng xiàn
乃至地狱、畜生、饿鬼，所有影像皆于中现。
zhū tiān zǐ yú rǔ yì yún hé bǐ zhū yǐng xiàng kě dé shuō yán lái
诸天子！于汝意云何？彼诸影像可得说言来
rù jìng zhōng cóng jìng qù fǒu dá yán fú yě zhū
入镜中、从镜去不？’答言：‘不也。’‘诸
tiān zǐ yī qiè zhū yè yì fù rú shì suī néng chū shēng zhū yè guǒ bào
天子！一切诸业亦复如是，虽能出生诸业果报，
wú lái qù chù zhū tiān zǐ pì rú huàn shī huàn huò rén yǎn dāng zhī
无来去处。诸天子！譬如幻师幻惑人眼，当知
zhū yè yì fù rú shì ruò rú shì zhī shì zhēn shí chàn huǐ yī qiè
诸业亦复如是。若如是知，是真实忏悔，一切
zuì è xī dé qīng jìng
罪恶悉得清净。’

shuō cǐ fǎ shí bǎi qiān yì nà yóu tā fó chà wēi chén shù shì
“说此法时，百千亿那由他佛刹微尘数世
jiè zhōng dōu shuài tuó zhū tiān zǐ dé wú shēng fǎ rěn wú liàng bù sī
界中兜率陀诸天子，得无生法忍；无量不思
yì ē sēng qí liù yù zhū tiān zǐ fā ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
议阿僧祇六欲诸天子，发阿耨多罗三藐三菩提

[33] 丽本：玻瓈；永乐北藏本及龙藏本：頗梨

xīn liù yù tiānzhōng yī qiè tiān nǚ jiē shě nǚ shēn fā yú wú shàng
心；六欲天中一切天女，皆舍女身，发于无上
pú tí zhī yì ěr shí zhū tiān zǐ wénshuō pǔ xiánguǎng dà huí xiàng
菩提之意。尔时，诸天子闻说普贤广大回向，
dé shí dì gù huòzhū lì zhuāngyán sān mèi gù yǐ zhòngshēng shù děng
得十地故，获诸力庄严三昧故，以众生数等
qīng jìng sān yè huǐ chú yī qiè zhū zhòngzhàng gù jí jiàn bǎi qiān yì nà
清净三业悔除一切诸重障故，即见百千亿那
yóu tā fó chàwēi chén shù qī bǎo lián huā yī yī huāshàng jiē yǒu pú
由他佛刹微尘数七宝莲华；一一华上皆有菩
sà jié jiā fū zuò fàng dà guāngmíng bǐ zhū pú sà yī yī suí hǎo
萨结跏趺坐，放大光明；彼诸菩萨一一随好，
fàngzhòngshēng shù děngguāngmíng bǐ guāngmíngzhōng yǒuzhòngshēng
放众生数等光明；彼光明中，有众生
shù děngzhū fó jié jiā fū zuò suí zhòngshēng xīn ér wèishuō fǎ ér
数等诸佛结跏趺坐，随众生心而为说法，而
yóuwèixiàn lí gòusān mèishǎo fēn zhī lì
犹未现离垢三昧少分之力。

ěr shí bǐ zhū tiān zǐ yǐ shàngzhònghuā fù yú shēnshàng
“尔时，彼诸天子以上众华，复于身上
yī yī máokǒnghuàzuòzhòngshēng shù děngzhòngmiàohuāyún gòngyǎng
一一毛孔化作众生数等众妙华云，供养
pí lú zhēnuó rú lái chí yǐ sàn fó yī qiè jiē yú fó shēnshàngzhù
毗卢遮那如来，持以散佛，一切皆于佛身上住。
qí zhūxiāngyún pǔ yù wú liàng fó chàwēi chén shù shì jiè ruò yǒuzhòng
其诸香云，普雨无量佛刹微尘数世界。若有众
shēngshēnméngxiāngzhě qí shēn ān lè pì rú bǐ qiū rù dì sì chán
生身蒙香者，其身安乐，譬如比丘入第四禅，
yī qiè yè zhàng jiē dé xiāo[34] miè ruò yǒuwénzhě bǐ zhūzhòngshēng yú
一切业障皆得消[34]灭。若有闻者，彼诸众生于
sè shēng xiāng wèi chù qí nèi jù yǒu wǔ bǎi fán nǎo qí
色、声、香、味、触，其内具有五百烦恼，其
wài yì yǒu wǔ bǎi fán nǎo tān xíngduōzhě èr wàn yī qiān chēnxíngduō
外亦有五百烦恼，贪行多者二万一千，瞋行多
zhě èr wàn yī qiān chī xíngduōzhě èr wàn yī qiān děng fēn xíngzhě èr
者二万一千，痴行多者二万一千，等分行者二

[34] 丽本：銷；永乐北藏本及龙藏本：消

wàn yī qiān liǎo zhī rú shì xī shì xū wàng rú shì zhī yǐ chéng jiù
万一千，了知如是悉是虚妄。如是知已，成就

xiāng chuáng yún zì zài guāng míng qīng jìng shàn gēn ruò yǒu zhòng shēng jiàn
香幢云自在光明清净善根。若有众生见

qí gài zhě zhòng yī qīng jìng jīn wǎng zhuàn lún wáng yī héng hé shā shàn
其盖者，种一清净金网转轮王一恒河沙善

gēn
根。

fó zǐ pú sà zhù cǐ zhuàn lún wáng wèi yú bǎi qiān yì
“佛子！菩萨住此转轮王位，于百千亿

nà yóu tā fó chà wēi chén shù shì jiè zhōng jiào huà zhòng shēng fó zǐ
那由他佛刹微尘数世界中教化众生。佛子！

pì rú míng jìng shì jiè yuè zhì rú lái cháng yǒu wú liàng zhū shì jiè zhōng
譬如明镜世界月智如来，常有无量诸世界中

bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó sè yōu pó yí děng huà xiàn qí shēn ér
比丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷等化现其身而

lái tīng fǎ guǎng wèi yǎn shuō běn shēng zhī shì wèi céng yī niàn ér yǒu
来听法，广为演说本生之事，未曾一念而有

jiàn duàn ruò yǒu zhòng shēng wén qí fó míng bì dé wǎng shēng bǐ fó
间断。若有众生闻其佛名，必得往生彼佛

guó tǔ pú sà ān zhù qīng jìng jīn wǎng zhuàn lún wáng wèi yì fù rú shì
国土；菩萨安住清净金网转轮王位亦复如是，

ruò yǒu zàn dé yù qí guāng míng bì huò pú sà dì shí dì wèi yǐ xiān
若有暂得遇其光明，必获菩萨第十地位，以先

xiū xíng shàn gēn lì gù fó zǐ rú dé chū chán suī wèi mìng zhōng
修行善根力故。佛子！如得初禅，虽未命终，

jiàn fàn tiān chù suǒ yǒu gōng diàn ér dé shòu yú fàn shì ān lè dé zhū chán
见梵天处所有宫殿而得受于梵世安乐；得诸禅

zhě xī yì rú shì pú sà mó hē sà zhù qīng jìng jīn wǎng zhuàn lún wáng
者悉亦如是。菩萨摩诃萨住清净金网转轮王

wèi fàng mó ní jì qīng jìng guāng míng ruò yǒu zhòng shēng yù sī guāng
位，放摩尼髻清净光明；若有众生遇斯光

zhě jiē dé pú sà dì shí dì wèi chéng jiù wú liàng zhì huì guāng míng
者，皆得菩萨第十地位，成就无量智慧光明，

dé shí zhǒng qīng jìng yǎn nǎi zhì shí zhǒng qīng jìng yì jù zú wú liàng
得十种清净眼，乃至十种清净意，具足无量

shèn shēn sān mèi chéng jiù rú shì qīng jìng ròu yǎn
甚深三昧，成就如是清净肉眼。

fó zǐ jiǎ shǐ yǒu rén yǐ yì nà yóu tā fó chà suì wéi wēi
“佛子！假使有人以亿那由他佛刹碎为微
chén yī chén yī chà fù yǐ ěr xǔ wēi chén shù fó chà suì wéi wēi chén
尘，一尘一刹复以尔许微尘数佛刹碎为微尘，
rú shì wēi chén xī zhì zuǒ shǒu chí yǐ dōng xíng guò ěr xǔ wēi chén shù
如是微尘悉置左手持以东行，过尔许[35]微尘数
shì jiè nǎi xià yī chén rú shì dōng xíng jìn cǐ wēi chén nán xī běi fāng
世界乃下一尘，如是东行尽此微尘，南西北方、
sì wéi shàng xià yì fù rú shì rú shì shí fāng suǒ yǒu shì jiè ruò zhuó wēi
四维上下亦复如是；如是十方所有世界若著微
chén jí bù zhuó zhě xī yǐ jí chéng yī fó guó tǔ bǎo shǒu yú
尘及不著者，悉以集成一佛国土。宝手！于
rǔ yì yún hé rú shì fó tǔ guǎng dà wú liàng kě sī yì fǒu
汝意云何？如是佛土广大无量可思议不？”

dá yuē fú yě rú shì fó tǔ guǎng dà wú liàng xī yǒu
答曰：“不也！如是佛土广大无量，希有
qí tè bù kě sī yì ruò yǒu zhòng shēng wén cǐ pì yù néng shēng xìn
奇特，不可思议。若有众生闻此譬喻[36]能生信
jiě dāng zhī gèng wéi xī yǒu qí tè
解，当知更为希有奇特。”

fó yán bǎo shǒu rú shì rú shì rú rǔ suǒ shuō ruò
佛言：“宝手！如是如是！如汝所说！若
yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén cǐ pì yù ér shēng xìn zhě wǒ shòu
有善男子、善女人闻此譬喻[37]而生信者，我授
bǐ jì jué dìng dāng chéng ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí dāng huò
彼记，决定当成阿耨多罗三藐三菩提，当获
rú lái wú shàng zhì huì bǎo shǒu shè fù yǒu rén yǐ qiān yì fó chà
如来无上智慧。宝手！设复有人以千亿佛刹
wēi chén shù rú shàng suǒ shuō guǎng dà fó tǔ mò wéi wēi chén yǐ cǐ
微尘数如上所说广大佛土末为微尘，以此
wēi chén yī qián pì yù yī yī xià jìn nǎi zhì jí chéng yī fó guó tǔ
微尘依前譬喻[38]一一下尽，乃至集成一佛国土，
fù mò wéi chén rú shì cì dì zhǎn zhuǎn nǎi zhì jīng bā shí fǎn rú shì
复末为尘，如是次第展转乃至经八十返；如是

[35] 丽本：諸；永乐北藏本及龙藏本：許
[36] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[37] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[38] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

yī qiè guǎng dà fó tǔ suǒ yǒu wēi chén pú sà yè bào qīng jìng ròu yǎn
一切广大佛土所有微尘，菩萨业报清净肉眼

yú yī niànzhōng xī néngmíngjiàn yì jiàn bǎi yì guǎng dà fó chà wēi
于一念中悉能明见，亦见百亿广大佛刹微

chén shù fó rú pō lí[39] jìng qīng jìng guāngmíng zhào shí fó chà wēi chén
尘数佛，如颇梨镜清净光明，照十佛刹微尘

shù shì jiè bǎoshǒu rú shì jiē shì qīng jìng jīn wǎng zhuàn lún wáng
数世界。宝手！如是皆是清净金网转轮王

shènshēn sān mèi fú dé shàngēn zhī suǒ chéng jiù
甚深三昧福德善根之所成就。”

大方广佛华严经卷第四十八

[39] 丽本：玻璨；永乐北藏本及龙藏本：頗梨

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

pǔ guāng zài huì dà fǎ chóngxuān gāochāo shí shèng yǔ sān
普光再会.大法重宣.高超十圣与三

xián děng jué yì yōuxuán xīn yuè gū yuán jiū jìng lí yánquán
贤.等觉义幽玄.心月孤圆.究竟离言诠.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

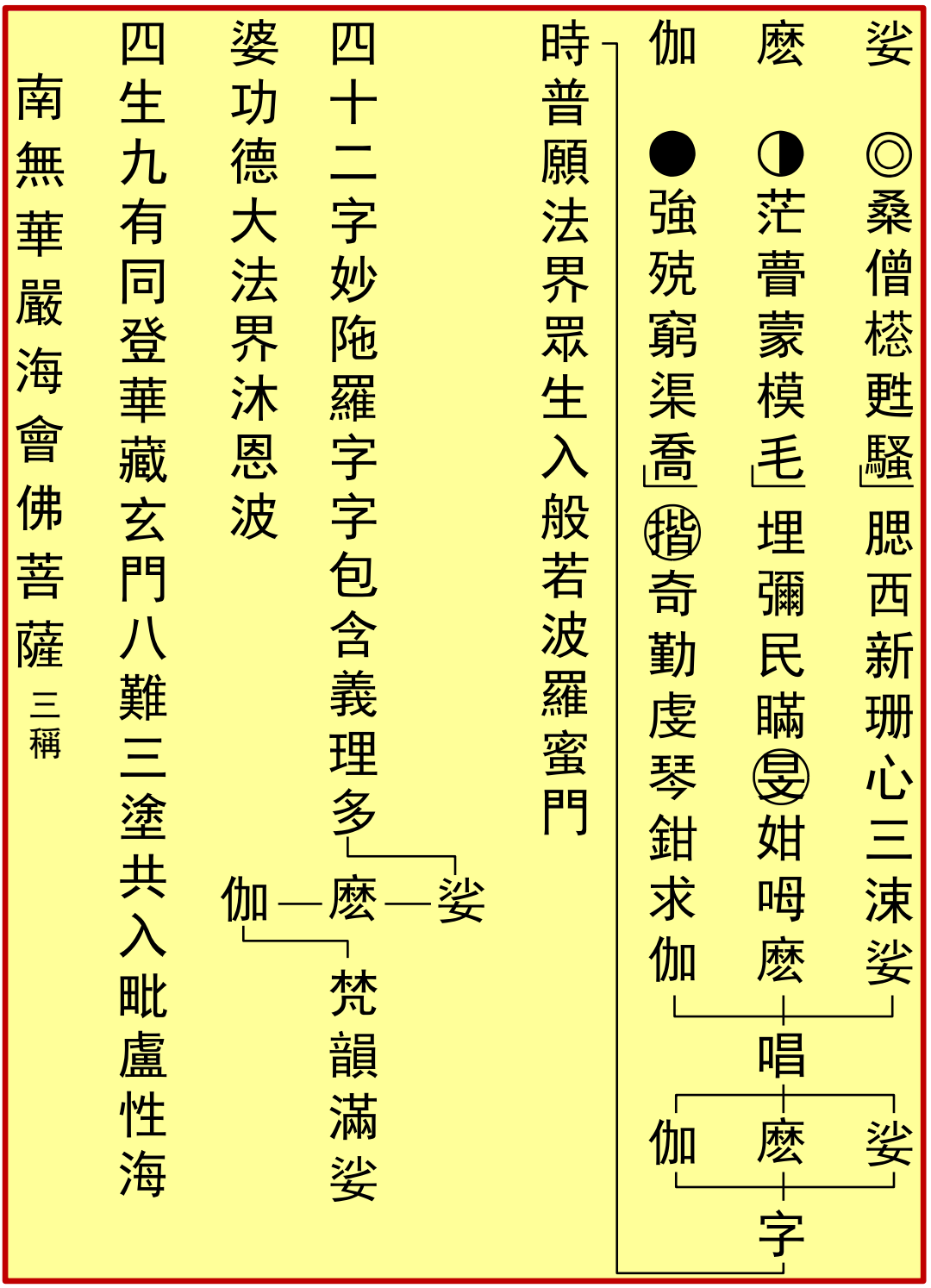

shao shang shengshongshu shao shai shi shin shan shin

16. 娑 桑 僧 楹 甦 騷 腮 西 新 珊 心

shanshoushao changshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō

三涑娑 唱娑字时. 普愿法界众生. 入般

rě bō luó mì mén

若波罗蜜门.

mao mang meng mong mu mao mai mi min man min man
17. 麽 茫 瞢 蒙 模 毛 埋 彌 民 瞞 旻 姏

moumao chàngmao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
哞麽 唱麽字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

qao qangqengqong qu qao qai qi qin qan qin qanqouqao
18. 伽 強 殑 窮 渠 喬 揩 奇 勤 虔 琴 鉗 求 伽

chàngqao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱伽字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜

mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō shao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 娑.

mao qao fàn yùnmǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
麽. 伽. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂

www.renhuicaotang.com